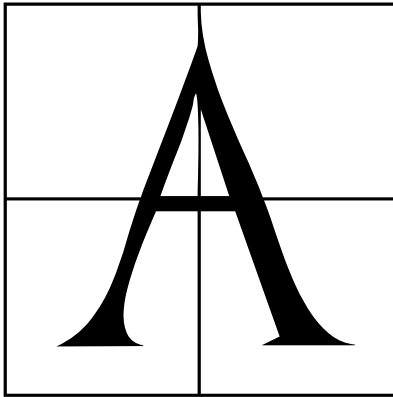

3. Els cognoms i els llinatges dels vilassarencs de mar

A

3.1. Els cognoms i els llinatges dels Vilassarencs de mar. Fitxes llistat alfabètic

Abril:

Significat etimològic del cognom:
"Nom del quart mes de l'any. Com a nom indicava probablement el mes de naixença de l'infant".

Classificació: *"Llinatge referent a circumstàncies del naixement, a consagracions, benediccions i auguris".*

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom Abril és un dels més nombrosos a Sant Genís de Vilassar, el Veïnat de Cabrils, Sant Feliu de Cabrera i Sant Joan de Vilassar. És present a la comarca del Maresme abans de la primera meitat del segle XVI (Cabrils 1432/1497/1515/1553) i Vilassar (1515). S'hi identifiquen diferents llinatges amb cognom Abril, la majoria originats a la vall de Cabrils, un d'ells es remunta al segle XV i és un

dels més documentats. A Sant Joan de Vilassar però, en el transcurs del segle XIX n'arriben més, persones de llinatges Abril d'altres poblacions catalanes de difícil identificació que entronquen amb famílies de la vila. El llinatge identificat amb més recorregut en el temps serà l'originat per Guillem Abril, nascut el 1432 a Cabrils que es casa amb Alemanda Parera. Alguns dels descendents ja s'instal·laran al Veïnat de mar, entre ells Antoni Abril Ferrés que es casa el 1739 amb Maria Llenas Roses. Altres línies d'aquest llinatge també s'hi acabaran establint. Entroncaran amb els Llenas, Roig, Mir, Guardiola, Roldós, Borotau, etc. Aquest llinatge abasta actualment 21 generacions, amb 7 a Sant Joan de Vilassar.

El segon llinatge identificat s'origina també, al Veïnat de Cabrils. En Bernat Abril de Munt, del "Mas Abril", casa en aquesta població amb Francisca Roqueta cap a l'any 1640. Una línia del llinatge s'arrelarà a Sant Feliu de Cabrera durant diversos segles. Una descendent Maria Abril Cahué enllaçarà matrimonialment amb en Joan Ferrés Gelpí el 1859 a Sant Joan de Vilassar on tindran cinc fills. Entroncaran amb els Flamerich, Carrau, Pons, Plana, Cisa, Cabot, Delhort, etc. D'aquest llinatge es quantifiquen 12 generacions, 3 de les quals a Vilassar de Mar. Com comentaven hi ha altres llinatges difícils de seguir arribats en el segle XIX.

A

El cognom Abril apareix en els primers documents citats per Josep Samon en la relació de 35 demanants del nomenament d'un vicari a l'església del Veïnat de l'any 1741 i a la relació d'assistents a les reunions de l'any 1782 per designar representants per gestionar la separació municipal. Els Abril es dedicaran als oficis del mar, com pescadors, patrons, mariners, pilots (pilot Joan Abril; pilot Jacint Abril Badia, etc.). L'any 1846, uns 21 membres amb cognom Abril figuren com matriculats en la llista d'habilitats de la marina del poble. Els llinatges han donat també un alcalde a la vila (Jacint Abril Gelpí 1795-1796).

L'any 1895 els llinatges Abril de la vila vivien i/o eren propietaris de nombroses cases: al c/ Sant Magí, 1 (titular: Hereus de Jacint Abril Alba); al c/ Sant Ramon, 6 (titular: Hereus de Paula Abril Alsina); al c/ Sant Andreu, 18 (titular: Tomàs Abril Alsina); al c/ Sant Magí, 18 (titular: Hereus de Bonaventura Abril Badia); al c/ Rosari, 6 (titular: Pere Abril Carrau); al c/ Sant Pau 9 (titular: Tomàs Abril Carrau); al c/ Camí Ral, 33 (titular: Hereus Miquel Abril Casanovas); al c/ Roig, 11 i c/ Sant Joan, 10 (titular: Hereus Teresa Abril Casanovas); al c/ Sant Pere, 11, 14 i 15 (titular: Hereus Maria Abril Cisa); al c/ del Carme, 19 i c/ Sant Josep 12 (titular: Hereus Mercè Abril Domènech); al c/ Sant Magí, 7 (titular: Eulàlia Abril Ferrando); al c/ Sant Llorenç, 5 i c/ de l'Arpella, 12 (titular: Salvador Abril Ferrando); al c/ Sant Jaume, 19 (titular: Hereus Jaume Abril Guardiola); al c/ Sant Pere, 16 (titular: Magí Abril Gorgullon); al c/ de la Concepció, 9 (titular: Hereus Jaume Abril Lloveras); una masia (titular: Joan Abril Vives).

Alba:

Significat etimològic del cognom: "*Alba, Auba, Aubés, Albarella, Albarere*. Tant pot provenir d'*alba*, nom geogràfic lligur, com del topònim *Alba*, repetit en moltes poblacions i que al·ludeix al color de les cases blanquejades. També s'aplica als nascuts a la sortida del sol" (JM. Albaigès).

Classificació: "Llinatges que representen el nom propi patern o matern" en aquest cas: "Noms llatins o pre-romans no pertanyents al santoral cristià"

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom Alba és present a la comarca del Maresme abans de la primera meitat del segle XVI (Mataró 1497/1515) i Calella (1515). El cognom ja apareix en els primers documents citats per Josep Samon sobre els primers pobladors del Veïnat, concretament en la relació dels 73 individus (44 cognoms) reunits el 1782 per elegir representants per gestionar la segregació del municipi.

S'identifiquen diversos llinatges Alba al segle XVIII i d'altres ben avançat el XIX, amb tot és un cognom amb poc recorregut a Sant Joan de Vilassar, bé perquè els llinatges més arrelats es desenvolupen per línia materna, bé perquè el seu desenvolupament es fa al segle XX. El llinatge més arrelat és l'originat per Francesc Alba Camps, traginer nascut a Sant Pere de Ribes que es casa amb Maria Àngela Carrau Comas el 1769 al Veïnat de Mar. Entroncarà amb els Mateu Alsina, els Fargas, els Gelpí, els Badia, etc.

El segon llinatge ja apareix a Sant Joan de Vilassar el segle XIX, l'origina Mariano Alba Domènech, fill de Francisco Alba i Teresa Domènech, amb l'enllaç matrimonial amb Tecla Roldós Julià el 1837 a Sant Joan de Vilassar. Entroncaran amb els Roldós, Alsina, Carbonell, Lloveras, etc. Es quantifiquen 5 generacions a Vilassar de Mar.

L'any 1895 els membres del llinatge Alba de la vila vivien i/o era propietaris d'una casa: al c/ Sant Jaume, 13 (titulars: Matilde i Eulàlia Alba Roldós).

Albert / Aubert:

Significat etimològic del cognom: “*Albert, Aubert*. Nom de baptisme d'*Albert* “noble brillant”.

Classificació: “Llinatges que representen el nom propi patern o matern” en aquest cas: “Noms germànics”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom amb poc recorregut a Sant Joan de Vilassar. El 1895 consten dues persones de dos llinatges diferents a la vila. El primer procedent de Sant Pere de Premià originat per Sebastià Albert casat cap al 1790 amb Antònia Comas en aquesta vila. Un descendent Isidre Albert Tanat, nascut a Premià casarà amb la vilassarenca Maria Gelpí Alsina cap a l'any 1870 i tindrà un fill. Viuran al c/ de Sant Ramon.

El segon llinatge prové de Sant Genís de Vilassar. La primera a la vila és Maria Albert Matas nascuda a la citada població, casada amb Pere Lloveres Pons l'any 1869, pagesos amb tres fills. En ser de línia materna el cognom no es consolida.

L'any 1895 el llinatge Albert de la vila vivien i/o eren propietaris d'una casa i un mas: al c/ Sant Ramon, 29 (titular: Isidre Albert Tanat) i un mas (titular: Maria Albert Matas).

Aldrufeu:

Significat etimològic del cognom: “*Del germànic, Aldofrid, compost de athal, “noble” i de fridu, “pau”*. “Noble pacificador”.

Classificació: “Llinatges que representen el nom propi patern o matern” en aquest cas: “Noms germànics”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom de línia matern amb poc recorregut a Sant Joan de Vilassar. S'origina amb el matrimoni cap a l'any 1895 d'Antònia Aldrufeu Ventura, de Barcelona, amb el vilassarenc de mar Pere Guardiola Ventura, fill de Jaume Guardiola Roig de “cal Negre” i Rita Ventura Badia. Es desenvolupa durant el segle XX. Amb 3 generacions enllaça amb els Tey, Martí Carrau, etc.

Almera:

Significat etimològic del cognom: “*Variante d'Olmera. Derivat d'Om*”.

Classificació: “Llinatges que representen el nom del lloc d'origen, de residència o de propietat” en aquest cas: “Noms de preparacions i utilitzacions del terreny i de treballs agrícoles”

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom Almera¹ procedeix de la

¹ Veure article *Almera* al llibre *Galeria de penja-ases* (2003) de Damià Bas.

població del Prat, al Baix Llobregat. El llinatge vilassarenc s'inicia amb l'enllaç matrimonial d'Agustí Almera, treballador, fill de Bartomeu Almera i Eulàlia, nascut a Sant Jaume del Prat de Llobregat, amb la vilassarenca Eulàlia Espinàs Giralt a la parròquia de Sant Genís de Vilassar l'any 1685. El matrimoni s'establirà al Veïnat de Mar, el seu únic fill casat dues vegades, serà inicialment treballador i després, a partir del segon matrimoni, pescador. Els Almera són una de les primeres famílies pobladores del Veïnat de Mar i el cognom apareix en els primers documents citats per Josep Samon en concret la relació de demandants del nomenament d'un vicari a l'església del Veïnat de l'any 1741 i a la relació d'assistents a les reunions de l'any 1781 per designar representants per gestionar la segregació municipal.

Els Almera, a més de pescadors, seran una família de destacats mestres d'aixa², artífexs d'infinitat d'embarcacions a les drassanes³ de la platja de Vilassar de Mar (Jaume Almera Mir, Jaume Almera Casanovas, Josep i Francesc Almera Comas, etc.), farmacèutics⁴ (Pere Almera Comas, Pere Almera Mir, Pere Almera Argimon, etc.), i eclesiàstics (Jaume Almera Comas⁵, canonge de la Catedral de Barcelona i geòleg fundador del Museu de Geologia de Catalunya i l'escolapi Jacint Almera Comas), pilots i capitans de la marina vilassarenca (capità Joan Pou

2 Veure llibre *Constructors navals de la província marítima de Mataró 1816-1877* de Joaquim Llovet. I capítol X *La Marina velera i les Mestrances* al llibre-monografia de Lluís Guardiola Prim *Sant Joan de Vilassar, història i geografia de la comarca vilassanesa i del Maresme*. 1955.

3 Veure article *Astillero* al llibre *Galeria de penja-ases* (2003) de Damià Bas

4 Veure capítol *Apotecaris i remeis de l'època* al llibre monografia de Lluís Guardiola Prim, citat.

5 Veure article *biogràfic de Jaume Almera Comas* al llibre *Carrers i gent de Vilassar de Mar* (1997) de Damià Bas.

Almera "(a) El Passerell"⁶, etc). Actualment el llinatge Almera vilassarenc abasta 11 generacions i ha entroncat amb altres nissagues arrelades a Vilassar de Mar com els Casanovas, Carrau de "cal Tit"⁷, els Pou de "cal Passerell", els Argimon de "cal Pesseta"⁸, els Comas, els Mir, etc. El llinatge Almera ha donat també regidors i alcaldes a la vila el segle XX i XXI (alcalde: Pere Almera Puigrós, 1999-2002).

L'any 1895 el llinatge Almera vivien i/o eren propietaris de diverses cases: al c/ Sant Roc, 4 i c/ de l'Església, 2 (titular: Rosa Almera Alsina); al c/ Sant Pere, 44 i c/ Sant Ramon, 8 i 19 i quatre cases al c/ Sant Sebastià (titular: Jaume Almera Casanovas); al c/ Plaça, 5 (titular: Joan Almera Casanovas); al c/ de l'Era, 14 (titular: Jaume Almera Casanovas); al c/ Camí Ral, 9 i c/ de l'Era, 13 (titular: Pere Almera Comas); al c/ Sant Joan, 15 (titular: Francisco Almera Comas).

Alsina:

Significat etimològic del cognom: "*Alzina, Alcina, Alsina, Ausina, Olcina, Oncina, Olzina, Olsina*. Nom de l'arbre que fa glans (del llatí *ilicina*)"

Classificació: "Llinatges que representen el nom del lloc d'origen, de residència o de propietat" en aquest cas: "Noms de preparacions i utilitzacions del terreny, i de treballs agrícoles"

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

6 Veure article *Passerell* al llibre *Galeria de penja-ases* de Damià Bas, i del llibre *Sant Joan de Vilassar* monografia de Lluís Guardiola Prim

7 Veure article *cal Tit* al llibre *Galeria de penja-ases* (2003) de Damià Bas.

8 Veure article *cal Pesseta* al llibre *Galeria de penja-ases* (2003) de Damià Bas.

Veure entrades les Fitxes-entrades:
Alsina Matheu i Matheu Alsina

Alsina (Alzina) Matheu:

Significat etimològic del cognom:
"Matheu Alzina, Alzina Matheu" cognom compost amb arrelament al Baix Maresme. Matheu o Mateu prové de Matheus, nom d'un evangelista. Per a Alsina veieu l'entrada corresponent.

Classificació: "Llinatges que representen el nom propi patern o matern" en aquest cas: "Noms de sants d'origen llatí o grec posteriors als temps bíblics".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom Alsina és present a la comarca del Maresme abans de la primera meitat del segle XVI (Arenys 1497/1515/1553), Palafoills (1497/1515/1553), Sant Andreu de Llavaneres (1497/1515/1553), Tordera (1497/1515/1553). Els Alsina-Mateu o Mateu-Alsina⁹ són, sens dubte, una de les nissagues més marineres de tot el Maresme. S'estén durant cinc-cents anys en diverses poblacions a la comarca del Baix Maresme. El cognom compost Alsina-Matheu o Matheu-Alsina, apareix a Vilassar de Mar indistintament durant diverses generacions fins a esdevenir en algunes branques amb la grafia escurçada Alsina o Alzina (a Vilassar el canvi és cap a l'any 1770). El cognom compost s'inicia amb l'enllaç matrimonial entre Gabriel Matheu Lledó de "can Matheu" de Montgat, amb Àngela Alzina Matheu de "can

Alzina", de pares de Sant Andreu de Llavaneres i néta dels Matheu de Baix de Sant Feliu de Cabrera, l'any 1625. La parella s'establirà al Veïnat de Mar. D'aquest enllaç naixeran tres branques que s'estendran per Vilassar, Premià i Montgat. El cognom Alsina (Matheu Alsina) apareix entre els primers pobladors del Veïnat de Mar, en concret en el llistat de 9 individus que el 1727 sol·liciten la construcció d'una església al Veïnat. També entre el 35 persones (agrupades en 20 cognoms) que demanen en un escrit que un vicari celebri missa cada diumenge i festius, i en la relació dels 73 individus (44 cognoms) reunits el 1782 per elegir representants per gestionar la separació municipal. Alguns membres del llinatge foren membres dels òrgans municipals de Sant Genís de Vilassar (Jacint Alsina 1733 i 1739 i Josep Alsina 1742 i 1747 i després de Sant Joan de Vilassar (alcalde Pau Alsina Serra¹⁰ 1911; Regidor Jaume Alsina Castells 1854-1856). A la vila hi ha un carrer que porta el cognom, carrer d'Alsina¹¹.

Inicialment pescadors, els Alzina Matheu/ Matheu Alsina / Alsina, seran després patrons de pesca i cabotatge per les costes mediterrànies, pilots i capitans¹² a la Carrera d'Amèrica (*capitans i pilots*: Jacint Alsina Carrau, Jeroni Alsina Mateu, Pau Julià Alsina, Joan Gelpí Alsina, Jaume Roldós Alsina, Jaume

9 Veure: article de Miquel Estruch *Els Alsina Mateu (o Mateu Alzina): 500 anys de nissaga marinera, a la Revista Singladures*, nº 26.

10 Veure article *Arcalde* al llibre *Galeria de penja-ases* 2003 de Damià Bas.

11 Veure article *Carrer d'Alsina* al llibre *Carrers i Gent de Vilassar de Mar* de Damià Bas 1997.

12 Veure Apendix II "Nómina de barcos y capitanes que llegan a Montevideo entre los años 1880 y 1902" i Apendix III: *De los principales marinos y capitanes originarios de Vilassar de Mar* al llibre *De Vilassar de Mar al Río de la Plata Història de la emigración de Catalunya al Uruguay en el siglo XIX*. de Gustavo Ferrés Pacheco Montevideo 2014. I el capítol X *La Marina velera i les Mestrances* al llibre-monografia de Lluís Guardiola Prim *Sant Joan de Vilassar, història i geografia de la comarca vilassanesa i del Maresme*. 1955.

Ferrés Alsina, Joan Cahué Alsina, etc.). El 1846 en la relació de matriculats de la marina de VM, apareixen 30 individus amb aquest cognom d'un total de 478 matriculats. Actualment el llinatge abasta 17 generacions, 14 de les quals amb components nascuts a Vilassar de Mar. En el segle XIX algunes branques vilassarenques s'establiren a Amèrica, a l'Argentina (Buenos Aires) i a l'Uruguai (Canelones).

L'any 1895 el llinatge Alsina Mateu / Mateu Alsina de la vila vivien i/o eren propietaris de diverses cases: al c/ de la Concepció, 20 (titular: Hereus de Teresa Alsina Badia); al c/ del Rosari, 17 i 25 (titular: Jacint Alsina Castells); al c/ Rosari, 24 (titular: Pere Alsina Castells); al c/ Sant Josep, 14 (titular: Rosa Alsina Castells); al c/ Roig, 9, i 10 (titular: Pere Alsina Casanovas); al c/ de l'Arpella, 25 i una masia (titular: Jeroni Alsina Domènech); al c/ Rosari, 26 (titular: Jeroni Alsina Gelpí); al c/ Santa Coloma, 16 (titular: Antoni Alsina Moragas); al c/ Sant Pau, 3 i Plaça, 6 (titular: Hereus d'Antoni Alsina Mir); al c/ Sant Antoni, 4 i 7 (titular: Hereus Joan Alsina Pons); al c/ Sant Pau, 13 (titular: Joan Alsina Roca); al c/ Sant Jaume 22; Sant Llorenç 1 i Arpella 50 (titular: Bonaventura Alsina Reig); al c/ Sant Sebastià, 6 i Sant Pere, 7 (titular: Julià Alsina Reig); al c/ Sant Roc, 5 (titular: Teresa Alsina Sust); al c/ Rosari, 14 (titular: Hereus Francisco Alsina Verdaguier); al c/ Santa Coloma 20 (titular: Hereus Genís Alsina Verdaguier); al c/ Sant Sebastià, 16 i Sant Joan, 13 (titular: Hereus de Pau Alsina Villà); al c/ Sant Sebastià, 17, Sant Antoni, 30 i Sant Joan, 13 (titular: Hereus de Teresa Alsina Villà).

Amat:

Significat etimològic del cognom: “Del llatí *Amatus* (870), estimat”.

Classificació: “Noms de sants d'origen llatí o grec, posteriors als temps bíblics”

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom és un dels més antics documentats del “Vilassar històric”, Sant Genís de Vilassar, Veïnat de Cabrils, Veïnat del Sant Crist i Veïnat de Mar). Existeix en aquest sentit la gran masia de “ca l'Amat”¹³ al Veïnat del Sant Crist que data del segle XIV, també el cognom està documentat a Pineda de Mar (1399), Sant Andreu de Llavaneres (1284) i Calella (1380). Els llinatges Amat que recalen a Sant Joan de Vilassar provenen de diverses poblacions. Un d'ells, el més antic documentat és el que origina Joan Bartomeu Amat, del Sant Crist de Cabrils casat amb Joana Casals Garau el 1595: Descendents d'aquest llinatge per línies paternes i maternes amb preponderància de les maternes que no transmetran el cognom. Ja eren presents al Veïnat de Mar l'any 1767 com a pescadors. Entroncaran amb els Cahué, els Verdaguier, els Carbonell, els Casanovas, els Bernet, els Lloveras, els Mir, els Banús, etc. Actualment abasta 18 generacions, 9 de les quals amb components de Vilassar de Mar.

Un segon llinatge és el que origina Francesc Amat casat amb Isabel Roura cap a l'any 1810. Entroncaran amb els Lloveras, els Murtra, els Carrau, els Ferrés, etc. Els descendents d'aquest llinatge seran inicialment matriculats de la marina (Jaume Amat Roura), però aviat esdevindran fabricants ¹⁴(Amat Murtra de

¹³ Veure article *ca l'Amat* al llibre *Galeria de penja-ases* de Damià Bas 2003.

¹⁴ Veure entrada *els Murtra y els Cuquet* al llibre de Benet Oliva Ricós *Els orígens de la primera industrialització del rerepaís. Un cas emblemàtic: Vilassar i el capital comercial barceloní (1828-1875)*,

la fàbrica de “can Civil”¹⁵). Una branca dels Amat s'establirà el segle XX a l'Argentina on fundarà la fabrica tèxtil “Amat Montegrando”¹⁶ a la província de Buenos Aires, la més important del país). Aquest llinatge arriba actualment a la 6ª generació a Vilassar de Mar.

L'any 1895 els llinatges Amat de la vila vivien i/o eren propietaris de diverses cases: al c/ Sant Pere, 45 (titular: Miquel Amat Gel); al c/ Sant Pere 32 al 53 (titular: Miquel Alsina Lluch); al c/ de l'Era, 13 i c/ Sant Joan, 19 i 20 (titular: Hereus de Jaume Alsina Roura).

Anyé / Anyer:

Significat etimològic del cognom: “*Anyer, Anyé, Añé*”. Probablement de *Isanhar*, que presenta la variant *Isner*.

Classificació: “Llinatges que representen el nom propi patern o matern” en aquest cas: “Noms germànics”

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Llinatge procedent probablement de Sant Genís de Vilassar. El primer documentat és Josep Anyé casat amb Agnès Villà cap al 1773. L'establiment a Sant Joan de Vilassar serà obra de Jeroni Anyé Villà, (a) “Jeroni de la Sènia”¹⁷, que es casa amb Teresa Llimona Carles el 1809 a Sant Joan de Vilassar. Entroncaran amb els Caviglia, Gelpí, Casanovas, Pérez Arumí, Serrallach, Alsina, etc.

(Mataró 1999).

15 Veure l'article *Civil* al llibre *Galeria de penja-ases* 2003 de Damià Bas.

16 Veure *Fabrica Amat S. A. de Monte Grande* (Argentina). Web:

<http://historiasecheverrianas.blogspot.com.es/2016/01/fabrica-textil-amat-sa.html>

17 Veure article *Jeroni de la Sènia* al llibre *Galeria de penja-ases* (2003) de Damià Bas.

Primer pagesos, després mariners, mestres, pilots i capitans de la marina vilassarenca¹⁸ i de la “Compañía Transmediterranea”, professors de l'escola nàutica, el Col·legi Nàutic i Comercial¹⁹ (pilot i professor Jeroni Anyé Casanovas²⁰ capità Antoni i l'oficial Jeroni Caviglia Anyé, etc.), comerciants, etc. Alguns membres del llinatge s'establiran a l'Argentina, a Monteros (Tucumán), Córdoba, La Plata, etc.). Actualment abasta 6 generacions, 5 d'elles a Vilassar de Mar.

L'any 1895 els membres del llinatge Anyé vivien i/o eren propietaris de diverses cases: al c/ Sant Roc, 8 i 18 (titular: Jeroni Anyé Casanovas); al Camí Ral, 7, i 8 (titular: Dolors Anyé Gelpí); d'una masia (titular: Hereus de Francisca Anyé Llimona); al c/ de l'Arpella, 37 (titular: Hereus d'Antònia Anyé Vilà).

Argimon:

Significat etimològic del cognom: “*Argimund*, que sembla que devia significar “defensor avar”. *Ariemundus* (981); *Argemundos* (984).”.

Classificació: “Llinatges que representen el nom propi patern o matern” en aquest cas: “Noms germànics”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Llinatge procedent de Sant Pere de Premià on ja és documentat el 1497.

18 Veure capítol X *La Marina velera i les Mestrances* al llibre-monografia de LLuís Guardiola Prim *Sant Joan de Vilassar, història i geografia de la comarca vilassanesa i del Maresme*. 1955

19 Veure capítol XII *l'Escola Nàutica* del llibre-monografia *Sant Joan de Vilassar, història i geografia de la comarca vilassanesa i del Maresme* de LLuís Guardiola Prim 1955.

20 Veure article *Carrer Jeroni Anyé Casanovas* al llibre *Carrers i Gent de Vilassar de Mar* de Damià Bas 1997. I l'article *Jeroniet* al llibre *Galeria de penja-ases* 2003 del mateix autor.

Aquest cognom és força extens en aquesta població. Els Argimon vilassarencs de mar provenen del matrimoni entre Pere Argimon casat amb Casilda Ros Tortós de Sant Genís de Vilassar, cap a l'any 1780. Aniran a viure a una casa del carrer "Laucata", que serà coneguda com "can Pesseta"²¹. Tindran set fills. Els Argimon entroncaran amb els Simon, els Gelpí, els Tolrà, els Almera, els Barrau, els Parera, els Casanovas, els Villà, els Roldós, etc.

Seran pescadors, mariners, pilots i capitans de la marina vilassarenca (capitans Josep i Pere i pilot Genís Argimon Simon, capità Pere Argimon Barrau, etc.), després comerciants i fabricants (fàbriques tèxtils a Manlleu i Olost de Lluçanès). El llinatge dels Argimon vilassarencs de mar arriba actualment a les 8 generacions.

L'any 1895 els membres del llinatge Argimon de la vila vivien i/o eren propietaris de diverses cases: al c/ de l'Església, 12, c/ Sant Jaume 5 i c/ Sant Ignasi, 12 (titular: Pere Argimon Barrau); al c/ de Sant Ignasi, 7 (titular: Mercè Argimon Barrau); al c/ de Sant Ignasi, 6 (titular: Eulàlia Argimon Barrau); al c/ de la Concepció, 2 (titular: Josep Argimon Guardiola); al c/ del Rosari, 6 i al c/ de Sant Andreu, 17 (titular: Hereus de Genís Argimon Simó).

Artés:

Significat etimològic del cognom: "Del topònim *Artés*, vila del Moianès i que deu ser derivat del cognom gàl·lic *Artus*".

Classificació: "Llinatges que representen el nom del lloc d'origen, de resi-

dència o de propietat" en aquest cas: "Topònims de les terres de llengua catalana".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom amb poc recorregut a Sant Joan de Vilassar, atès que sembla que s'extingeix. El llinatge és originari de Sant Fost de Campsentelles. L'origina Josep Artés Oliver, nascut en aquesta població que casa a Sant Joan de Vilassar amb la vilassarenca Teresa Puig Alsina l'any 1842. Tindran dues filles. Una de les quals era a la vila l'any 1895 a la Plaça de la Constitució, 2 i 3 segons Registre fiscal d'edificis. Després es perd la pista.

Arumí:

Significat etimològic del cognom "*Aromí, Arumí, Oromir, Oromí, Olimir*. Probablement de *Ariamir*, segons Balari que dona aquesta classificació catalana: *Ermir*, (1080), *Erumir*, (1133), *Urumir* (1173), *Oromir* (1190). Cal considerar poc probable l'ètim àrab *ar-rom*, proposat en el DCVB".

Classificació: "Llinatges que representen el nom propi patern o matern" en aquest cas: "Noms germànics"

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom té poc recorregut a Sant Joan de Vilassar, atès que es desenvoluparà per línia materna i no es transmetrà. El llinatge l'origina Francesc d'Assís Arumí Moscorda, nascut a Mataró, casat amb Josepa Abril Colbet de Sant Martí de Provençals que s'estableixen a Sant Joan de Vilassar on tindran una filla Eulàlia Arumí Abril que al seu torn es casarà en segones nupcies amb Llorenç Pérez Lloveras en 1865. Aquest

²¹ Veure article *can Pesseta* al llibre *Galeria de penja-ases* 2003 de Damià Bas.

matrimoni anirà a Mèxic (Veracruz) on naixeran alguns dels seus fills, retornant a Sant Joan de Vilassar. Els descendents entroncaran amb els Mir, Caviglia, Roca, Marsal, Jover, Santinyà, Julià, Almera, Argimon etc. Seran mariners, pilots i capitans de la marina vilassarenca (capità Eutimi Pérez Arumí, etc.). La línia del llinatge d'Eutimi Pérez Arumí²², un cop aquest enviudà, s'establirà definitivament a l'Equador²³ ja durant el segle XX. Actualment el llinatge abasta 7 generacions a Vilassar de Mar.

L'any 1895 els membres del llinatge Arumí vivien i/o eren propietaris de dues cases: al c/ de Tras Església, 7 i 8 (titular: Eulàlia Arumí Abril).

Arús:

Significat etimològic del cognom: "Arús, Orús, Són cognoms llatins *Arusius* i *Aurisius*. En l'edat mitjana apareix *Oruzo* (932), *Auritus* (981), *Aurucius* (987)".

Classificació: "Llinatges que representen el nom propi patern o matern", en aquest cas: "Noms llatins o preromans no pertanyents al santoral cristià".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom molt antic al Maresme (Sant Genís de Vilassar 1497), però amb poc recorregut a Sant Joan de Vilassar atès que es desenvolupa per línia materna i per tant no es consolida. El llinatge vilassarenc prové de Canet de Mar, l'origina Jaume (Santiago)

22 Veure entrada *Eutimi Perez Arumí* al Llibre "El Vilassar de Mar els indians" de Taté Cabre i Mireia Oliver 2012.

23 Veure article *Els catalans a l'Equador* de Fernando Jurado Novoa al Revista *Paratge* nº 5 i 6 1994

Arús Font²⁴, notari nascut a aquesta població fill de Joan i de Raimunda que s'estableix a Sant Joan de Vilassar i enllaça el 1886 en segones núpcies, amb Eulàlia Verdaguer Alsina. Tindran una filla. Viuran al c/ Sant Roc, 20 "ca l'Arús"²⁵ Aquest llinatge entroncarà amb els Ferrés, els Vidal, els Julià, els Mataró, etc. ja al segle XX.

El notari Jaume Arús Font, profundament catalanista²⁶ va deixar una gran empremta en el camp polític i cultural de la vila i a la història de Catalunya en l'últim terç del segle XIX. Actualment el llinatge arriba a les 6 generacions, 5 de les quals a Vilassar de Mar.

L'any 1895 els membres del llinatge Arús vivien i/o eren propietaris d'una casa al c/ de Sant Roc, 20 (titulat: Jaume Arús Font).

Avellà / Abellà:

Significat etimològic del cognom: "Abellà, Avellà. Pot venir de derivats llatins en *anus* de qualsevol d'aquests noms personals: *Abellius*, *Abilius*, *Avilius*".

Classificació: "Llinatges que representen el nom propi patern o matern" en aquest cas: "Noms llatins o preromans no pertanyents al santoral cristià."

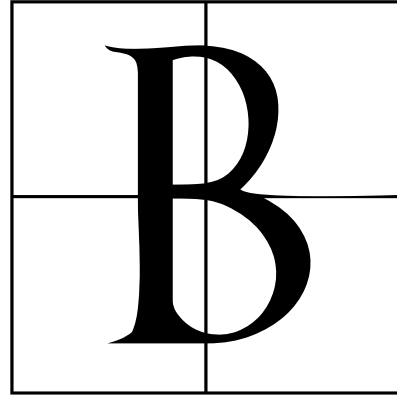
Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

24 Veure *Apunts Biografics* d'Alexis Serrano web del CEV

25 Veure article *ca l'Arús* al llibre *Galeria de penja-ases* 2003 de Damià Bas.

26 Veure article de Josep Ma. Ollé i Romeu *Homes del catalanisme. Bases de Manresa. Diccionari biogràfic* 1995 Barcelona. I l'article *L'Agrupació Catalanista de Vilassar de Mar i el cor "Lo Planter" i el seu estendar...* de Damià Bas a la Revista *Singla-dures* N° 11

B Cognom originari de Sant Genís de Vilassar on està documentat cap a l'any 1400. S'han identificat dos llinatges diferents. El primer registrat és el que origina Bernat Avellà del Veïnat de Cabrils casat amb Alamanda. Els descendents seran a Sant Genís de Vilassar i Cabrils i després per línia materna, per tant no conservaran el cognom, s'establiran al Veïnat de Mar el primer serà Francesc Cahué Avellà casat amb Paulina Gorgullon el 1769. Els membres entroncaran amb els Gorgullon, Casanovas, Carbonell, Roldós, Lloveras, Verdaguier, etc. Seran pagesos i després es dedicaran als oficis del mar. Aquest llinatge arriba actualment a 22 generacions, 10 d'elles amb components vilassarencs de mar.

El segon llinatge és el que origina Josep Avellà amb Marianna Valls de Sant Feliu de Cabrera cap al 1810 establert com a pagès a Sant Joan de Vilassar. Possiblement serà el propietari de la casa de pagès enderrocada al 1970 que s'anomenava "ca l'Avellà"²⁷. Aquest llinatge de poc més de 2 generacions entroncarà amb els Roldós i els Lloveras i tindrà poc recorregut a Vilassar de Mar.

Bacàs:

Significat etimològic del cognom: Cognom no estudiat per cap dels especialistes catalans. Amb tot el diccionari etimològic Alcover-Moll indica: "*Llinatge de Barcelona i sa comarca*" sense més precisions.

Classificació: "Noms d'origen desconegut o molt dubtós".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom apareix al Veïnat de Mar mitjançant dos llinatges possiblement relacionats, Pere Bacàs i Joan Bacàs. El cognom pot provenir de Badalona. El primer llinatge és el de Joan Bacàs, nascut a Badalona, casat amb Maria Banús cap al 1830. Tindran dos fills. Aquest llinatge amb 3 generacions a Sant Joan de Vilassar entroncarà amb els Roldós, Serra i Pujades. Un membre del llinatge (de "can Bacàs"²⁸) serà regidor i tinent d'alcalde el segle XX (regidor Joan

²⁷ Veure article *ca l'Avellà* al llibre *Galeria de penja-ases* 2003 de Damià Bas.

²⁸ Veure article *can Bacàs* al llibre *Galeria de penja-ases* 2003 de Damià Bas.

Bacàs Serra²⁹ 1929-30). El primer del llinatge era bacallaner amb botiga al c/ de Sant Joan. L'any 1846 hi ha tres Bacàs matriculats en la llista d'habilitats de la marina de la vila domiciliats al c/ Sant Ignasi i al c/ de l'Arpella.

El segon llinatge l'origina Pere Bacàs casat amb Rosa Teixidor cap al 1803. Tindran dos fills. Aquest llinatge predominarà la línia materna i per tant el cognom no es transmetrà. Entroncarà amb els Banús, Sitjes, Roldós, Reig, Carbonell, Guardiola, etc. aquest llinatge abasta actualment 7 generacions a Vilassar de Mar.

Badia:

Significat etimològic del cognom: "Abadia, Badia. Monestir regit per un abat". En certes regions significa "rectoria".

Classificació: "Llinatges que representen el nom del lloc d'origen, de residència o de propietat" en aquest cas: "Noms d'edificis i llurs dependències".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Les famílies amb descendents Badia arrelades actualment a Vilassar de Mar provenen de diferents llinatges tots ells de la població de Premià, on el cognom ja és documentat l'any 1553. Un primer llinatge identificat el provinent de Bèdia Badia, un occità procedent de la població de Vila Tolesana del Bisbat de Rius (Rieux, en francès), casat amb Petronilla que s'estableix a Sant Pere de Premià i té un fill Pere Badia, bracer que es casarà, l'any 1626 amb Margarida Co-

lomera Piferrer a la parròquia de Sant Genís de Vilassar. Aquesta línia abasta actualment 15 generacions a la vila, però no conserva el cognom al predominar la línia materna.

El segon llinatge identificat és el del pescador Miquel Badia de Premià, casat amb Maria Melcior cap al 1695, que tindrà tres fills, dos dels quals Plàcid i Isidre s'establiran al Veïnat de Mar. Entroncarà amb els Alsina Mateu, els Ferrés, els Roig, els Casanovas, els Carrau, els Verdaguer, els Pujol, els Borotau, els Sust, els Roldós, els Bas, etc. Actualment es quantifiquen 13 generacions a la vila.

Membres amb el cognom Badia apareixen en diversos documents que fan referència als primers pobladors del Veïnat de mar citats per Josep Samon (anys 1741 i 1782). A mitjans del segle XVIII trobem Badia vilassarencs entre els "fomentadors" catalans a les costes de Galícia en la comercialització de la pesca, o en una branca, com altres famílies vilassarenques, s'establiran definitivament (port de Mugaridos)³⁰ iniciant un llinatge gallec). Els Badia es dedicaran als oficis del mar com pescadors, patrons, pilots, mariners, etc. Hi ha 9 membres amb cognom Badia al llistat de matriculats de marina del 1846.

L'any 1895 els membres del llinatge Badia vivien i/o eren propietaris de dues cases: al c/ de l'Arpella, 10 (titular: Josep Badia Roldós); al c/ de l'Arpella, 7 (titulars: Hereus de Pau Badia Roldós); i al c/ del Carme, 8 (titular: Rosa Badia Serra).

29 Veure article *L'Ajuntament de Vilassar de Mar durant la Segona República. les eleccions. els alcaldes i regidors* 1931. Revista Singladures n°33 2016

30 Veure article *La penetració econòmica catalana en el puerto gallego de Mugaridos (1760-1780) de Antonio Meijide Pardo* 1984 Revista *Pe-dralbes* n° 4.

Baleta:

Significat etimològic del cognom: “Cognom no estudiat per cap dels especialistes catalans”. Amb tot el diccionari etimològic Alcover-Moll indica: “Llinatge de Barcelona i sa comarca” sense més precisions.

Classificació: “Noms d’origen desconegut o molt dubtós”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom amb poc recorregut a Sant Joan de Vilassar. Apareix a la vila amb el matrimoni de Josepa Baleta Masclans, nascuda a Barcelona filla de Francesc Baleta, tintorer i Maria Masclans, amb el vilassarenc Josep Roldós Borotau, mariner, cap a l’any 1840. Tindran 7 fills. El cognom no es consolidarà atès que en ser de línia materna no es transmetrà.

El membres del llinatge vilassarenc seran marins, pilots i capitans de la marina vilassarenca i de la Compañía Transmediterránea (capità, Antoni Roldós Baleta³¹; capità Josep Roldós Moragull, etc.), comerciants (Jaume Roldós Baleta a Guayaquil, Equador). Entroncarà amb els Moragull, Argimon, Bas, Carbonell, Barreiro, etc. Actualment el llinatge abasta 7 generacions amb descendents a Vilassar de Mar, Barcelona i a Guayaquil.

Banús:

Significat etimològic del cognom: “*Benús, Banús, Bonús*. Del nom celta *Bonucius*”.

31 Veure *Un vilassarenc heroi de Cavite* d’Agustí Martin Sabater a la Revista *Singladures* nº16, i la seva biografia a l’Enciclopèdia Viquipèdia entrada *Antoni Roldós Baleta* al web: https://ca.wikipedia.org/wiki/Antoni_Rold%C3%B3s_i_Baleta

Classificació: “Llinatges que representen el nom propi patern o matern” en aquest cas: “Noms llatins o preromans no pertanyents al santoral cristià.”

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom que apareix als registres parroquials amb les grafies *Venus, Vanús, Benús, Banús, Bonús*. A Sant Joan de Vilassar es consolida la grafia *Banús* al segle XIX. S’hi identifiquen diferents llinatges la majoria procedents de Sant Genís de Vilassar. El primer és originat per Miquel Joan Banús Serra, notari, fill de Miquel i Magdalena, casat amb Elisabet Roura Cases en 1607 a Sant Genís de Vilassar. Entre la 6a. i la 7a. generació ja són al Veïnat, però per línies maternes que no consoliden el cognom. A la 7a. Lluís Banús Mas, treballador casarà amb Antònia Carrau Ros el 1823 a Sant Joan de Vilassar amb sis fills que transmetran el cognom fins avui. Entroncaran amb els Pifarrer, els Rafart, els Costa, els Castells, els Roldós, els Villà, els Verdaguier, els Alsina, els Ferrés, etc. Actualment el llinatge abasta 16 generacions.

Els vilassarencs de mar d’aquest llinatge es dedicaran als oficis del mar: corders, pescadors, mariners i pilots (pilot Joan Banús Gelpí; pilot Pere Banús Pou “àlies Peret Lagasta”, etc.). El 1846 havia cinc matriculats en la llista d’habilitats de la marina de la vila. Algunes branques del llinatge s’establiren a l’Argentina (Santiago del Estero).

El segon llinatge, que ignorem d’on prové, és el que origina Melcior Banús casat amb Teresa Pou, cap a l’any 1825 amb tres fills. Serà un llinatge que no consolida el cognom pel fet

que predomina la línia materna. Entroncaran amb els Pujol, els Cabot, els Roldós, els Mascaró, els Gelada, els Casanovas, etc. abasta 3 generacions.

Un tercer llinatge del qual també es desconeix procedència és el que origina Lluís Banús Padrós, fill de Magí i Josepa, casat el 1786 a Sant Joan de Vilassar amb la vilassarenca Maria Reig Pou amb dos fills. El llinatge no consolida el cognom atès que predominen les línies maternes. Entronca amb els Roldós, els Gelpí, els Llenas, els Lloveras, els Verdaguer, els Casanovas, els Guardiola, etc. Abasta 13 generacions a Vilassar de Mar.

L'any 1895 els membres del llinatge Banús vivien i/o eren propietaris de diverses cases: al c/ del Carne, 10 (titular: Joan Banús Albert); al c/ de la Concepció, 5 (titular: hereus Joan Banús Abril); al c/ Sant Llorenç, 7 (titular: Josep Banús Carrau); al c/ de l'Arpella, 31 (titular: Feliu Banús); al c/ del Carne, 16 (titular: Pere Banús Pou) i al c/ Sant Pau 14 (titular: Hereus Andreu Banús Roig).

Baratau / Borotau):

Significat etimològic del cognom: "Baratau, Borotau". Aquest cognom en ser un cognom no català no ha estat estudiat pels especialistes del nostre país. Hi ha, però una breu referència que pot donar alguna pista en un text de F. B. Moll, quan, de referir-se a la dificultat d'esbrinar determinats llinatges difícils posa l'exemple del cognom *Barat* diu el següent: "Pot tenir quatre orígens: el nom personal germànic *Berhard*; (d'on ve el cognom *Berard*, i *Barat* en podria ser una variant, de *Bernat*, de *Bernard*); el substantiu gascó *Barat*, "tancat fet de terra o de brançam"; el substantiu català

Barat, "canvi, tracte fraudulent" i el *varat*, nom de peix, amb la inicial transcrita per *B*. Com coneixem que els Baratau / Borotau, vilassarencs procedien d'Occitània i per tant parlaven occità-gascó, el significat del cognom com indica FBM podria estar relacionat en la definició del mot gascó *Barat*, "tancat fet de terra o de brançam".

Classificació "Noms d'origen no català. En aquest cas: "Noms occitans".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El primer Baratau/Borotau fundador d'aquest llinatge és Francesc *Boratau* (inscrit amb aquesta grafia al registre de casament), jornaler, nascut a la població de Castells, del bisbat de Cominges (Occitània), aproximadament cap a l'any 1640, fill de Pere Baratau i de Margarida. És amb tota probabilitat un occità que durant el segle XVII com molts altres de les contrades transpirinenques es traslladaven a Catalunya a treballar de temporers durant una part de l'any, país que amb el temps alguns s'hi van establir definitivament. Francesc Boratau l'any 1664 es casa a Sant Genís de Vilassar amb Paula Badia Colomera, descendent també d'occitans establerts a Sant Pere de Premià. S'establiran al Veïnat de mar com a pescadors. Els seus fills i descendents seran inscrits com *Baratau* al registre parroquial. Posteriorment, cap al 1760 una de les branques serà inscrita amb la grafia *Borotau* que coexistirà amb el cognom *Baratau*.

Els Baratau són unes de les famílies que apareixen en diversos documents que fan referència als primers pobladors del Veïnat de mar citats per Josep Samon (anys 1727, 1741 i 1782). Entroncaran amb els Alsina, els Badia,

els Bisa, els Cabot, els Casanovas, els Gelpí, els Julià, els Mir, els Pujol, els Reig, els Roig, els Roldós, els Vehils, etc. Llinatge força extens dona a lloc a nombrosos motius i àlies com “ca la Cila”³², “can Calcetes,” etc. Seran pescadors, patrons pescadors i més tard, mariners, pilots i capitans³³ que faran “la Ruta del Tasajo” a la carrera d’Amèrica (pilot Andreu Borotau Roig; capità Gaspar Borotau Julià; pilot Pau Borotau Casanovas; capità Pau Borotau Casanovas II; pilot Bartomeu Borotau Gelpí; capità Jeroni Costa Borotau; capità Delmir Baratau Bisa, capità Joan Borotau Casanovas; pilot Nicolau Mir Borotau; entre d’altres). També comerciants a l’Uruguai i a l’Equador³⁴, així com professors d’ensenyament a Sant Joan de Vilassar. Membres del llinatge han estat alcaldes i regidors de la vila en diverses ocasions (alcalde Jaume Baratau Alsina 1797-79 i 1803-04; alcalde Pau Borotau Gelpí 1829).

Des de 1922 un carrer de la vila (el carrer Miquel Borotau), porta el nom d’un descendent: Miquel Borotau Casanovas³⁵, mestre de primeres lletres. Actualment el llinatge dels Baratau/Borotau abasta 15 generacions i s’estén a més de Catalunya (Vilassar de Mar i Barcelona), per La Rioja (Badaran), Illes Canàries i el continent americà: Equador (Babahoyo i Guayaquil), Xile (Punta

Arenas), Uruguai (Dep. Soriano), Cuba (l’Havana), Puerto Rico (Maricau) i USA (Nova Orleans, Nova York i Miami).

L’any 1895 els membres del llinatge Baratau/Borotau vivien i/o eren propietaris de diverses cases: al c/ Sant Genís, 8 (titular: Hereus d’Andreu Baratau Roig); al c/ Sant Pere, 1; c/ del Rosari, 22 i 23; c/ Sant Magí, 3; c/ de Sant Llorenç, 6 i de l’Arpella, 35 (titular: Hereus de Joan Boratau Casanovas); al c/ del Rosari, 20 (titular: Hereus de Salvador Boratau Casanovas); al c/ del Rosari, 21; c/ Sant Sebastià, 5 i c/ de l’Era, 21 (titular: Miquel Boratau Casanovas); al c/ Sant Francesc, 27 (titular: Hereus de Joan Boratau Casanovas); al c/ Sant Francesc, 23 (titular: Hereus de Joan Boratau Gelpí) i al c/ Sant Pere, 12, (titular: Hereus d’Antònia Boratau Pou).

Barba:

Significat etimològic del cognom: “En llatí ja es troba un cognom *Barba*”. També pot ser formació catalana del substantiu *barba* i aplicada com a sobrenom a un home barbut”.

Classificació: “Llinatges que representen el nom propi patern o matern” en aquest cas: “Noms llatins o preromans no pertanyents al santoral cristià.”

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

S’identifiquen diversos llinatges d’aquest cognom a Vilassar de Mar. El primer l’origina Josep Barba, moliner de Barcelona casat amb Rosa Parera. El seu fill l’Antoni Barba Parera, corder establert al Veïnat de mar contrau matrimoni en segones núpcies amb Maria Graupera Ferrés de Premià, l’any 1758. Entroncaran amb els Su-

32 Veure *Cila* al llibre *Galeria de penja-ases* 2003 de Damià Bas

33 Veure Apendix III del llibre *De Vilassar de Mar al Rio de la Plata. Història de la emigración de Catalunya al Uruguay en el Siglo XIX. Trayectoria de la familia Ferrés i Carrau* de Gustavo Ferrés Pacheco. 2014 Montevideo. I capítol X *La Marina velera i les Mestrances* al llibre-monografia de LLuís Guardiola Prim *Sant Joan de Vilassar, història i geografia de la comarca vilassanesa i del Maresme*. 1955.

34 Veure article *Els catalans a l’Equador* de Fernando Jurado Novoa al Revista Paratge nº 5 i 6 1994

35 Veure article *Carrer Miquel Borotau* al llibre de Damià Bas *Carres i Gent de Vilassar de Mar* 2003

nyer, Pons, Pagès, Alsina, Botey, Carrau, Farrerons, Puig, Verdaguer, Tolrà, Ramon, etc. Seran els Barba de “cal Cèn시오”³⁶. Seran corders, pescadors, mestres d’aixa, fusters de bord (fusters de bord: Francesc,³⁷ Jaume i Joan Barba Macià). Una branca del llinatge s’establirà a El Masnou. Es quantifiquen 6 generacions a la vila.

Un segon llinatge probablement de Vilassar de Dalt, l’origina Felicià Barba Suari, mariner casat a la vila amb Francisca Bosch Sabater cap a l’any 1820. Un fill Joan Barba Bosch, mariner casarà a Sant Joan de Vilassar amb Rosa Verdaguer Alsina l’any 1844. Entroncaran amb els Verdaguer, Puig, Guardiola, Matamala, Anyé, Roldós, Mir, Julià, Sust, etc. Aquest llinatge es dedicarà als oficis del mar com pescadors, mestres d’aixa, fusters, mariners, pilots i capitans de la marina vilassarenca³⁸ (*capitans*: Joan Barba Carrau; Joan i Aniceto Matamala Barba³⁹), naviliers (Aniceto Matamala Barba, etc.). Es quantifiquen 5 generacions d’aquest llinatge.

Un tercer llinatge originat per Caterina Barba Illa casada amb el pescador vilassarenc Jaume Puig Domènech el 1836 i un quart, de Jaume Barba Llenas amb Madrona Gelpí Lloveras el 1839, no tindran pràcticament recorregut.

L’any 1895 els membres dels llinatges Barba vivien i/o eren propietaris de diverses cases: al c/ Sant Pau, 14 (titular:

Paula Barba Bosch); al c/ Sant Pau, 5 i 14 i Sant Pere, 29 (titular: Paula Barba Bosch); al Camí Ral, 29 (titular: Salvi Barba Botey); al c/ Santa Coloma, 17 (titular: Jaume Barba Gelpí) i al c/ Sant Pere, 28 (titular: Josep Barba Illa).

Barrau:

Significat etimològic del cognom: “*Barraut, Barral, Barrau, Barral, Baralt*. Del cognom francès *Baraud* (de *barrat*) aplicat a persones vestides amb dibuixos de barres.(J.M. Albaigès) No es improbable tampoc que *barraut* vingui del nom personal germànic *Beroald*. F. B. Moll.

Classificació: “Llinatges que representen el nom propi patern o matern” en aquest cas: “Noms francesos”

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

És un llinatge de Sant Feliu de Cabrera, probablement procedent de terres franceses. El primer matrimoni identificat és de Giralt Barrau “alies Garau”, bracer fill de Germà Barrau i de Domenge, amb Hieronima Llines, de Sant Feliu de Cabrera el 1657. Els membres del llinatge eren treballadors i pagesos a Cabrera i a Cabriels. El primer Barrau que s’estableix al Veïnat de Mar és Josep Barrau Mestre que es casa amb Àgata Verdaguer Mas nascuda a Cabrera, l’any 1743. Tindran alguns dels fills al Veïnat. Els Barrau entronquen a Vilassar de Mar amb els Parera, Gualba, Puig, Badia, Font, Casanovas, etc. D’aquest llinatge es quantifiquen 13 generacions, 4 de les quals a Vilassar de Mar. Mes tard ja al segle XIX diverses línies Barrau s’establiran a Sant Joan de Vilassar.

L’any 1895 els membres del llinatge Barrau vivien i/o eren propietaris d’una

36 Veure article Cèn시오 al llibre *Galeria de penja-ases* 2003 de Damià Bas

37 Veure article *Records d’un fuster de bord: transcripció d’una gravació de Francesc Barba Macià* de Llum Torrens al Revista Singladures n°16.

38 Veure capítol X *La Marina velera i les Mestrances* al llibre-monografia de Lluís Guardiola Prim *Sant Joan de Vilassar, història i geografia de la comarca vilassanesa i del Maresme*. 1955.

39 Veure article *Nicetu* al llibre *Galeria de penja-ases* 2003 de Damià Bas

casa al c/ Sant Pau, 14 (titular: Hereus de Martí Barrau Casanovas);

Bas:

Significat etimològic del cognom: “Nom d’un antic vescomtat de la Garrotxa que es conserva en els noms dels pobles com Sant Privat de Bas, Sant Esteve de Bas: Probablement d’origen preromà. *Basse, Basso*, (898). També s’escrivia antigament *Bars* i sembla relacionable amb el topònim francès *Bar*.”

Classificació: “Llinatges que representen el nom del lloc d’origen, de residència o de propietat” en aquest cas: “Topònims de les terres de llengua catalana”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom Bas dels vilassarencs de mar té diverses procedències. El primer llinatge és originari de Cardedeu. L’inicia Isidre Bas, pescador nascut a aquesta població i habitant de Vilassar, quan es casa l’any 1715 amb Agnès Ferrés Xaus. I s’estableixen a la vila. Entroncarà amb els Casanovas, Campins, Tauran, Font, Mas, Borotau, Carrau, etc. abasta 7 generacions amb components vilassarencs de mar.

El segon llinatge del qual desconeixem l’origen és el de Jaume Bas, mariner, casat amb Eulàlia Abril Lloveras a Sant Joan de Vilassar el 1815. Es desenvoluparà per línia materna i per tant no es transmetrà. Entronca amb Casanovas, Reig, Marsal, Carrau, March, etc. abasta 6 generacions.

El tercer llinatge prové de Vinarós. L’origina en Francesc Bas, casat amb Marianna Comas cap a l’any 1780. El

llinatge residirà algun temps a Albuñol (Granada) fins recalar a Barcelona. A Sant Joan de Vilassar apareix a partir del matrimoni de Josep Bas Roldós, oficial de la marina mercant que es casa amb la vilassarenca de mar Rosa Vives Riera, l’any 1929. El llinatge abasta 6 generacions, 3 d’elles amb components vilassarencs de mar. Entroncaran amb els Serra, Roldós, Vives, Riera, etc. La línia vilassarenca es dedicarà a la marina mercant⁴⁰ (capitans: Ignasi Bas Roldós, capità Josep Anton Bas Vives, oficial Josep Bas Roldós), i com consignataris de vaixells (Agustí Bas i Bas de l’empresa Bas i Pujol S.A. a Barcelona). El llinatge recala després a Barcelona.

L’any 1895 els membres del llinatge Bas vivien i/o eren propietaris de diverses cases: al c/ Sant Ramon, 10 i Plaça de la Constitució, 4 (titular: Hereus de Jaume Bas Mas); c/ del Rosari, 19, c/ Sant Francesc, 26 i c/ Sant Pere, 4 (titular: Hereus de Simó Bas Mas).

Bassa:

Significat etimològic del cognom: “Del cognom llatí *bassa* o *be* del substantiu català *bassa* “clot amb aigua”(d’origen ibèric)”.

Classificació: “Llinatges que representen el nom propi patern o matern” en aquest cas: “Noms llatins o preromans no pertanyents al santoral cristià.”

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom molt antic documentat a la parròquia de Sant Genís de Vilassar

40 Veure capítol X *La Marina velera i les Mestrances* al llibre-monografia de Lluís Guardiola Prim *Sant Joan de Vilassar, història i geografia de la comarca vilassanesa i del Maresme*. 1955.

i a Òrrius (1497). S'hi identifiquen dos llinatges originats en aquesta població. El primer l'originat per Pere Bassa, pagès, fill de Giraut i Joana, casat a Sant Genís de Vilassar el 1570 amb Elisabet Ponsa, nascuda a Badalona. Els Bassa d'aquest llinatge que abasten 18 generacions seran durant molt de temps al Veïnat de Cabriels, la vila de Vilassar i alguns a Sant Feliu de Cabrera. Les branques que s'estableixen al Veïnat de mar són per línia materna, per tant no consolidaran el cognom. La primera serà Gertrudis Bassa casada al 1711 amb el pescador vilassarenc de mar Josep Mallas. Entroncaran amb els Ferrés, Isern, Campins, Duran, Pujol, Pons, etc. Les branques vilassarenques de mar es dedicaran als oficis del mar. També hi ha Bassa sagristans i campaners de la parròquia.

Del segon llinatge, no coneixem l'origen tot i que no és descartable que provingui també de Sant Genís de Vilassar, Josep Bassa Soler, treballador, fill de Pau Bassa i Anna Maria Soler casat cap el 1754 a Sant Genís de Vilassar amb Maria Esperança Comas Carrau que s'instal·larà al Veïnat de Mar. Tindran un fill. Es desenvoluparà per línies paternes i maternes. No consolidarà el cognom a la vila atès que predominarà a la llarga la línia materna. Aquest llinatge de 7 generacions, entroncarà amb els Comas, Verdguer, Feliu, Sitjes, etc. Una branca emigrarà a Amèrica. Al seu retorn l'*americano* Pere Sitjes Bassa es farà construir l'any 1899, el magnífic edifici de "can Bassa"⁴¹.

L'any 1895 els membres del llinatge Bassa vivien i/o eren propietaris de dues cases: al c/ Tras Església, 12 i

Camí Ral 30, (titular: Hereus d'Eulàlia Bassa Mas).

Batalla:

Significat etimològic del cognom: "Del substantiu *Batalla*, aplicat probablement com a sobrenom de persones baralladisses o vanaglorioses de fets d'armes

Classificació: "Llinatges que són originalment vertaders sobrenoms o malnoms. "Noms que descriuen una acció, un fet biogràfic, una manera de portar-se".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom amb poc recorregut a Sant Joan de Vilassar. L'origina Antoni Batalla Alsina⁴², tintorer de Barcelona, casat cap a l'any 1870 amb Antònia Reig Boronat de Constantí (comarca del Tarragonès) establerts a la vila on tindran tres fills i instal·laran una tintoreria (can Batalla). Un dels fills que continuarà el negoci, Joan Batalla Reig esdevindrà alcalde de la vila en dues ocasions 1917-20 i 1921-23. Es quantifiquen 3 generacions a Vilassar de Mar.

L'any 1895 els membres del llinatge Batalla vivien i/o eren propietaris d'un establiment fora de la trama urbana (titular: Antoni Batalla Alsina).

Batl·lori:

Significat etimològic del cognom: "Del germànic *Baldu-wari*; però també es possible vingui del llatí valle Láurea "vall de llorers".

41 Veure article *can Bassa* al llibre *Galeria de penja-ases* 2003 de Damià Bas.

42 Veure article *Can Batalla* al llibre *Galeria de penja-ases* de Damià Bas 2003.

B Classificació: “Noms d’origen desconegut o molt dubtós”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom molt antic ja present al Alt Maresme el 1497 (Pineda de Mar, Palafolls, Malgrat de Mar), però, amb poc recorregut a Sant Joan de Vilassar. El llinatge que arriba a Vilassar de Mar provinent de Barcelona, és present a la població des d’abans de 1810. No es consolida atès que predominen les línies maternes. El primer present a Sant Joan de Vilassar és Roc Batllori⁴³, xocolater, nascut a Barcelona fill de Joan i de Dolors, casat amb Maria Soler, ric propietari donarà lloc al c/Sant Roc i a la masia de Can Roc (avui Can Cabot). El llinatge que abasta actualment 9 generacions entroncarà amb els Bruguera, Mir, Julià, Guardiola, Mas, etc. Els descendents seran xocolaters, comerciants, fabricants, pilots i capitans de la marina vilassarenca i de la “Compañía Transmediterránea” (capità Josep Bruguera Batllori, etc). També dos membres del llinatge han estat alcaldes i regidors de la població (alcalde Roc Batllori Perpunter 1895 i alcalde Josep Batllori Martí, (1939-1940), ja al segle XX).

L’any 1895 els membres del llinatge Batllori vivien i/o eren propietaris de diverses cases: al c/ Sant Roc, 24, C/ Sant Antoni, 24 i 25, c/ Sant Josep, 22, c/ Sant Roc, 22, c/ de l’Església, 5 i 6, c/ Sant Jaume, 1 i 2; i una masia (titular: Roc Batllori Perpunter).

Berdaguer (veure V/Berdaguer)

Bergay:

⁴³ Veure article Roc a llibre *Galeria de penja-ases* 2003 de Damià Bas.

Significat etimològic del cognom: No citat per FBM. “*Bargall, Bargay, Bergall*, grafia incorrecta, per *margall* (nom de diverses plantes gramínies) (cf. Adrià Canal Moré).

Classificació: “Llinatges que representen el nom del lloc d’origen, de residència o de propietat”. En aquest cas: noms de plantes i els seus conreus”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom amb poc recorregut a Sant Joan de Vilassar. Es documentat des de 1590 a Sant Genís de Vilassar originat per Apol·lioni Bergay, del Regne de França fill de Joan Sever i de Francisca, que casa amb Paula Cabanyes d’Òrius. El llinatge s’estendrà per Sant Genís de Vilassar, i Veïnat de Cabrils. Arriba al Veïnat de Mar per línies maternes, en concret, amb el pescador Francesc Abril Bergay que es casa amb Paula Alsina Mateu l’any 1654. Altres branques de línia materna posteriorment també s’hi establiran durant el segle XVIII i XIX. Entroncarà amb els Abril, Alsina, Almera, Guardiola etc. El llinatge actualment abasta 14 generacions, 12 de les quals amb descendents vilassarencs de mar.

L’any 1895 els membres del llinatge Bergay vivien i/o eren propietaris d’una casa: al c/ de l’Arpella, 15 (titular: Eulàlia Bergay Sala).

Bernet / Vernet:

Significat etimològic del cognom “*Vernet, Bernet*. Nom d’un poble del Conflent i un altre de la Noguera. Derivat de *vern*, significa “bosc de verns”.

Classificació: “Llinatges que representen el nom del lloc d’origen, de residència o de propietat” en aquest cas:

“Topònims de les terres de llengua catalana”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom antic al Maresme ja és documentat com Vernet a Mataró l'any 1497. El cognom vilassarenc és originari d'Arenys de Mar. El llinatge l'origina en Vicenç Bernet (figura com Barnet al registre d'Arenys), matriculat de la marina, casat cap a l'any 1800 amb Josepa Valls establerts a Sant Joan de Vilassar on tindran 7 fills. No consoliden el cognom en predominar les línies maternes. Entroncaran amb els Roldós, Carrau, Reig, Recto, Ramon, Badia, Compte, etc. Es dedicaran al oficis del mar. El llinatge abasta 7 generacions a la vila.

Biada: (veure **Viada**)

Bisa:

Significat etimològic del cognom: *Biso, Bisa* del germànic *Biso*, sense escatir, o més acit de *wisa*, “savi”. També és un nom pel verat, peix petit (J. M. Albaigès).

Classificació: “Llinatges que representen el nom propi patern o matern”. En aquest cas: “Noms germànics”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom establert a Sant Joan de Vilassar des del segle XVIII. S'origina a Sant Feliu de Cabrera. El llinatge l'inicia en Joan Bisa casat amb Margarida Blanch en aquesta població cap a l'any 1694. L'arribada a Sant Joan de Vilassar serà per línies maternes i paternes. En concret Joan Bisa Pagès i de Rosa Pallés casats cap al 1815, que s'hi estableixen i on tindran qua-

tre fills/es. Entroncaran amb els Baratau, Carbonell, Marsal, Roca, Mir, Campos, Arnau, Roig, Vila, Tió i ja al segle XX amb els Fabregó, Guardiola, etc. Primer pagesos, després marins i comerciants alguns faran l'aventura americana. Un descendent “l'*americano*”, Francesc Bisa Arnau⁴⁴, d'aquesta branca va construir “can Bisa”⁴⁵, l'avui centre cultural municipal del c/ Rector Bartrina. El llinatge abasta 11 generacions, 8 d'elles amb components vilassarencs de mar.

L'any 1895 els membres del llinatge Bisa vivien i/o eren propietaris de dues cases: al c/ Tras Església, 2 (titular: Joana Bisa Carbonell) i al c/ de l'Església, 1 (titular: Francesc Bisa Arnau).

Bonamusa:

Significat etimològic del cognom: “S'ha parlat de “bona musa”, bona actuació, però més probablement és deformació de l'àrab *ibn Musa*, “fill de Musa”, atret per l'adjectiu “bo” J. Ma. Albaigès.

Classificació: “Llinatges que representen el nom propi patern o matern”. En aquest cas: “Noms àrabs”

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom amb poc recorregut a Sant Joan de Vilassar. El llinatge prové de Sant Esteve de Palautordera que arrela després a Sant Genís de Vilassar. L'origina Francesc Bonamusa casat amb Teresa Prat cap a l'any 1760. Un descendent Joan Bonamusa Prat casa

44 Veure *els Bisa* al llibre *El Vilassar dels Indians* 2012 de Taté Cabré i Mireia Olivé.

45 Veure article *can Bisa* al llibre *Galeria de penja-ases* 2003 de Damià Bas.

B amb Maria Colomer Parera a Sant Genís de Vilassar. El 1890 arriba a Sant Joan de Vilassar amb l'enllaç matrimonial de Joan Bonamusa Targarona amb la vilassarenca de mar Maria Ros Verdaguer cap al 1905, amb qui tindrà 3 fills. El matrimoni es traslladarà a Barcelona, tot i que mantindran vincles amb Vilassar de Mar.

L'any 1895 els membres del llinatge O. Bonamusa vivien i/o eren propietaris d'una casa: al c/ Sant Ignasi, 1 (titular: Mercè Bonamusa Calvet).

Borotau: (veure **Baratau**)

Bosch:

Significat etimològic del cognom: "*Bosc, Bosch*, del substantiu *bosc*, (d'origen germànic) "lloc poblat de molts arbres".

Classificació: "Llinatges que representen el nom del lloc d'origen, de residència o de propietat". En aquest cas: noms de plantes i els seus conreus"

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom molt antic (segle XIII) i disseminat al Maresme, Malgrat (1497), Mataró (1515) i Sant Iscle de Vallalta (1553). Un exemple: s'han identificat un mínim de 4 llinatges Bosch a l'arxiu de la parròquia de Sant Genís de Vilassar. Dels que, amb el temps, s'estableixen a Vilassar de Mar, s'han identificat els següents: a/ el de Joan Bosch, primer treballador i després fuster de Sant Andreu de Castellcir, casat amb Rosa Dominich l'any 1711, que s'establirà al Veïnat de Mar; b/ el de Tomàs Bosch Mauri, bracer de Sant Feliu de Cabrera casat amb Rosa Puig Mallas al 1789 i c/ Joaquim Bosch de

Vilanova de la Roca, casat amb Eulàlia Montpart, el seu fill, Miquel es casarà a Sant Genís de Vilassar el 1813 amb Margarida Campins Tey, amb el temps els seus descendents per línia materna enllaçaran amb famílies de Sant Joan de Vilassar i el de Domingo Bosch Roure, de Sant Martí Sapresa, Brunyola (La Selva) casat amb Josepa Villà Blanch el 1886 amb poc recorregut a la vila. Els diferents llinatges Bosch entroncaran amb els Abril, Casanovas, Lloveras, Mas, Reig, Borotau, Carrau, Pujol, Roldós, Verdaguer, etc.

Els llinatges Bosch seran pagesos, fusters i es dedicaran als oficis del mar com pescadors, patrons, pilots i capitans (capitans Carles i Pau Bruguera Bosch⁴⁶, Domingo Bosch Villà, etc.). També membres del llinatge Bosch han estat regidors i alcaldes del Veïnat i de Sant Joan de Vilassar (Joan Bosch Vives⁴⁷ regidor els anys 1770, 1775, 1781 i alcalde 1787-1788 i 1801-02). El llinatge que prové de Sant Andreu de Castellcir, abasta actualment 11 generacions. El llinatge provinent de Cabrera, 8 generacions i el procedent de Vilanova de la Roca, també 8 generacions.

L'any 1895 els membres dels llinatges Bosch vivien i/o eren propietaris de diverses cases: al c/ de l'Església, 15 (titular: Pau Bosch Barba); al c/ de Sant Genís, 16 (titular: Antònia Bosch Galceran); al c/ de Sant Ramon, 5 (titular: Pau Bosch Galceran); al c/ de l'Església, 15 (titular: Hereus d'Antoni Bosch Llampallas) i al c/ de la Concepció, 1 (titular: Hereus de Teresa Bosch Sabater).

⁴⁶ Veure llibre: *Navegant per la memòria, records d'un capità de marina mercant de Vilassar* de Josep Bruguera Batllori 2007.

⁴⁷ Veure article: *Ajuntaments i alcaldes I de la Nova Planta al primer ajuntament de Vilassar de Mar* de Damià Bas, ala Revista Singladures n° 9

Botey:

Significat etimològic del cognom: "Sembla adaptació catalana del francès *bouteille*, "botella" (F. B. Moll). També, variant de botell. "Bota petita de fusta que els treballadors del camp se'n duen per portar-hi el vi" (A. Canal)

Classificació: "Noms d'origen no català. En aquest cas: "Noms francesos".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom amb arrelament al Maresme on ja és present l'any 1497 a Premià i Teià. Tindrà, però, poc recorregut a Sant Joan de Vilassar. S'hi identifiquen dos principals llinatges. El primer és de Premià i l'origina Salvador Eroles Botey casat a Sant Pere de Premià amb Magina cap a l'any 1655. Descendents d'aquest llinatge s'establien com pescadors a Marsella (França). Una descendent Marianne Botey Gorgullon, registrada amb el nom de Marianne Boutelle, casarà amb el pescador vilassarenc Jaume Joan Gelpí Roig, l'any 1801 a la citada ciutat francesa i retornant posteriorment a Sant Joan de Vilassar. Tindran 19 fills amb gran quantitat de descendents. Es dedicaran als oficis del mar: pescadors, pilots i capitans de la marina vilassarenca (capitans Joan, Benet⁴⁸ i Jaume Gelpí Botey). El cognom no tindrà recorregut, atès que és línia materna. Entroncaran amb els Mas, Guardiola, Cabot, Almera, Roldós, Alsina, Pareira, Argimon, etc. Abasta 6 generacions vilassarenques.

El segon llinatge del qual desconeixem procedència, tot i que podria ser de Premià o Sant Genís de Vilassar,

48 Veure entrada Benet al llibre *Galeria de penja.ases* de Damià Bas 2003.

l'origina Caterina Botey que es casa amb Pelegrí Barba Amat, també a principis del segle XIX, el llinatge tampoc consolidarà el cognom. Entronca amb els Carrau, Farrerons, Puig, Tolrà, etc. Abasta 4 generacions a Vilassar de Mar.

Bobé / Buvé:

Significat etimològic del cognom: "*Bover, Bové, Bobé, Buvé, Boher*, de bover (de llatí *bovarius*) "guardià de Bous".

Classificació: "Llinatges que representen el nom propi patern o matern" en aquest cas: "Noms d'ofici i professió tècnica"

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom amb poc recorregut a Sant Joan de Vilassar: El llinatge és originari de Sant Martí de Sesgueioles. L'inicia Ramon Bové Creus, teixidor que casa amb la vilassarenca de mar Rita Carrau Parera el 1866, establint-se a Sant Joan de Vilassar. Tindran 6 fills, tot fa pensar que sense descendència.

L'any 1895 els membres dels llinatges Buvé vivien i/o eren propietaris de dues cases: al c/ de Sant Ramon, 4 i 17 (titular: Ramon Buvé Creus).

Brasó:

Significat etimològic del cognom: "De *Bradone*, de significat obscur".

Classificació: "Llinatges que representen el nom propi patern o matern". En aquest cas: "Noms germànics"

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom procedent de Sant Genís de Vilassar. El llinatge l'origina Pere Màrtir Brasó Boquet que casa amb Maria Lloveras Cisa de Premià prop de l'any 1900, establint-se a Sant Joan de Vilassar on tindran 2 fills. Entroncaran ja al segle XX amb els Bruguera, Masriera, Pujol, Boratau, Maristany, etc. abasta 4 generacions a Vilassar de Mar.

L'any 1895 els membres dels llinatges Brasó vivien i/o eren propietaris de diverses cases: al c/ del Carme, 6 i de tres masies (titular: Miquel Brasó Moliné).

Bruguera:

Significat etimològic del cognom:
"Derivat de *bruc*, nom de planta".

Classificació: "Llinatges que representen el nom del lloc d'origen, de residència o de propietat". En aquest cas: noms de plantes i els seus conreus"

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom molt antic al Maresme on ja es present des de l'any 1497 (Caella, Canyamars, Mataró, Teià, Dosrius). S'han pogut identificar dos llinatges Bruguera a Sant Joan de Vilassar. El primer és d'origen occità, l'inicia Domingo Bruguera, pagès nascut a Boche, al bisbat de Cominges (Regne de França), casat a Sant Pere de Premià, primer amb Petronil·la Dordent, el 1651 i després amb Maria Buixó Cot el 1656. Els Bruguera d'aquest llinatge viuran a Premià i Sant Genís de Vilassar seran pagesos i fusters. L'any 1813 un membre d'aquest llinatge establert a Vilassar de Mar com a fuster, Francesc Bruguera Roldós es casa amb la vilassarenca Francisca Gelpí Giró i en segones núpcies amb Maria Verdaguer Cabot el 1828. Aquest avantpassat iniciarà el llinatge a la vila.

El llinatge enllaçarà amb els Masriera, els Bosch, els Batllori, els Villà, els Verdaguer, els Gelpí, entre altres.

Els Bruguera vilassarencs de mar seran fusters, mestres d'aixa, pilots i capitans de la marina vilassarenca⁴⁹ i de la "Compañía Transmediterránea" (capitans: Pau i Carles Bruguera Bosch; capità: Josep Bruguera Batllori⁵⁰; capità: Lluís Bruguera Masriera⁵¹ etc.). Aquest llinatge abasta 10 generacions, 5 de les quals tenen components vilassarencs de mar. Aquest llinatge ha donat també regidors i alcalde a la vila (alcalde Pau Bruguera Bosch (1939), regidor Josep Bruguera Masriera (1934-1936). Una branca materna del llinatge s'establirà a Montevideo (Roldós Bruguera).

El segon llinatge Bruguera identificat prové de Sant Iscle de Vallalta i apareix a Sant Joan de Vilassar amb Jaume Bruguera Abril nascut a la població citada, fill de Ramon i d'Eulàlia, casat amb Magdalena Fontseca Cot i establerts a la vila ja al segle XX. Aquest llinatge Bruguera enllaçarà amb els Carbonell de Cabrera. Ha donat regidors municipals a la vila (Jaume Bruguera Abril regidor en el període de la 2ª República). Actualment aquest llinatge abasta 4 generacions, 3 d'elles amb components vilassarencs de mar.

L'any 1895 els membres dels llinatges Bruguera vivien i/o eren propietaris d'una casa: al c/ de la Concepció, 6 (titular: Hereus de Joan Bruguera Gelpí).

49 Veure capítol X *La Marina velera i les Mestrances* al llibre-monografia de Lluís Guardiola Prim *Sant Joan de Vilassar, història i geografia de la comarca vilassanesa i del Maresme*. 1955.

50 Veure llibre: *Navegant per la memòria, records d'un capità de marina mercant de Vilassar* de Josep Bruguera Batllori 2007.

51 Veure article: *Vivències d'un marí* de Lluís Bruguera Masriera a la Revista *Singladures* N° 6.

Buscarons:

Significat etimològic del cognom: “Grafià dialectal per *bosquerons*, derivat de *Bosc. Villa Bosquerones (960)*”.

Classificació: “Llinatges que representen el nom del lloc d’origen, de residència o de propietat” en aquest cas: “Noms gentilicis”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom procedent de Sant Feliu d’Alella. Arriba a Sant Joan de Vilassar a principis del segle XIX. El llinatge vilassarenc l’origina en Gaïeta Buscarons, nascut a Alella, casat amb Maria Tuxans cap a l’any 1820. Tindran 6 fills. S’establiren al c/ Sant Josep. No consoliden el cognom perquè predominen les línies maternes. Entroncaran amb els Pujol, Serra, Comas, Lloveres, Julià, Mir, etc. abasta actualment 5 generacions a Vilassar de Mar.

L’any 1895 els membres dels llinatges Buscarons vivien i/o eren propietaris d’una casa: al c/ de Sant Josep, 35 (titular: Josep Buscarons Tuxans)

Buxó / Buixó:

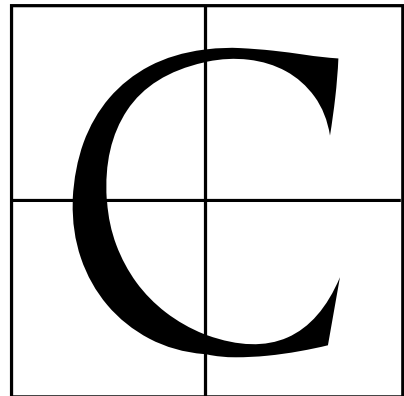
Significat etimològic del cognom: “*Boixó, Buxó, Buixó, Buixons*. Derivat diminutiu de *Boix*, “nom d’arbre” (del llatí *Boxum*)”.

Classificació: “Llinatges que representen el nom del lloc d’origen, de residència o de propietat”. En aquest cas: “noms de plantes i els seus conreus”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar

Cognom procedent de Sant Genís de Vilassar. El llinatge l’origina Josep Buxó casat amb Eulàlia Cisa cap al 1710 a la citada vila. Arriba a Sant Joan de Vilassar l’any 1809 amb el matrimoni de Teresa Buxó Petit amb el vilassarenc de mar Jaume Guardiola Coll. Tindran tres fills. El cognom tindrà poc recorregut per ser de línia materna. Entroncaran amb els Anyé, els Llobet, els Ximénez, els Puig, els Flamerich, etc. Els descendents es dedicaran als oficis del mar com soguers i marins.

El llinatge actualment abasta 8 generacions, 4 de les quals amb components vilassarencs de mar.

Cabot:

Significat etimològic del cognom: “Derivat augmentatiu de *cap*” (F.B.Moll). També algun accident topogràfic, prominència (*cap*) (JM Albaigès).

Classificació: “Llinatges que són originalment veritables sobrenoms o malnoms”. “Noms de parts del cos i de qualitats o defectes físics”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom molt antic i disseminat a la comarca del Maresme. És documentat des de l'any 1197 a Sant Andreu de Llavaneres i el 1497 a Argentona. El cognom arrela al Veïnat de Mar principalment a partir de dos llinatges. El primer procedent de Sant Andreu de Llavaneres l'origina Joan Cabot de Vall casat amb Teresa l'any 1645. El seu nét Joan Cabot Sala casa en segon matrimoni amb Teresa Banús Artigas, de Sant Genís de Vilassar, amb la que tindrà 3 fills i s'establiran al Veïnat. Seran inicialment, pescadors i patrons pescadors, després mariners. Els Cabot d'aquesta branca enllaçaran amb els Verdaguer, els Ferrés, els Pujol, els Carrau, els Bruguera, els Villà, els Gelpí, els Roig, etc. L'any 1846, hi ha 6 membres amb cognom Cabot en la llista de matriculats de la marina de la vila. Una de les branques de descendents s'establirà a l'Uruguai. Comprèn actualment 11 generacions, 9 de les quals amb components vilassarencs de mar.

El segon llinatge prové de Tiana. És el format per Jaume Cabot Pou, fill de Josep Cabot Sunyol i Teresa Pou Basa, casat amb Francisca Marsal Gelpí el 1863, viuran al Camí Ral ("can Cabot"). Actualment abasta 6 generacions. A aquest llinatge pertanyen els capitans de la marina vilassarenca⁵² i de la "Compañía Transmediterránea" Mariano i Josep Cabot Vives, així com el capità Gaspar Barotau Julià casat amb Joaquina Cabot Banús. Actualment abasta 7 generacions, 5 amb vilassarencs de mar.

Al segle XX arribaran altres llinatges Cabot, entre ells el procedent de Ma-

taró dels Cabot-Lleonart, pagesos (masia Cabot, abans masia de "can Roc"), que donaran un alcalde a la vila (alcalde: Pere Cabot Puig (1929-30).

L'any 1895 els membres dels llinatges Cabot vivien i/o eren propietaris de diverses cases: al Camí Ral, 34 i c/ de la Concepció, 4 (titular: Jaume Cabot i Francisca Marsal); al c/ Sant Pere, 42 (titular: Pere Cabot Albareda); al Camí Ral, 32 (titular: Jaume Cabot Pou); al Camí Ral, 15 i 16 i Sant Ignasi, 2 (titular: Mariano Cabot Vives).

Cahué:

Significat etimològic del cognom: No citat per F. B. Moll. "Del cognom francès *Cabouet* o *Cabuet*, mussol" (JM Albaigès).

Classificació: "Noms d'origen no català. En aquest cas: "Noms francesos".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cahué és un cognom inequívocament francès, que podria ser occità. Els Cahué⁵³ vilassarencs de mar procedeixen de dos llinatges. El primer s'origina amb el casament de Joan Cahué, pagès, del Regne de França, habitant de Sant Pere de Premià, amb Paula Vergés, filla de Francesc Vergés, pagès, també d'origen francès, cap a l'any 1620 a Sant Genís de Vilassar. La majoria de generacions restaran a Vilassar de Dalt com a pagesos, carreters, fusters, etc. (hi ha un "mas Cahué"). Al segle XVIII, un descendent Francisco Cahué Avellà es casarà l'any 1769 amb Paulina Gorgullon Pou radicant-se al c/ del Carne del Veïnat de Mar i on tindrà sis fills. Els descendents esdevindran

52 Veure capítol X *La Marina velera i les Mestrances* al llibre-monografia de LLuís Guardiola Prim *Sant Joan de Vilassar, història i geografia de la comarca vilassanesa i del Maresme*. 1955.

53 Veure article *Entorn de la família Cahué* de Llum Torrens al *Revista Singladures* nº 17

pescadors, mariners i pilots. Entroncaran amb els Julià, Carrau, Casanovas, Roldós, Alsina, Baratau/Borotau, Serra, Mas, etc. Es comptabilitzen 16 generacions d'aquest primer llinatge, 10 de les quals a Vilassar de Mar.

La segona línia és l'originada per Jaume Cahué que casa amb Eulàlia Nadal: Restaran a Sant Genís de Vilassar com a treballadors. Un dels néts Pau Cahué Casanovas es casa l'any 1747 amb Magdalena Gelpí Ferrés establint-se al Veïnat de Mar com a pescador, iniciant la branca d'aquest llinatge a la vila. Entroncaran amb els Casanovas, Mir, Alsina, Bosch, Almera, Comas, Ferrés, Lloberas, Suari, etc. Seran pescadors, mariners i després pilots i capitans. D'aquest llinatge són els capitans de la marina⁵⁴ vilassarenca Joan Cahué Alsina i Joan Cahué Ferrés⁵⁵. Es comptabilitzen 11 generacions d'aquest llinatge, 9 d'elles a Vilassar de Mar.

El cognom Cahué apareix esmentat en els primers documents del Veïnat de Mar citats per Josep Samon el 1741 i el 1782, anys previs a la fundació del primer ajuntament de Sant Joan de Vilassar. El 1846 hi ha 6 Cahué al llistat d'habilitats de la marina de la vila. Un membre dels llinatges serà alcalde de Sant Joan de Vilassar de Mar (alcalde: Jacint Suari Cahué 1859-1860). Més tard al segle XX, un altre membre

dels llinatges, Josep Cahué Ribas⁵⁶ serà també tinent d'alcalde de la vila el 1931, i s'exiliarà a l'Argentina (La Plata) després de la Guerra Civil, i iniciarà una branca Cahué aquest país.

L'any 1895 els membres dels llinatges Cahué vivien i/o eren propietaris diverses cases: al c/ Sant Genís, 12 (titular: Hereus de Joan Cahué Ferrés); al c/ Sant Pau, 23; c/ del Carne 3 i c/ Sant Andreu, 20 (titular: Joan Cahué Roldós).

Campdepadrós:

Significat etimològic del cognom:
"Aglutinació de *"camp d'en Padrós"*. No citat per F. B. Moll.

Classificació: "Llinatges que representen el nom del lloc d'origen, de residència o de propietat" en aquest cas: "Noms d'accidents orogràfics i altres referents al relleu o aspecte del terreny".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom Campdepadrós prové d'Arenys de Mar i l'origina l'arenyenc Zenó Campdepadrós casat amb Francisca Vinyas cap a l'any 1825. Un descendent Tomàs Campdepadrós Torres, paleta (el "noi d'Arenys") casarà amb la vilassarenca Maria Pujol Bacàs ("de can Bacàs") l'any 1888. Entroncaran amb els Pujol i Tauran. Es quantifiquen 3 generacions a la vila, però amb poc recorregut.

L'any 1895 els membres del llinatge Campdepadrós vivien i/o eren propietaris d'una casa al c/ Sant Ramon, 26 (titular: Hereus de Josep Campdepadrós Torrès).

54 Veure Apendix II "Nómina de barcos y capitanes que llegan a Montevideo entre los años 1880 y 1902" al llibre *De Vilassar de Mar al Río de la Plata Història de la emigración de Catalunya al Uruguay en el siglo XIX*. de Gustavo Ferrés Pacheco Montevideo 2014. I el capítol X *La Marina velera i les Mestranxes* al llibre-monografia de Lluís Guardiola Prim *Sant Joan de Vilassar, història i geografia de la comarca vilassanesa i del Maresme*. 1955.

55 Veure Apendix III: *De los principales marinos y capitanes originarios de Vilassar de Mar llibre De Vilassar de Mar al Río de la Plata...* citat.

56 Veure article *L'Ajuntament de Vilassar de Mar durant la Segona República. Les eleccions, els alcaldes i regidors 1931-1939*. De Teresa Sierra i Jordi Casanovas a la revista *Singladures* nº 33.

Campins:**Significat etimològic del cognom:**

“Nom d’un poblet del Montseny; ve del llatí *campinos*, (campets). Derivat de *campus*, camp.

Classificació: “Llinatges que representen el nom del lloc d’origen, de residència o de propietat” en aquest cas: “Topònims de les terres de llengua catalana”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom molt estès al Maresme, ja és documentat el 1497 al veïnat de Cabrils, a Sant Genís de Vilassar i al Veïnat del Sant Crist, està documentat des del segle XIV. Hi ha diversos llinatges que no s’han pogut relacionar. Els llinatges que s’estableixen al Veïnat de Mar, procedeixen de Cabrils, Cabrera i Sant Genís de Vilassar. Els principals identificats són quatre. El primer el que origina Antoni Campins, casat el 1691 amb Elisabet Roure Colomer. L’any 1717 una descendent Teresa Campins Roure casa amb el pescador Jacint Mateu Alsina Puig establint-se al Veïnat de Mar on tindran 5 fills. En ser de línia materna el cognom no es consolidarà. Entroncarà amb els Carbonell, Baratau, Badia, Mir, Carrau, Alsina, Ferrés, etc. Seran pescadors, mariners, pilots etc. El llinatge abasta actualment 14 generacions 13 de les quals amb components vilassarencs de mar.

El segon l’origina Jeroni Campins casat amb Eulàlia Xaus. Un descendent en Jaume Campins Suari, es casa amb la vilassarenca de mar Francisca Carrau Roldós, l’any 1808 amb qui tindrà 8 fills. Aquest llinatge abasta 7 generacions i enllaça amb els Carrau, Suari,

Anyé, Llimona, Alsina, Verdaguer, Mas, Julià, etc.

El tercer llinatge és el de Jaume Campins “de la Costa” Llampallas casat amb Esperança Parera Carles el 1741 amb qui tindrà 3 fills. Una descendent Magdalena Campins Parera casa al Veïnat de Mar amb el patró pescador Pau Villà Ferrés l’any 1777 amb qui tindrà 2 fills. Entroncaran amb els Villà, V/ Berdaguer, Cabot, Bruguera, Roldós, Mir, Ferrés, etc. Es quantifiquen 10 generacions, de les quals 8 amb components vilassarencs de mar.

El quart llinatge es el de Serafí Campins Julià casat amb Maria Àngels Pons de Vall el 1630 a Sant Genís de Vilassar. No consolidaran el cognom en predominar la línia materna. Entroncaran amb els Villà, Ponsiarenas, Casanovas, Guardiola, Carbonell, etc. Abasta 11 generacions, 5 de les quals amb components vilassarencs de mar.

El cognom Campins apareix citat en els primers documents del Veïnat de Mar citats per Josep Samon dels anys 1741 i 1782 previs a la fundació del primer ajuntament de Sant Joan de Vilassar. Els Campins de mar es dedicaran als oficis del mar, ja en la llista d’habilitats per la marina del 1738, n’hi apareixen 6, poc més d’un segle més tard en 1846 ja són matriculats 10. Seran, a més de pescadors, patrons de pesca i cabotatge per les costes de la Península, França i Itàlia, mariners, pilots i capitans de la marina vilassarenca (pilot Jacint Campins Carrau; capità Sebastià Cotet Campins⁵⁷, etc.).

L’any 1895 els membres del llinatge Campins vivien i/o eren propietaris de diverses cases: al c/ Sant Genís 14 (titular: Maria

⁵⁷ Veure *Galeria de Capitans* al Museu de la Marina de Vilassar de Mar.

Campins Anyé); al c/ Sant Josep, 32; (titular: Hereus de Jacint Campins Carrau); d'una masia (titular: Francesc d'Assís Campins); al c/ Sant Antoni, 14; (titular: Josep Campins Mas); al c/ Sant Ramon, 26 (titular: Teresa Campins Tauran).

Campos:

Significat etimològic del cognom: Cognom de procedència castellana no estudiat per cap especialista català. És un substantiu ben conegut del llatí *Campos*, en castellà campos.

Classificació: "Noms d'origen no català. Noms castellans o aragonesos"

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom que arrela a Sant Joan de Vilassar, sembla procedir d'Eivissa. L'origina Anton Campos⁵⁸, fabricant i la seva esposa Josepa Escandell que ja són a la vila l'any 1837 quan neix la primera filla. Tindran un total de cinc fills. Entroncaran amb els Ferrés, Valls, Manent, Baratau, Abril, Galceran, etc.

Un descendent Felip Campos Ferrés casarà amb Sofia Baratau Julià i faran l'aventura americana establint-se definitivament a Indiera Maricau (Puerto Rico). El llinatge tindrà poc recorregut a Vilassar de Mar. Es quantifiquen 4 generacions amb components vilassarencs de mar.

Cantarell:

Significat etimològic del cognom: "Derivat diminutiu de *càntir*".

Classificació: "Llinatges que són originalment veraders sobrenoms o mal-

noms". En aquest cas: "Noms d'objectes inorgànics i inanimats".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom Cantarell prové de Sant Genís de Vilassar i es citat en els primers documents del Veïnat de Mar citats per Josep Samon, el 1741 en la carta adreçada al Rector de la parròquia de Sant Genís sol·licitant la designació d'un vicari i fer missa els diumenges a l'església de Veïnat i el 1782 en les llistes d'assistents a les reunions per la designar representants per la gestió del primer ajuntament de Sant Joan de Vilassar.

El primer del llinatge que s'estableix al Veïnat són els germans Cantarell Mateu. La primera Maria Cantarell Mateu que casa el 1756 amb el pescador Jacint Fornells Suari, i poc després Joan Cantarell Mateu, pescador que casa el 1758 amb Agnès (Ignés al registre) Mas Sirvent amb qui tindrà 6 fills. El cognom s'estendrà per línies maternes i per tant no es consolidarà. Entroncaran amb els Suari, Cahué, Abril, Ferrés, Puig, Verdguer, Roig, Guardiola, etc. Es quantifiquen 7 generacions amb components vilassarencs de mar.

Un segon llinatge probablement també de Sant Genís de Vilassar s'estableix cap al 1826 amb l'enllaç matrimonial de Josep Cantarell amb Antònia Anyé. Tindrà poc recorregut a Sant Joan de Vilassar. Entroncaran amb els Vicens, Pujol, Ferrés, Pou, Serra, Mas, Roldós, etc. Igualment, tindrà poc recorregut a la vila.

Capilla:

Significat etimològic del cognom: Cognom no estudiat per cap especialista català. El diccionari Alcover-Moll defineix el terme (no el cognom) de la següent

58 Veure l'article *Campos* al llibre *Galeria de penja-ases* 2003 de Damià Bas

forma: “Capeta curta a tall de cintura, i superposada a la capa gran; cast. *capilla, esclavina*. Una capilla de capa verda, doc. a. 1508 (arx. parr. de Sta. Coloma de Queralt). Una capa de friso... trapada y orlanes de sati negra ab capilla oberta, doc. a. 1546 (Alós Inv. 53). Un dels religiosos mos companys se quedà pendent de un arbre, perque se agarrà sa capilla ab una branca, López Rel. 64.”

Classificació: “Noms d’origen no català. Noms castellans o aragonesos”

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom amb poc recorregut a Sant Joan de Vilassar. Procedeix de Barcelona. S’arrela a Sant Joan de Vilassar amb l’establiment en aquesta població del matrimoni Pere Capilla i Vicenta Carreiras. Els seus fills Pau i Joaquina enllaçaran amb vilassarencs/ques cap a l’any 1850. Entroncaran amb els Vives, Carrau, Marsal, Maltas, Roldós, Gel, etc. Foren mestres de cases i constructors entre altres professions. Un descendent Josep Capilla Vives⁵⁹ (1868-1938) serà regidor de l’Ajuntament durant la 2a. República.

Actualment el cognom abasta 6 generacions a Vilassar de Mar.

Carbonell:

Significat etimològic del cognom: “Derivat diminutiu de *Carbó*. *Carbonellus* (1172)

Classificació: “Llinatges que són originalment vertaders sobrenoms o malnoms. “Noms d’objectes inorgànics i inanimats”.

⁵⁹ Veure article *L’Ajuntament de Vilassar de Mar durant la Segona República. Les eleccions, els alcaldes i regidors 1931-1939*, de Teresa Sierra i Jordi Casanovas a la Revista Singladures nº 33

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom Carbonell és molt ubiqüo i hi és present a molt llocs del país. Els llinatges del Maresme provenen de Sant Feliu de Cabrera, on hi és documentat el 1515, Cabriels (1399) i Sant Genís de Vilassar. Al Veïnat del Sant Crist, a Cabriels existeix la masia de “can Carbonell”. Hi ha nombroses línies que per ara no s’han pogut determinar si provenen d’un únic llinatge. El més antic documentat és Bernat Carbonell, hereu del “mas Carbonell” l’any 1399. Les línies que s’estableixen al Veïnat de Mar, provenen del Veïnat de Santa Elena d’Agell depenent de Sant Feliu de Cabrera. El primer documentat és en Francesc Carbonell, rajoler d’aquest veïnat, casat amb Maria Pallés el 1656. Un descendent en Feliu Carbonell Català, nascut l’any 1888 es casa amb Josepa Prat Serra establint-se a Sant Joan de Vilassar on tindrà 4 fills. Entroncaran amb els Bosch, Roldós, Sitjes, Bruguera, etc., ja al segle XX. El llinatge abasta 13 generacions amb 4 generacions amb vilassarencs de mar.

Altres llinatges Carbonell provinents de Barcelona i Mataró arribaran per línies maternes i paternes durant el segle XX, amb poc recorregut.

L’any 1895 els membres del llinatge Carbonell vivien i/o eren propietaris de diverses cases: al c/ de Tras l’Església, 1 i c/ de l’Església (titulars: Teresa Carbonell i Maria Bisa) i d’una masia (titular: Hereus de Francisco Carbonell).

Carles:

Significat etimològic del cognom: “Nom de baptisme, del germànic Karl, “home, mascle”, llatinitzat en *Carolus*”.

Classificació: “Llinatges que representen el nom propi patern o matern”. En aquest cas: “Noms germànics”

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El llinatge Carles prové de Sant Feliu de Cabrera. Hi ha nombroses línies què, per ara, no s'ha pogut determinar si provenen d'un únic llinatge. Els Carles són a Cabrera com a mínim des de l'any 1530, amb el casament de Narcís Carles amb Joana. Els Carles⁶⁰ seran pagesos a Cabrera i Cabrils i pescadors i treballadors a Vilassar de Mar.

El cognom apareix al Veïnat de Mar amb l'enllaç matrimonial entre Margarida Carles Pifarrer, filla d'Antoni Carles Soler i Roser Pifarrer Aroles de Cabrera, amb Jeroni Carrau Pou, pescador l'any 1743. Establerts al Veïnat, tindran sis fills. Enllaçaran amb els Carrau, els Roldós, els Rodon, els Gelpí, els Mas, els Mallas, els Mir, els Boix, els Bernet, Guardiola, etc. en ser, però, un cognom de línia materna té poc recorregut. Es quantifiquen 17 generacions d'aquest llinatge, 8 de les quals amb vilassarenques de mar.

Al segle XIX, una línia del llinatge procedent de Cabrils s'estableix a Vilassar de Mar amb el matrimoni de Tomàs Carles Tolrà amb la vilassarenca Margarida Alba Bosch, l'any 1868, però amb poc recorregut a la vila.

Carrau:

Significat etimològic del cognom: “Del cognom francès *Carraud* o *Carreau*. Això si no al·ludeix al “carrau”, instrument per fer soroll, xerric-xerrac”.(J .M. Albaigès).

60 Veure article *can Borrega* al llibre *Galeria de penja-ases* 2003 de Damià Bas.

Classificació “Noms d'origen no català”. En aquest cas: “Noms francesos”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El primer Carrau fundador d'aquest llinatge a Vilassar de Mar és Joan Carrau Saura nascut aproximadament sobre l'any 1620 a la vila de Samantach, bisbat de Llorens (Occitània) Regne de França, fill de Francesc Carrau i Margarida Saura. Es tracta d'un occità que s'estableix al Veïnat de Mar i es casa amb Marianna Strany l'any 1651 a la parròquia de Sant Genís de Vilassar. El cognom Carrau apareix ja en els primers documents històrics citats per Josep Samon en concret en la relació de signants de la carta de l'any 1727 sol·licitant el permís per construir l'església del Veïnat. Després, en la relació de 35 demandants del nomenament d'un vicari a l'església del Veïnat de l'any 1741 i a la relació d'assistents a les reunions de l'any 1782 per designar representants per gestionar la segregació municipal. Els Carrau seran pescadors⁶¹, patrons pescadors, pilots, capitans, pagesos, fabricants, vinaters i comerciants. Faran la Carrera d'Amèrica com a comerciants⁶² (a finals del segle XVIII, ja hi ha Carrau vilassarencs al port de Veracruz), i al segle XIX com a naviliers, pilots i capitans⁶³ a “la Ruta del Tasajo” (pilot Llorenç Carrau Ferrés, capità Pau Casanovas Carrau; pilots Joan⁶⁴ i Pau

61 Veure: article *Inventari dels bens de Pau Carrau, pescador (1730)* de Josep Samon Forgas a la revista *Singladures* nº 1.

62 Veure: llibre *De Vilassar de Mar al Río de la Plata Història de la emigración de Catalunya al Uruguay en el siglo XIX. Trayectoria de la familia Ferrés i Carrau* de Gustavo Ferrés Pacheco Montevideo 2014.

63 Veure capítol X *La Marina velera i les Mestrances* al llibre-monografia de Lluís Guardiola Prim *Sant Joan de Vilassar, història i geografia de la comarca vilassanesa i del Maresme*. 1955.

64 Veure articles *Diario de Vida (1851)*, i *Artículo de Fondo* de Joan Carrau Ferrés (Museu Car-

Carrau Ferrés de “can Franciscó”⁶⁵; pilot Andreu Carrau Casanovas; capitans Pau i Josep Sust Carrau; pilot Antoni Roig Carrau; capità Feliu Roig Carrau; pilot Josep Llorenç Carrau Gelpí; pilot Jacint Campins Carrau; capità Jacint Alsina Carrau, etc. Una branca (Pere Carrau Ferrés⁶⁶) s'establí a Montevideo, port estratègic on recalaven els vaixells de la marina vilassarenca, desenvolupant empreses (comercialització de vins i d'altres productes) que arriben als nostres dies, i al segle XX, trasplantant la producció de vins de tradició vilassarenca (Vinos Finos Juan Carrau)⁶⁷. Altres branques que romandran a Sant Joan de Vilassar es dedicaran a la pagesia i al tèxtil.

Els Carrau han estat, en diferents èpoques històriques, regidors del Veïnat de Mar: Serapi Carrau Estrany, pescador 1722 i Francisco Carrau Vehil, pescador 1749. I alcaldes de Sant Joan de Vilassar: alcalde Josep Llorenç Carrau Gelpí⁶⁸, pilot i fabricant, mort tràgicament el 1849, en l'exercici del càrrec. Altres: alcalde Josep Francesc Carrau Girbau 1807-08 i 1823-24; alcalde Magí Julià Carrau 1831 i 1836; alcalde Pau Carrau Xifré 1858; alcalde Joan Carrau Ferrés 1861-62; alcalde Josep Carrau Ferrés 1865; i alcalde Bartomeu Casanovas Carrau 1881-1885.

Actualment el llinatge dels Carrau abasta 15 generacions i s'estén a més de Catalunya (Vilassar de Mar, Ma-

taró, Barcelona), a: El País Valencià (València), L'Aragó (Calatayud) i el continent americà (l'Uruguai (Montevideo), l'Argentina (El Tandil, Buenos Aires, Rosario), Mèxic (Veracruz) i Puerto Rico (Mayagüez).

L'any 1895 els membres del llinatge Carrau vivien i/o eren propietaris de diverses cases: al c/ Sant Pau, 3 (titular: Josep Carrau Alsina); al c/ Roig, 11 (titular: Jeroni Carrau Bernet); al c/ del Rosari, 7, 8 i 21 (titular: Josepa Carrau Casanovas); al c/ Tras Església, 10 (titular: Hereus d'Andreu Carrau Casanovas); al c/ Sant Josep, 8 (titular: Pau Carrau Ferrés); al c/ Sant Magí, 19 i 23 (titular: Hereus de Josep Carrau Ferrés); al c/ Sant Pau, 1, (titular: Eulàlia Carrau Moragas); al c/ Sant Antoni, 27 i 28 (titular: Maria Carrau Planas); al c/ de l'Era, 17 (titular: Amadeu Carrau Roldós); al c/ Sant Antoni, 12 (titular: Jaume Carrau Roldós); al c/ del Rosari 15 (titular: Antònia Carrau Roig); al c/ del Rosari 4 i c/ Sant Sebastià, 20 (titular: Pablo Carrau Trujillo). Les diverses branques del llinatge han donat lloc a sobrenoms com els Carrau de can Palangre, de cal Pep, de cal Pilot, de can Franciscó, de can Menuda, de can Cintet Pintor, de can Rapet, etc.

Carreras / Carrera / Carreres:

Significat etimològic del cognom: “Del substantiu *carrera* (del llatí *carrera*), de significat similar al de *carrer*”.

Classificació: “Llinatges que representen el nom del lloc d'origen, de residència o de propietat” en aquest cas: “Noms comuns indicadors de nuclis de població”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

rau & Cia, Montevideo).

65 Veure article *Franciscó* al llibre *Galeria de penja-ases* 2003 de Damià Bas.

66 Veure *Diario de Vida* de Pere Carrau Ferrés (Museu Carrau & Cia, Montevideo).

67 Veure: llibre “*In Vino Veritas*” *La familia Carrau y el Vino* de Christopher Faldin. Montevideo 2014

68 Veure article *La tràgica fi de l'alcalde de Vilassar de Mar en Llorenç Carrau Gelpí* de Pere Julià Sust a la Revista *Singladures* nº 8.

El cognom és molt difós al Maresme. És documentat a Sant Cebrià de Vallalta i Sant Andreu del Far des del segle XIII. A Cabrera data de l'any 1553 i a Argentona des del 1497. És un cognom, però, amb poc recorregut a Sant Joan de Vilassar: El llinatge l'origina Jaume Carreras casat amb Isabel Llenas, possiblement de Cabrera. Un fill, Francesc Carreras Llenas, serà matriculat de la marina i viurà al c/ Sant Josep a finals del segle XIX. Enllaçarà amb Maria Roca Casals amb 5 fills. Entroncaran amb els Recto, els Diví, els March, etc. Es quantifiquen 4 generacions a Sant Joan de Vilassar.

L'any 1895 els membres del llinatge Carreras vivien i/o eren propietaris d'una casa al c/ Sant Josep, 29 (titular: Francesc Carreras Roca).

Casals:

Significat etimològic del cognom: "*Casal, Casals, Casaus*. Del substantiu *Casal* (del llatí *Casale*), casa gran".

Classificació: "Llinatges que representen el nom del lloc d'origen, de residència o de propietat" en aquest cas: "Noms d'edificis i llurs dependències".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom molt antic i arrelat a Sant Genís de Vilassar i al Veïnat de Cabriels. El primer llinatge documentat és el que origina Pere Casals casat amb Brígida Roldós Olius cap a l'any 1484. Descendents d'aquest llinatge per línia materna, que per tant no transmeten el cognom Casals, s'estableixen al Veïnat de Mar molt aviat. Aquest llinatge abasta 22 generacions.

Un segon llinatge és el que origina en Jaume Casals del Veïnat de Cabriels casat el 1668 amb Maria Tarascó. Aquest llinatge, que no consolida el cognom, té aviat descendents igualment al Veïnat de Mar. Enllaçarà amb els Casanovas, els Mir, els Mas, els Carrau, els Alsina, els Anyé, els Roca, etc. Aquest llinatge arriba a 11 generacions gran part d'elles vilassarenques de mar.

Els llinatges Casals que conserven el cognom apareixen a Sant Joan de Vilassar en la seva gran majoria durant el segle XIX i no sembla que provinquin de Sant Genís de Vilassar o Cabriels, sinó d'altres poblacions catalanes (Esplugues de Llobregat, Banyoles, Barcelona, Igualada, Teià, etc.). El llinatge més remarcable d'aquests llinatges tardants, tot i no conservar el cognom, és el de Maria Casals, d'Esplugues de Llobregat, casada amb Miquel Pons. Un fill Pere Pons Casals casarà el 1850 amb la vilassarenca Mercè Roldós Guardiola. Entroncaran amb els Roldós, els Sust, els Mir, els Carrau, etc. Es quantifiquen 7 generacions d'aquest llinatge a vilassar de Mar.

Casanovas:

Significat etimològic del cognom: "Compost de casa *nova*. La forma *Casanovas* representa el mateix que *Casanova* amb -s de plural. Les formes *Casesnoves* i *Casasnovas* representa l'autèntic plural complet: *cases noves*".

Classificació: "Llinatges que representen el nom del lloc d'origen, de residència o de propietat" en aquest cas: "Noms d'edificis i llurs dependències".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Hi ha diversos llinatges amb el cognom Casanovas la qual cosa fa difícil la seva identificació. S'han identificat un amb origen a Cabrils, altres a Sant Andreu d'Òrrius, a Santa Maria de Marlés (Lluçanès) i una branca occitana que no es consolidà. El més important és el que té origen al Veïnat de Sant Crist de Cabrils, en concret en Salvador Casanovas⁶⁹, treballador i després pagès, nascut aproximadament cap a l'any 1585 a l'Hospital de la Santa Creu de Barcelona, que es casa primer amb Anna Pifarrer, el 1610, amb qui tindrà 3 fills i en segones núpcies, l'any 1617 amb Magdalena Roldós Lledó amb la que tindrà 6 fills. Els descendents es disseminaran inicialment per Cabrils i Sant Genís de Vilassar com a pagesos i algunes branques s'establiran al Veïnat de Mar. Gran part dels Casanovas vilassarencs de mar provenen d'aquest llinatge del Sant Crist. El 1718 ja hi ha una família Casanovas com a pescadors: Miquel Casanovas Pujol casat amb Magdalena Cahué Abril, tindrà els fills al Veïnat de Mar. El 1782 ja hi ha Casanovas en la relació de 73 individus (agrupats en 44 cognoms) que participen en la reunió per elegir els representats per gestionar l'afer de la segregació del municipi. Un membre d'aquest llinatge, Gaspar Casanovas, corder, serà regidor al Veïnat de l'òrgan municipal de Sant Genís de Vilassar durant diversos períodes (1759, 1769, 1773, 1777 i 1783): Després de la separació, altres membres del llinatge seran regidors i alcaldes a Sant Joan de Vilassar (alcalde Jacint Casanovas Alsina 1821 i 1827; alcalde Joan Casanovas Bosch 1845, 1856-57 i 1863-64; alcalde Josep Casanovas

Ribas 1852-53; alcalde Bartomeu Casanovas Carrau 1881-1885; regidor Francesc Casanovas Cahué, 1911; alcalde Joan Casanovas Casanovas 1923-24; regidor Jacint Casanovas González 1930, etc.)

Els Casanovas seran, pescadors, corders, comerciants, pilots, capitans i fabricants. En la llista dels 478 matriculats de la marina de 1846 a la vila, 27 tenen cognom Casanovas. Alguns d'ells seran pilots i capitans⁷⁰ i faran la Carrera d'Amèrica (capità Josep Casanovas Borotau; pilot Jeroni Casanovas Borotau; capità Pau Casanovas Carrau, pilot Jaume Guardiola Casanovas, capitans Jeroni i Pau Ferrés Casanovas; capità Francesc Casanovas Sust; capità Joan Vives Casanovas, pilot Josep Casanovas Pou etc.). Els Casanovas també seran comerciants a Amèrica (els Casanovas de "cal Tit"⁷¹: Josep Casanovas Borotau a Veracruz, Bartomeu Casanovas Carrau a Montevideo, Josep Casanovas Pou⁷² a Santiago del Estero, etc.) i fabricants tèxtils a Vilassar de Mar amb les fàbriques "can Nyol Gran" (Josep Casanovas Ribas, Josep, Miquel i Jacint Casanovas Villà etc.) i "can Nyol Petit"⁷³ (Miquel Jaume Casanovas Villà, Jaume i Josep Casanovas Guardiola, Jaume, Josep i Jacint Ca-

70 Veure Apendixs II i III del llibre *De Vilassar de Mar al Rio de la Plata Història de la emigració de Catalunya al Uruguay en el siglo XIX. Trayectoria de la familia Ferrés i Carrau* de Gustavo Ferrés Pacheco Montevideo 2014. I capítol X *La Marina velera i les Mestrances* al llibre-monografia de LLuís Guardiola Prim *Sant Joan de Vilassar, història i geografia de la comarca vilassanesa i del Maresme*. 1955.

71 Veure article *Cal Tit* al llibre *Galeria de penja-ases 2003 de Damià Bas*.

72 Veure *Els Berdaguer i els Casanovas* al llibre *El Vilassar dels Indians* 2012 de Taté Cabré i Mireia Olivé.

73 Veure article *Notes sobre les fàbriques Can Nyol Gran (1897-1965 i Can Nyol Petit (1897-1965))*. De Jordi Casanovas a *Jordada sobre la industrialització al Maresme* 2010., i article *Nyol* al llibre *Galera de penja-ases 2003 de Damià Bas*.

69 Veure testament de Salvador Casanovas de 2 d'octubre de 1647, a *l'Arxiu Parroquial de Vilassar de Dalt* (còpia digitalitzada dipositada al CEV).

sanovas Nadal, etc.) fundades en la segona meitat del segle XIX i principis de XX, i avui desaparegudes. També un historiador, estudiós i esportista vilassarenc del segle XX, Vicenç Casanovas i Vila⁷⁴ membre del llinatge té dedicat un carrer a la vila: Plaça Vicenç Casanovas. Actualment els Casanovas d'aquest llinatge originari del Sant Crist abasta 14 generacions i a més de Catalunya (Vilassar de Mar, Cabriels, Barcelona, etc.) s'estenen per l'Argentina (Santiago del Estero) i l'Uruguai (Montevideo).

L'any 1895 els membres dels llinatges Casanovas vivien i/o eren propietaris de diverses cases: c/ Sant Joan, 8, Sant Ramon, 33 i 34, c/ de la Concepció, 17, (titulars: Jeroni i Josep Casanovas Alsina); c/ de l'Era, 11, (titular: Hereus Maria Casanovas Borotau; al c/ del Rosari, 1 i 3; al c/ de Sant Jaume, 25 i 26; i una masia (titular: Bartomeu Casanovas Carrau); c/ de Sant Roc, 10 (titular: Pau Casanovas Carrau); al c/ de Sant Pere, 20 (titular: Hereus de Gaspar Casanovas Ferrés); c/ del Rosari, 17 i 19, c/ Santa Coloma, 2 (titular: Rosa Casanovas Mas); c/ de l'Arpella, 28 i c/ Sant Jaume 18 (titular: Hereus de Josep Casanovas Mallas); c/ de Sant Roc, 19 (titular: Jeroni Casanovas Mir); c/ de Sant Ignasi, 9 (titular: Hereus d'Eulàlia Casanovas Mir); c/ de Sant Ramon i el Monte, 19 (titulars: germans Casanovas Villà); c/ de Sant Roc, 18 i Camí Ral, 5 (titular: Teresa Casanovas Ribas); una masia (titular: Jaume Casanovas Ribas); c/ de Sant Francesc, 17 (titular: Bernat Casanovas Ros); c/ de Sant Ramon, 9 i c/ de l'Era, 18 (titular: Miquel Jaume Casanovas Villà).

⁷⁴ Veure article biogràfic de Vicenç Casanovas a al llibre *Carrers i Gent de Vilassar de Mar* de Damià Bas 1997

Casòliva:

Significat etimològic del cognom “Compost de *casa Oliva* (nom propi personal)”.

Classificació: “Llinatges que representen el nom del lloc d'origen, de residència o de propietat” en aquest cas: “Noms d'edificis i llurs dependències”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom amb poc recorregut a Sant Joan de Vilassar, atès que arriba per línia materna i no es consolida. Prové de la població de la Llobera (comarca del Solsonès) des d'on es traslladà a Sant Andreu del Palomar. L'any 1882 Esteve Casòliva Milà⁷⁵, fabricant, casa amb la vilassarenca de mar Josepa Matamala Puig. Entroncaran, ja al segle XX amb els Maltas Blanch amb poc recorregut a la vila.

L'any 1895 els membres dels llinatges Casòliva vivien i/o eren propietaris d'una casa al c/ Sant Pau, 21 (titular: Hereus de Pere Casòliva Mirmí).

Castells / Castell:

Significat etimològic del cognom: “*Castell, Castells*. Del substantiu *castell* (del llatí *castellum*)”.

Classificació: “Llinatges que representen el nom del lloc d'origen, de residència o de propietat” en aquest cas: “Noms d'edificis i llurs dependències”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

És un cognom ja documentat l'any 1497

⁷⁵ Veure article *Casòliva* al llibre *Galeria de penja-ases 2003* de Damià Bas

a Sant Pere de Premià, Argentona i Canet de Mar. S'hi identifiquen dos llinatges diferents que porten aquest cognom a Sant Joan de Vilassar. El primer és procedent de Sant Martí de Cerdanyola, l'inicia Jacint Castells Calvet, pagès nascut en aquesta població, que casa amb Maria Gelpí Ferrés l'any 1749. Entroncarà amb els Gelpí Costa, Guardiola, Ferrés, Alsina, Sust, Mir, etc. El cognom en desenvolupar-se per línies maternes no es consolida. Es quantifiquen 11 generacions.

El segon llinatge Castells prové de Canet de Mar l'origina Bonaventura Castells Torres casat el 1861 amb Cecília Roca Recto a Sant Joan de Vilassar l'any 1861. Entroncaran amb els Ferrés, Pujol, Ramon, etc. Es quantifiquen 4 generacions.

L'any 1895 els membres dels llinatges Castells vivien i/o eren propietaris de dues cases al c/ Sant Pau, 17 i 18 (titular: Hereus de Josep Castells Roldós).

Català:

Significat etimològic del cognom: "Gentilici de Catalunya" (JM Albaigès)

Classificació: "Llinatges que representen el nom del lloc d'origen, de residència o de propietat" en aquest cas: "Noms gentilicis".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom Català dels vilassarencs de mar és originari de Sant Feliu de Cabrera on és present des de 1497. Per ara no s'ha pogut identificar si és un únic llinatge o diversos. Una de les línies és la que s'origina pel matrimoni d'Isidre Català amb Maria Barri cap a l'any 1753 a Cabrera, els descendents

de la qual s'establiran primer a Cabriels i després a Sant Joan de Vilassar.

Un segon llinatge l'inicia el matrimoni entre Teresa Català Vila, filla de Nicolau de Sant Feliu de Cabrera i Pere Farreras Ros de Sant Joan de Vilassar, l'any 1804. Un dels descendents d'aquesta línia, serà el capità Salvador Farreras Gelpí (a) "Vadó Farreras"⁷⁶, capità del Bergantí "Vilasar", últim vaixell vilassarenc en fer la "Ruta del Tassajo" emparentat amb els Ferrés. Els diferents llinatges Català coneguts es remunten al segle XVII i seran fonamentalment pagesos a Cabrera i Cabriels. A Sant Joan de Vilassar en ser un cognom de línia materna té poc recorregut, atès que no es transmet.

Caviglia:

Significat etimològic del cognom: Cognom no estudiat per cap especialista català. Cognom procedent d'Itàlia. La traducció de Caviglia és "tur-mell".

Classificació: "Noms d'origen no català". En aquest cas "Noms italians".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom *Caviglia*, tot i ser d'origen italià, prové de la població de Rimini regió d'Emilia Romagna al nord d'Itàlia, arriba a Sant Joan de Vilassar des de la població d'Oriola, comarca del Baix Segura al País Valencià, d'on va emigrar Antonio Caviglia Gambini, el fundador del llinatge a la Península. El seu nét Leandro Caviglia García⁷⁷

⁷⁶ Veure capítol X *La Marina velera i les Mestrances* al llibre-monografia de Lluís Guardiola Prim *Sant Joan de Vilassar, història i geografia de la comarca vilassanesa i del Maresme*. 1955.

⁷⁷ Veure article *Leandro* al llibre *Galeria de penja-ases* 2003 de Damià Bas.

nascut el 1833, s'estableix a Sant Joan de Vilassar com a Secretari de l'Ajuntament el 1872. L'any 1873 es casarà amb Dolors Anyé Gelpí, professora d'instrucció pública i viuran al Camí Ral. La nissaga serà coneguda com de "can Leandro". El llinatge Caviglia enllaçarà amb els Anyé, els Ferrés i els Pérez Arumí.

Seran pilots i capitans de la marina vilassarenca i després de la "Compañía Transmediterránea" (oficial Jeroni i capità Antoni Caviglia Anyé). Una branca (Dolors Caviglia Anyé-Eutimi Pérez Arumí) s'establí a Guayaquil (Equador) com comerciants. Altra branca s'establirà a Barcelona. Es quantifiquen 3 generacions del llinatge a la vila.

Cisa:

Significat etimològic del cognom: "Sisa, Cisa. Derivat postverbal del verb *cisar* "retallar", retenir una part del preu"

Classificació: "Llinatges que són originalment vertaders sobrenoms o malnoms. "Noms que descriuen una acció, un fet biogràfic, una manera de portar-se".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom procedent de Sant Pere de Premià, en concret del "mas Cisa", fundat l'any 1190, origen també del Santuari de la Cisa. El cognom es va estendre per Sant Pere de Premià, Sant Genís de Vilassar i Cabrils. A Sant Joan de Vilassar s'hi identifiquen diversos llinatges establerts el segle XIX. El primer llinatge és el que origina Mateu Cisa Vilar de Sant Pere de Premià casat amb la Sebastiana Estrader. Els fills Isidre i Jordi es casen amb vi-

lassarenques de mar a finals del segle XIX. Entroncaran amb els Permanyer, Abril, Ferrés, Borotau, Martí, Massaguer, Lloveras, etc. Seran coneguts com de "can Coll" (també "ca la Tita"). Es quantifiquen 5 generacions a Vilassar de Mar. Una branca (els germans Daniel i Pere Cisa Martí i Joan Cisa Lloveras) s'estableixen a l'Argentina, a la població d'Avellaneda, a principis del segle XX i el llinatge s'estendra per aquest país.

Els Cisa seran paletes, fusters i mestres de cases prestigiosos (Mateu Cisa Martí, Joan Cisa Permanyer (a "Coll"⁷⁸, etc.), constructors de moltes de les cases emblemàtiques de la vila ("can Bassa"; "can Niceto", el Portal del cementiri, "can Pau Jover", etc. en col·laboració amb l'arquitecte Eduard Ferrés) i també per ser-ne fundadors de l'Agrupació Catalanista de Vilassar de Mar⁷⁹. Es quantifiquen 5 generacions a Vilassar de Mar.

El segon llinatge ve de Cabrils i l'origina Pau Cisa Abril casat amb Joaquina Roldós Tolrà cap a l'any 1840. Tindrà poc recorregut a Sant Joan de Vilassar.

L'any 1895 els membres dels llinatges Cisa vivien i/o eren propietaris de tres cases: al c/ Sant Ramon, 30 i 37 (titular: Felip Cisa Blanch); al c/Sant Josep, 15 i c/ Sant Ramon (titular: Joan Cisa Permanyer).

Colom:

Significat etimològic del cognom: "Del substantiu colom (llatí *columbus*), nom d'ocell".

⁷⁸ Veure entrada *Coll* al llibre *Galeria de penja-ases* 2003 de Damià Bas

⁷⁹ Veure article *L'Agrupació Catalanista de Vilassar de Mar i el cor "Lo Planter" i el seu estendard*. de Damià Bas a la Revista *Singladures* N° 11

Classificació: “Llinatges que són originalment vertaders sobrenoms o malnoms. “Noms d’animals”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom procedent de la població de Moià. L’origina el farmacèutic⁸⁰ Francesc Colom Oms⁸¹, nascut a aquesta població, que es casa el 1842 amb la vilassarenca Antònia Guardiola Casanovas establint-se a Sant Joan de Vilassar al c/ de l’Era (“cal Colom”). Va tenir 5 fills. Entroncarà amb els Guardiola, Marsal, els Murtra, Casanovas, Cahué, Mas, etc. Es quantifiquen 3 generacions a Sant Joan de Vilassar.

L’any 1895 els membres del llinatge Colom vivien i/o eren propietaris d’una casa al c/ de l’Era, 7 (titular: Francesc Colom Homs).

Colomer:

Significat etimològic del cognom: “*Colomer, Colomé, Colomé*s. Del llatí *columbarium*, “lloc on es tenen els coloms”, “lloc habitat per coloms”.

Classificació: “Llinatges que representen el nom del lloc d’origen, de residència o de propietat” en aquest cas: “Noms d’accidents orogràfics i altres referents al relleu o aspecte del terreny”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom força disseminat al Maresme on hi és present a Sant Pere de Pre-

⁸⁰ Veure capítol *Apotecaris i remeis de l’època* al llibre monografia de Lluís Guardiola Prim *Sant Joan de Vilassar, Història i geografia de la comarca vilassanesa i del Maresme* 1955.

⁸¹ Veure article *Colom* al llibre *Galeria de penja-ases* 2003 de Damià Bas

mià l’any 1295. El cognom, té però, poc recorregut a Sant Joan de Vilassar atès que no es consolida perquè predominen les línies maternes. Prové de Sant Celoni (Vallès Oriental) i l’origina Jaume Colomer Jaumà casat amb Francesca Serra que s’estableix a Sant Genís de Vilassar cap a l’any 1720. Un descendent, Isidre Parera Colomer, sabater, casarà amb la vilassarenca de mar Caterina Galceran Alberch l’any 1780. Entroncaran amb els Gelpí, Argimon, Roldós, Bassa, Lloveras, etc. Es quantifiquen 6 generacions, 3 de les quals amb components vilassarencs de mar.

Comas :

Significat etimològic del cognom: “*Coma, Comes, Comas, Lacoma, Lacomba*. Del substantiu *coma* (del gèl·lic *cumba*), depressió planera en terreny de muntanya, part alterós i abundant de pastura “.

Classificació: “Llinatges que representen el nom del lloc d’origen, de residència o de propietat” en aquest cas: “Noms d’accidents orogràfics i altres referents al relleu o aspecte del terreny”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom Comas ja es present a Dosrius i Malgrat de Mar l’any 1497. S’hi identifiquen diversos llinatges a Sant Joan de Vilassar. Els més importants són: el llinatge procedent d’Olesa de Montserrat (Baix Llobregat) originat per Gracià Comas, pagès i carnisser casat el 1692 amb Maria Estrany, que serà l’hereu de “can Saura” al Veïnat de Mar. Entroncarà amb els Carrau, Mir, Roig Nadal, Lloveras, Julià, Alsina, Gelpí, Guardi-

ola, etc. Els Comas d'aquest llinatge seran primer pagesos i després, pescadors, patrons, pilots i capitans de la marina vilassarenca (capità Josep Comas Sust, etc.) i fabricants. Han estat, també, alcaldes a la vila (alcalde Pere Comas Guardiola, 1805-06). Es quantifiquen 14 generacions a Vilassar de Mar.

El segon llinatge prové de Cardona (Bages) i l'origina Jaume Comas Puig, pagès, nascut a la citada vila casat amb Francisca Vila Bassa l'any 1768 a Sant Genís de Vilassar. Descendents casaran amb vilassarencs de mar. No consolidarà el cognom en predominar la línia materna. Entroncaran amb els Vila, Borotau, Guardiola, Verdaguer, Casanovas, Masriera, Roldós, Bruguera, etc. Seran primer pagesos, després, pescadors, patrons, pilots, etc. Aquest llinatge donà un alcalde a la vila (alcalde Josep Guardiola Comas 1867-68 i 1877-80). Es quantifiquen 10 generacions, 9 d'elles a Vilassar de Mar.

Hi ha alguns llinatges més arribats a finals del segle XIX, procedents de Martoró i Barcelona, però, amb poc recorregut.

L'any 1895 els membres dels llinatges Comas vivien i/o eren propietaris de diverses cases: al c/ Sant Josep, 18 (titular: Jacint Comas Marsal); al c/ Sant Josep, 19 (titular: Eulàlia Comas Marsal); al c/ del Carme, 4 (titular: Hereus de Joan Comas Morot); al c/ Saura, 1, 2 i 3 i c/ de l'Era, 17 (titular: Hereus de Joan Comas Sust).

Corominas:

Significat etimològic del cognom: "Coromina, Conamina, Conamina, Condeminas, Condomines, Conomines,

Coromines, Corominas, etc. Variants del mot *coromina*, que a l'Empordà i a la Plana de Vic significa "camp de secà". Ve del llatí *condomina*, plural de *condonium*, "terra en copropietat", "camp lliure d'impostos", "camp annex a una vila".

Classificació: "Llinatges que representen el nom del lloc d'origen, de residència o de propietat" en aquest cas: "Noms d'accidents orogràfics i altres referents al relleu o aspecte del terreny".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El llinatge Comas vilassarenc és provinent de l'Ametlla de Vallès. L'origina els germans Domingo i Ramon Corominas Salgot nascuts en aquesta població. El primer Domingo, metge, casat en primeres núpcies amb Dolors Sabater Borrrell, i en segones amb Rosa Casanovas Borotau l'any 1852. El segon, Ramon farmacèutic⁸², casarà amb Maria Janer cap el 1830. Entroncaran amb els Casanovas, Borotau, Carrau, Arenas, Duran, Alsina, Reig, etc. Es quantifiquen 5 generacions.

A finals de segle XIX apareixen llinatges Corominas provinents del Figaró (Vallès Oriental) i Barcelona, però, amb poc recorregut.

L'any 1895 els membres dels llinatges Corominas de la vila vivien i/o eren propietaris de diverses cases: al c/ de l'Era, 15 i 15 bis, c/ del Carme, 9, 19 i 27 i c/ Sant Josep, (titular: Simó Corominas Casanovas).

82 Veure capítol *Apotecaris i remeis de l'època* al llibre monografia de Lluís Guardiola Prim *Sant Joan de Vilassar, Història i geografia de la comarca vilassanesa i del Maresme* 1955.

Costa:

Significat etimològic del cognom: “*Costa, Lacosta, Sacosta*. Del substantiu *costa*, terreny inclinat”.

Classificació: “Llinatges que representen el nom del lloc d’origen, de residència o de propietat” en aquest cas: “Noms d’accidents orogràfics i altres referents al relleu o aspecte del terreny”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Hi ha força llinatges a Sant Joan de Vilassar amb aquest cognom atès que és relativament ubiqüu a Catalunya. Al Maresme, ja és present a Premià el 1497 i a Mataró el 1515. El llinatge Costa vilassarenc més arrelat i amb major recorregut és el que prové de l’Hospitalet de Llobregat, en concret de Lluís Costa, hortolà, habitant de Barcelona que enllaça matrimonialment l’any 1638 amb Cecília Pou Roqueta. El seu fill, Bernat Costa Pou ja serà pescador al Veïnat de Mar abans de 1665. Aquest llinatge es desenvoluparà per línia paterna i materna i enllaçarà amb els Ferrés, Casanovas, Baratau, Carrau, Alsina, Roldós, Gelpí, etc. En 1782 ja hi ha membres del llinatge Costa en la relació de 73 individus (agrupats en 44 cognoms) que participen en la reunió per elegir els representats per gestionar l’afer de la segregació del municipi. Es dedicaran als oficis del mar com pescadors, patrons pescadors, pilots i capitans de la marina vilassarenca (capità Jeroni Costa Borotau, etc.). Hi ha 14 generacions quantificades.

La resta de llinatges Costa arriben durant el segle XIX, provinents de Mataró, Teià, San Pere de Vilamajor, etc.

La majoria amb poc recorregut a Sant Joan de Vilassar.

L’any 1895 els membres dels llinatges Costa vivien i/o eren propietaris de diverses cases: al c/ del Rosari, 10 (titular: Hereus de Jeroni Costa Borotau); al c/ Sant Pau, 6 i Santa Coloma, 16 (titular: Jacint Costa Gelpí).

Cotet:

Significat etimològic del cognom: “*Cot, Cots, Lacost, Sacot, Cotet, Cutet*. Topònims freqüents al nord de Catalunya. Del llatí *cote*, “Pedra” (J.M. Albaigès).

Classificació: “Llinatges que representen el nom del lloc d’origen, de residència o de propietat”. En aquest cas: “Topònims de terres catalanes”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom de poc recorregut a Sant Joan de Vilassar. El llinatge procedeix d’Igualada. L’inicia Joan Cotet Rafecas que es casa amb Eulàlia Campins Tuxans el 1860 a Sant Genís de Vilassar. Alguns dels seus fills s’establiran a Sant Joan de Vilassar. Seran treballadors, i pilots i capitans (capità Sebastià Cotet Campins). No obstant això, el llinatge seguirà per Vilassar de Dalt i Barcelona, extingint-se a Vilassar de Mar.

Cirés:

Significat etimològic del cognom: “*Cirer, Cirés, Sirés*. Forma dialectal de *cirer* per cirerer, nom d’arbre”.

Classificació: “Llinatges que representen el nom del lloc d’origen, de residència o de propietat”. En aquest cas: noms de plantes i els seus conreus”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom amb poc recorregut a Sant Joan de Vilassar. Procedeix de Sant Feliu de Cabrera i d'Argentona. Arriba a la vila el 1840 pel matrimoni d'Eulàlia Cirés Novell amb Pau Gelpí Roldós. Entroncarà amb els Gelpí i els Mascaró. En ser de línia materna no consolida el cognom.

Creus:

Significat etimològic del cognom: “*Creus, Greus, Crous, Lacreu, Sacreu*. Del nom comú *creu*. La forma *Crous*, representa el plural de l'arcaic *crou* (del llatí *cruce*), del qual procedeix el modern *creu*”.

Classificació: “Llinatges que representen el nom del lloc d'origen, de residència o de propietat” en aquest cas: “Noms d'edificis i llurs dependències.”

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom ja és documentat al Maresme l'any 1497 a Calella i Pineda i el 1551 a Mataró. Al Veïnat de Mar ja és present el 1755 quan Francesc Creus Serra, pescador fill de Josep i d'Eulària, del que ignorem procedència, es casa amb Magdalena Carrau Casanovas. Aquest Creus és possiblement el que apareix citat al tercer document del Veïnat de Mar cita Josep Samon el 1782 previs a la fundació del primer ajuntament de Sant Joan de Vilassar. Aquest llinatge no es consolida.

S'han identificat altres llinatges Creus. El més antic és el que origina l'occità Pere Creus, nascut a Savana, Bisbat de Cominges (Regne de França) que es casa a Sant Pere de Premià amb

Beneta Camps el 1572. Aquest llinatge desenvolupat per línies maternes no consolidarà el cognom. Serà a Sant Genís de Vilassar i després a Sant Joan de Vilassar. Entroncarà amb els Villà, Ponsiarenas, Isern, Vehil, Casanovas, Roldós, Badia, etc. Abasta 15 generacions, 9 d'elles amb components vilassarencs de mar.

Un tercer llinatge Creus, l'origina Bartomeu Creus que enllaça matrimonialment amb Rosa Barrau Llampallas el 1759 a Sant Feliu de Cabrera. Els descendents per línies maternes casen amb vilassarencs de mar. Entronca amb els Isern, Ramon, Abril, Pujol, etc.

Altres llinatges és el que origina Jeroni Creus Pradell amb Jacinta Roldós Tuxans, casat a Sant Joan de Vilassar el 1856. Entroncaran amb els Roldós, Mas, Marsal, Casanovas, etc. Es quantifiquen 6 generacions a Vilassar de Mar.

Cuquet / Coquet:

Significat etimològic del cognom: Cognom no estudiat per cap especialista català. El diccionari Alcover-Moll, defineix el terme, no el cognom, de la següent forma: *cuquet m. dim. “de cuc en tots els seus significats. Met en la orina... | algun cuquet | chich del forment, Spill 6048. Cuquet roig: insecte llarguer, roig i molt petit, que talla l'arrel de l'arròs (Val.). Cuquet de llumeta: llumeta (Gandia, Benissa). Especialment: a) Cuc marí que s'importa de França i s'empra com a esquer en la pesca a l'ham (Barc.).—b) Malaltia de les potes dels cavalls (Men.). .Loc.- Ser lo cuquet d'algú: esser el seu corcò, la causa de les seves preocupacions o temors (Val.). Tot fa pensar que és un cognom específic del Maresme, i concretament de la vall de Cabrials.*

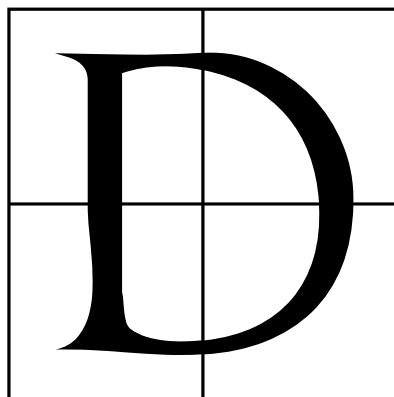
Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom amb poc recorregut a Sant Joan de Vilassar, atès que es desenvolupa per línies maternes. Llinatge provinent de la vall de Cabrils, amb descendents a Cabrils, Sant Genís de Vilassar un dels quals s'establirà al Veïnat de Mar. Els Cuquet són unes de les famílies que apareixen en diversos documents que fan referència als primers pobladors del Veïnat de Mar citats per Josep Samon concretament en la reunió de 1782 per elegir representants per a gestionar la segregació municipal.

Un primer llinatge l'origina Pere Cuquet de Bonanat, pagès fill de Francesc i Caterina, casat el 1664 amb Paula Bergay Lladó. Un descendent Pere Cuquet Estrany, pescador al Veïnat de Mar es casarà amb Maria Engràcia Roig-Piferrer Condal el 1741. Enllaçarà amb els Bosch, Roig, Cabot, etc. Es quantifiquen 10 generacions, 6 a Sant Joan de Vilassar.

El segon, també, de Cabrils-Sant Genís de Vilassar, l'origina Nicolau Cuquet⁸³ Orriols, pagès, fill de Jaume i Maria, casat el 1788 amb Matilde Manent. Una descendent, Maria Engràcia Cuquet Ponsiarenas casarà l'any 1860 amb Inocenci Murtra Esmandia establint-se a Sant Joan de Vilassar. Entroncaran amb els Carrau, Guardiola, Amat, etc. Seran fabricants del tèxtil a Vilassar de Mar (fàbrica de "can Civil") i a l'Argentina (fàbrica Amat-Montegrando prop de Buenos Aires). Es quantifiquen 6 generacions a Vilassar de Mar.

83 Veure capítol *Els Murtra i els Cuquet* al llibre *Els orígens de la primera industrialització del rerepaís, un cas emblemàtic: Vilassar i el capital comercial barceloní (1828-1875)*, Mataró 1999 de Benet Oliva Ricós.

Dalmau:

Significat etimològic del cognom: "De *Dalmatius*, nom de diversos sants dels segles III-V. Les formes *Dalmau* i *Dalmay* representen dos resultats diferents de la terminació llatina-*aius*".

Classificació: "Llinatges que representen el nom propi patern o matern" en aquest cas: "Noms de santa d'origen llatí o grec posteriors als temps bíblics".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom que es documenta al Maresme des de 1497 (Sant Andreu de Llavaneres, Capaspre i Malgrat de Mar, etc.). Es present a Sant Joan de Vilassar a partir de mitjans del segle XIX amb dos llinatges. El primer és provinent de Tordera. L'origina Josep Dalmau Salvat que es casa el 1876 a Sant Joan de Vilassar amb Sabina Ros Llenas. Es quantifiquen 4 generacions sense massa recorregut.

El segon és provinent de Sant Genís de Vilassar i l'inicia en Jeroni Dalmau Puigvert casat amb Eulàlia Roig Borotau cap

el 1840. Entronquen amb els Roig, Borotau, Lloveras, Mas, etc. Sense massa recorregut a la vila.

Delhort:

Significat etimològic del cognom: “Grafia aglutinada de *de l’hort*”.

Classificació: “Llinatges que representen el nom del lloc d’origen, de residència o de propietat” en aquest cas: “Noms de preparacions i utilitzacions del terreny i de treballs agrícoles”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom Delhort vilassarenc prové de Sabadell (Vallès Occidental). L’origina Josep Delhort Fornells que casa amb la vilassarenca de mar Eulàlia Llenas Mascaró cap a l’any 1870. Tindrà dos fills/es. Entronquen amb els Ferrés, Mascaró i Castells. El llinatge amb 2 generacions tindrà poc recorregut a Vilassar de Mar.

L’any 1895 vivien i/o eren propietaris a la vila d’una casa al c/ Sant Francesc, 11 (titular: Josep Delhort Fornells).

Deusà:

Significat etimològic del cognom: “Cognom no estudiat. No el cita ni en F.B. Moll, ni J.M. Albaigés al seu diccionari. Probablement deformació de *Deulosal* grafia aglutinada de la frase arcaica *Déus lo sal* (llatí *Deus illum sálvet*). “Que Déu el salvi”; nom aplicat com bon auguri a la naixença d’un infant.

Classificació: “Llinatges referents a circumstàncies del naixement, a consagracions, benediccions i auguris.”

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Llinatge no originari de Sant Joan de Vilassar ni possiblement de la comarca del Maresme: Apareix a la població amb l’enllaç matrimonial entre Jeroni Verdaguer Serra⁸⁴, de professió marí i Paula Deusà Costa, filla de Francesc Deusà i Caterina Costa. El matrimoni que va tenir sis fills, vivia al c/ del Carme. El seu fill Pau Verdaguer Deusà, serà pilot de cabotatge i el seu nét Pau Verdaguer Roldós inicialment també pilot, s’establirà com a comerciant a l’Argentina a la població de Monteros (prov. de Tucumán), on tindrà tres fills. El cognom tindrà poc recorregut a Vilassar de Mar atès que en ser de línia materna no es transmet.

Domènech:

Significat etimològic del cognom: “De *Dominicus* que significa “del Senyor”. *Ellemar Dominico* (1040).

Classificació: “Llinatges que representen el nom propi patern o matern” en aquest cas: “Noms de sants d’origen llatí o grec posteriors als temps bíblics”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom ja és al Maresme el 1515 (Malgrat de Mar, Pineda, Saliagua). Cognom vilassarenc, prové de Sant Pol de Mar. És present al Veïnat de Mar des del 1727 pels matrimonis dels germans Salvador i Joan Pau Domènech Ferran, nascuts a la citada po-

84 Veure llibre: *Els V/Berdaguer de Vilassar de Mar (1633-2014). Aproximació a la història i a la genealogia del llinatge V/Berdaguer de Vilassar de Mar, Barcelona, Rosario, Santiago del Estero; Monteros, Montevideo i Guayaquil* de Jordi Casanovas Berdaguer 2014.

D

blació amb les vilassarenques de mar, Margarida Mas i Eulàlia Baratau Vehil. El cognom Domènech apareix en tres dels primers documents del Veïnat de Mar citats per Josep Samon, el 1741 i en el del 1782 previs a la fundació del primer ajuntament de Sant Joan de Vilassar. Els Domènech es dedicaran als oficis del mar, ja en la llista d'habilitats de la marina de 1846 n'apareixen 6. Entroncaran amb els Campins, Baratau, Gelpí, Roldós, Abril, Mallas, Casanovas, Ferrés, etc. Es quantifiquen 12 generacions a Sant Joan de Vilassar.

Altres llinatges Domènech, procedents de Barcelona, Sant Joan de Sanaia (Llinars del Vallès) arriben a Sant Joan de Vilassar avançat el segle XIX, però amb poc recorregut.

L'any 1895 els Domènech vivien i/o eren propietaris a la vila de diverses cases: al c/ de l'Arpella, 25 (titular: Hereus de Teresa Domènech Borotau); al c/ de Sant Jaume 14 (Hereus de Salvador Domènech Guardiola) i al c/ de l'Arpella 11 (Hereus de Jacint Domènech Guardiola).

Duran:

Significat etimològic del cognom: "Duran, Durà, Durant, Durany. Encara que de radical germànic aquest nom es llatinitzà en *Durandus* per haver estat considerat com nom de bon auguri: *Durandus* en llatí medieval venia a significar "que ha de durar".

Classificació: "Llinatges referents a circumstàncies del naixement, a consagracions, benediccions i auguris."

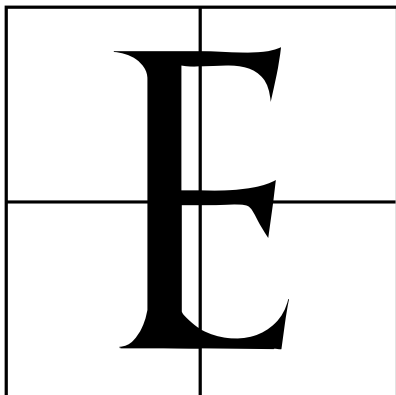
Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom antic arrelat a la comarca del Maresme (Cabrls i Teià any 1497 i Mataró el 1515). El llinatge vilassarenc procedeix de Sant Martí de Teià. Aquest llinatge és present al Veïnat de Mar des del 1769 per diversos matrimonis de línia paterna i materna amb vilassarencs de mar. Un dels significatius és Jaume Duran Almera, pescador nascut a Teià casat amb Teresa Pujol Lladó el citat 1767. Entroncaran amb els Pujol, Ferrés, Amat, Cahué, etc. No sembla que consolidin el cognom perquè predomina la línia materna. Es quantifiquen 7 generacions.

Un segon llinatge és l'originat per Tomàs Duran, del que desconeixem procedència casat amb Maria Ros cap a l'any 1800. Entroncarà amb els Ferrés, Carrau, Roig i Roca. No tindrà, però massa recorregut.

Un tercer llinatge l'origina Mateu Duran Millet, nascut a El Masnou que fou alcalde de Sant Joan de Vilassar els anys 1897-1901, casat amb Rosa Corominas Casanovas de Barcelona, va tenir igualment poc recorregut.

L'any 1895 els Duran vivien i/o eren propietaris a la vila de quatre cases: al c/ Sant Josep, 9 i 10, al c/ de la Concepció 7 i al c/ de l'Era 6 (titular: Mateu Duran Millet); c/ Sant Sebastià, 9, (titular: Mateu Duran Millet i Rosa Corominas).

Escorza / Escorsa:

Significat etimològic del cognom: “*Escorça, Escorsa, Escorza*. Coberta externa dels troncs i branques de les plantes llenyoses”. *Escorza* grafia incorrecta de *Escorça*. (J.M. Albaigès)

Classificació: “Llinatges que representen el nom del lloc d’origen, de residència o de propietat. En aquest cas: noms de plantes i els seus conreus”

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom amb poc recorregut a Sant Joan de Vilassar. S’identifiquen dos llinatges que provenen de Sant Feliu de Cabrera. El primer originat per Francesc Escorça, pagès fill de Bartomeu Escorça i de Tecla, casat amb Elisabet Terrades el 1700. Un descendent, Joan Escorsa Carbonell casarà el 1874 amb la vilassarenca de mar Maria del Carme Mir Alsina. Una branca d’aquest llinatge s’establirà a l’Uruguai (Canelones) a finals de segle XIX. Es quantifiquen 7 generacions amb components de Cabrera i vilassarencs de mar.

El segon l’origina el matrimoni de Rosa Escorsa amb Joan Sabater. La seva filla Rosa Sabater Escorsa es casa el 1815 amb Joan Reig Albert. Tindran 4 fills. Els descendents enllaçaran amb els Ferrés, Llibre, Recto i amb els Bernet, Carrau, Ramon, etc. al segle XX. Es quantifiquen 8 generacions a Vilassar de Mar.

L’any 1895 membres dels llinatges Escorsa vivien i/o eren propietaris a la vila d’una casa al c/ de la Concepció, 14 (titular: Teresa Escorsa Carbonell).

Esparrach /Espàrrrech:

Significat etimològic del cognom: Cognom no estudiat per cap dels especialistes catalans. En tot cas el Diccionari Alcover-Moll indica: “Llinatge existent a Barcelona, Mataró, Ripollet, etc.”.

Classificació: “Noms d’origen desconegut o molt dubtós”

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar

El cognom *Esparrach* de Sant Joan de Vilassar prové de Sant Pere de Vilamajor. L’origina Pere Esparrach, pagès de dita població casat amb Margarida Tarragona. Els descendents casaran a Sant Genís de Vilassar i s’establiran a Sant Joan de Vilassar al voltant del 1860. Entroncaran amb els Marsal, Fradera, Molins i Massip. Amb poc recorregut a la vila.

En el Registre Fiscal d’Edificis del 1895 de la vila figuren membres del llinatge com pagesos propietaris d’una masia a la vila (titular: Francesc Esparrach Tarragona).

Estanyol:

Significat etimològic del cognom: “*Estanyol, Astanyol, Estañol*. Derivat diminutiu de *Estany (del llatí estagnum)* “petit llac”. *Estañol* grafia incorrecta de *Estanyol*”.

Classificació: “Llinatges que representen el nom del lloc d’origen, de residència o de propietat”. En aquest cas: noms d’accidents hidrogràfics, de dipòsits i conductes d’aigua”

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

S’hi identifiquen dos llinatges procedents de la Seu d’Urgell, segurament emparentats. El primer l’origina Josep Estanyol, nascut a la Seu d’Urgell, fill de Josep Estanyol i Caterina, casat amb Raimunda Villar el 1717 a Sant Genís de Vilassar. Els fills s’establiran al Veïnat de Mar. El cognom Estanyol apareix en el llistat dels 9 individus que el 1727 signen la sol·licitud per la construcció d’una església al Veïnat de Mar. Es dedicaran als oficis del mar. El llinatge es desenvoluparà per línia materna i el cognom no es transmetrà. Entronquen amb els Mateu Alsina, Mir, Abril, Ros, Almera, Casanovas, Argimon, etc. Es quantifiquen 10 generacions a Sant Joan de Vilassar.

El segon llinatge l’origina Armengol Estanyol, també de la Seu d’Urgell, fill d’Antoni i Maria casat amb Raimunda Parera el 1754. Un fill Josep Estanyol Parera enllaçarà matrimonialment amb Eulàlia Gelpí Mateu-Alsina el 1766. També aquest llinatge es desenvoluparà per línia materna i el cognom no és transmetrà. Entroncarà amb els Roldós, Gelpí, Roca, Farre-ras, etc. Es quantifiquen 10 generacions a Sant Joan de Vilassar.

Estrader / Estradé:

Significat etimològic del cognom: Derivat d’*Estrada*, o més tost precedent d’un derivat del llatí *stratarius* que devia significar “constructor de camins” o “qui habita sobre un camí”. *Stradarius* (914); *Stratario* (923; *Stratero* (937); *Strader* (1031).

Classificació: “Llinatges que representen noms de càrrec o dignitat, d’ofici o de professió”. En aquest cas: “Noms d’ofici i professió tècnica”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom ja és documentat al Marisme el 1497 a Premià i Sant Pol de Mar) i el 1515 a Canet de Mar. Tindrà poc recorregut a Sant Joan de Vilassar, atès que arriba, per línies maternes o bé les paternes i no es consolida, des de Premià o de Cabrera de Mar. El llinatge més important arriba des de Cabrera i l’origina Vidal Estrader, casat amb Mònica cap el 1660. Seran pagesos i treballadors a Cabrera. El 1846 un descendent, Salvador Estradé Gualba, es casa amb la vilassarenca Coloma Roca Puig establint-se a Sant Joan de Vilassar. Un fill Agustí Estrader Roca nascut el 1846 emigrarà a l’Uruguai a la ciutat San José de Mayo on s’establirà definitivament iniciant la branca uruguiana dels Estrader.

Es quantifiquen 11 generacions, de les quals, 2 a Vilassar de Mar.

Estrany:

Significat etimològic del cognom: No citat per F.B. Moll. “Del llatí *extraneus*, “*estranger*” aplicats als foranis. També “esquerp”, “difícil” (J. Ma. Albaigès).

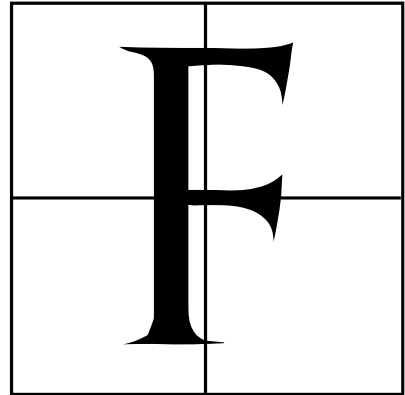
Classificació: “Llinatges que són originalment vertaders sobrenoms o malnoms. “Noms que descriuen una acció, un fet biogràfic, una manera de portar-se”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom ja és documentat al Maresme el 1497 (S. G. de Vilassar). Tindrà poc recorregut a Sant Joan de Vilassar, atès que arriba per línia materna i no es consolida. Les branques vilassarenques de mar procedeixen de dos llinatges molt antics probablement emparentats de Sant Genís de Vilassar. El primer l'origina Miquel Estrany, pagès fill d'Amador i d'Antiga, casat amb Margarida Masrou Campins l'any 1616. El 1738 una descendent, Margarida Estrany Manent casarà amb el pescador Salvador Mir Roig (Roig Nadal) i s'establiran al Veïnat de Mar. Entroncaran amb els Mir, Cuquet, Alsina, Gelpí, Bosch, Casanovas, Carrau, etc. Es quantifiquen 13 generacions, 8 d'elles a Sant Joan de Vilassar.

El segon llinatge l'origina Marianna Estrany casada amb Joan Carrau Saura, pescador fill d'occitans, el 1630, també a Sant Genís de Vilassar, establint-se al Veïnat de Mar. En ser de línia materna el cognom no es transmet. Entroncarà amb els Carrau, Isern, Amat, Girbau, Casanovas, Mir, Julià, Valls, Villà, etc. Es quantifiquen 14 generacions a Sant Joan de Vilassar.

L'any 1895 membres del llinatge Estrany vivien i/o eren propietaris a la vila d'una casa al c/ Sant Ramon, 1 (titular: Fills de Teresa Estrany Parera).

F

Fargas:

Significat etimològic del cognom: “*Farga, Fargues, Fargas, Farja, Farges, Forga, Forgas, Lafarga, Laforga*. Del substantiu *farga* o *forja* (del llatí *fàbrica*), “fogó i malls per a forjar el ferro”.

Classificació: “Llinatges que representen el nom del lloc d'origen, de residència o de propietat” en aquest cas: “Noms d'edificis i llurs dependències”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom procedent de Ripollet (Vallès Oriental). El llinatge al Veïnat de Mar l'inicia Jaume Fargas Gorch, corder i espardenyer, nascut a Ripollet que casa amb Agnès Gelpí Ferrés el 1747. Entroncaran amb els Mateu Alsina, Ferrés, Gelpí, Roca, Costa, Roig, Puig, Bosch, Bruguera, etc. Es quantifiquen 9 generacions a Vilassar de Mar.

Farreras:

Significat etimològic del cognom: “*Ferrera, Ferreres, Farrera, Farreras*. Del llatí *ferrària*, “mina o lloc abundant de ferro”.

Classificació: “Llinatges que representen el nom del lloc d’origen, de residència o de propietat” en aquest cas: “Noms de preparacions i utilitzacions del terreny i de treballs agrícoles”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar

El cognom ja és present al Maresme l’any 1515 (Mata) i el 1553 (Pineda). El llinatge de la vila procedeix de Sant Genís de Vilassar. L’origina Jaume Farreras casat amb Eulàlia Ros d’aquesta població. Tindran tres descendents que ja a mitjans del segle XIX viuran a Sant Joan de Vilassar. Un d’ells Pere Farreras Català es casa amb la vilassarenca de mar Adelaida Gelpí Serra el 1851 amb tres fills. Entroncaran amb els Puig, Gelpí, Ferrés, Roca, Mir, Roldós, Ros, etc. Es dedicaran als oficis del mar, com pescadors, patrons, pilots i capitans de la marina vilassarenca⁸⁵ (capità Salvador Farreras Gelpí “(a) Vadó Farreras”). Es quantifiquen 7 generacions, 5 de les quals a Vilassar de Mar.

L’any 1895 els Farreras vivien i/o eren propietaris a la vila de diverses cases: al c/ San Josep, 34 (titular: Hereus de Pere Farreras Català); al c/ Sant Roc, 3 (Hereus de Teresa Farreras Català) i al c/ *Montserrat*, 13 (Hereus de Salvador Farreras Català).

Feliu:

Significat etimològic del cognom: “De *Félix*, “feliç” nom de sants de molta devoció a l’edat mitjana. La forma *Feliu* procedeix de l’ablatiu *Felice*”.

⁸⁵ Veure Apendix III del llibre *De Vilassar de Mar al Río de la Plata...* de Gustavo Ferrés Pacheco citat. i capítol X *La Marina velera i les Mestranxes* al llibre-monografia de Lluís Guardiola Prim *Sant Joan de Vilassar, història i geografia de la comarca vilassanesa i del Maresme*. 1955.

Classificació: “Llinatges que representen el nom propi patern o matern” en aquest cas: “Noms de sants d’origen llatí o grec posteriors als temps bíblics”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom molt arrelat al Maresme on és documentat des del segle XIV (Cabrerà, Mataró, Llavanes i Calella l’any 1497; Canet de Mar el 1553, etc.). És present al Veïnat de Mar com a mínim des de 1741, atès que apareix entre el llistat de cognoms dels individus que signen la sol·licitud adreçada al rector de Sant Genís de Vilassar demanant que un vicari celebri la missa al Veïnat de Mar. A Vilassar de Mar el nom Feliu⁸⁶ donà lloc a una notable quantitat d’al·lies, motius i malnoms (“Feliu de les Cadres”, “Feliu del Pa”, “Feliu del Forn”, “Feliu Pintor”, etc.) que no sempre es corresponien amb els cognoms de les persones.

S’hi han identificat dos llinatges. El primer procedent de Santa Maria de Montmeló, l’origina Pau Feliu, sastre nascut a la citada població que casa amb Marianna Vehil Blanc, l’any 1635 a Sant Genís de Vilassar. Un descendent, Miquel Feliu Campins, ja és pescador al Veïnat de Mar quan enllaça matrimonialment amb l’Eulàlia Pou Parera, l’any 1709. Entroncaran amb els Campins, Barrau, Casanovas, Ribas, Anyé, Reig, Carrau, etc. Es quantifiquen 12 generacions, 10 de les quals amb vilassarencs de mar.

El segon llinatge, que no és descartable que estigui emparentat amb l’anterior és el que s’origina a Mataró, Antoni Feliu casat amb Joana Carcasses de Sant Andreu de Llavanes, el llinatge

⁸⁶ Veure: entrada *Feliu* al llibre *Galeria de Penja-ases* de Damià Bas

amb el temps s'establirà a Sant Genís de Vilassar i donarà lloc al llinatge dels Feliu de la Penya⁸⁷ important família de pagesos, mercaders i fabricants. Descendents d'aquest llinatge s'establiran l'any 1860 a Sant Joan de Vilassar amb el matrimoni entre Emeteri Feliu de la Penya Terrades i Maria Guardiola Badia. No consolida el cognom. Es quantifiquen 14 generacions, 1 vilassarenca de mar.

L'any 1895 membres dels llinatges Feliu vivien i/o eren propietaris a la vila de diverses cases: al c/ Sant Antoni, 29 (titular: Fills de Josep Feliu Puig; al Camí Ral, 13 i 14 (titular: Esperança Feliu Bassa).

Ferran:

Significat etimològic del cognom: "*Ferran, Farran, Ferrant, Ferrà, Farrà*. Nom de baptisme, adaptació del germànic *Fredenand* (en francès *Ferdinand*, i en castellà *Fernando*) amb adopció de la *rr* per la influència de *ferro*".

Classificació: "Llinatges que representen el nom propi patern o matern" en aquest cas: "Noms germànics".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom ja documentat al Maresme des de principis del segle XIV (Pineda i Canet de Mar el 1497, Calella el 1553, etc.). Llinatge amb poc recorregut a Sant Joan de Vilassar. El llinatge vilassarenc és provinent de Terrassa. L'origina Josep Ferran Jaques, mariner de pare terrassenc, nascut a

87 Veure capítol *Els Feliu de la Penya i els Isern* al llibre *Els orígens de la primera industrialització del rerepaís, un cas emblemàtic: Vilassar i el capital comercial barceloní (1828-1875)*, Mataró 1999 de Benet Oliva Ricós

Premià que casa amb la vilassarenca de mar Irene Casanovas Cahué, l'any 1873. Tindran 5 fills. Tota la família emigra a l'Argentina on, el 1895, són a la ciutat de Santa Fe, com a comerciants. El llinatge es desenvolupa per línia materna en aquest país americà. Es quantifiquen 4 generacions amb components premianencs, vilassarencs i argentins.

Vivien i figuren com a propietaris d'una casa al c/ Sant Magí, nº 6.

Ferrari:

Significat etimològic del cognom: No citat per F.B. Moll "*Ferrari* cognom italià. Significa "*ferrer*", o de *Ferrara*".

Classificació: "Noms d'origen no català". En aquest cas: "Noms italians".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Llinatge present a Sant Joan de Vilassar des de, com a mínim, l'any 1820. L'origina Joan Baptista Ferrari Rousset, mariner del qual desconeixem el lloc de naixement, casat amb Rosa Sala Badia de la població de Coll Sabadell (Llinars del Vallès) al Vallès Oriental. S'establiran a la vila cap a l'any 1840. Entroncaran amb els Gelpí, els Pinós, Xancó, Casanovas, Lloveras i Roldós. No consolidaran el cognom. Seran mariners, comerciants, pilots i capitans. Un membre d'una branca materna Josep Gelpí Ferrari⁸⁸ emigra a l'Uruguai (ciutat San José de Mayo), on inicia la branca americana que s'estèn, també per Durazno (Uruguai) i Buenos Aires (Argentina). Es quantifiquen 8 generacions amb components vilassarencs, uruguaians i argentins.

88 Veure *Arbre genealògic dels Gelpí Ferrari-Rodríguez Pérez* dipositat al CEV 2014.

L'any 1895 els Ferrari vivien i/o eren propietaris a la vila d'una casa al c/ Sant Andreu, 25 (titular: Hereus de Josep Ferrari Sala).

Ferrandi:

Significat etimològic del cognom: "*Ferrandi*, probablement adaptació catalana del cognom aragonès *Ferrándiz*, variant de *Fernández*, naturalitzat català". J.M: Albaigès. Cognom no estudiat per F.B. Moll.

Classificació: "Noms d'origen no català". En aquest cas: "Noms castellans i aragonesos".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom amb poc recorregut a Sant Joan de Vilassar. L'origina Rosa Ferrandi Iglesias casada cap a l'any 1835 amb el vilassarenc Salvador Abril Domènech, matriculat de la marina. Viuran al c/ de Sant Llorenç nº 5, tindran 5 fills, dedicats als oficis del mar. El cognom no es consolida per ser de línia materna. Es quantifiquen 5 generacions a Vilassar de Mar.

Ferrés:

Significat etimològic del cognom: "*Ferrer, Ferré, Farré, Ferrés, Farrés*. De *Ferrer* (del llatí *ferrarius*), "qui treballa el ferro".

Classificació: "Llinatges que representen noms de càrrec o dignitat, d'ofici o de professió". En aquest cas: "Noms d'ofici i professió tècnica".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom antic i molt estès a la comarca del Maresme en les seves diferents grafies (any 1497 ja es documentat a Alella, Argentona, Cabrera, Canet, Vilassar, etc.). Hi ha tres llinatges Ferrés de procedència diferent que arrelaran a la vila. És important assenyalar que, en tots tres llinatges, la grafia que apareix és canviant al llarg del temps als llibres parroquials. Així els seus membres apareixen registrats com Ferrer, Farrer, Farrés, a vegades de forma diferent a la mateixa família. No serà fins al segle XIX que es consolida la grafia "Ferrés" a Vilassar de Mar.

El primer dels llinatges identificats ja és al Veïnat de Mar abans del 1671. Joan Ferrer, treballador, que casa el 1643 amb la descendent d'occitans Cecília Pou Roqueta, tindran 3 fills. Entroncaran amb els Pou Moragas, els Roldós, els Casanovas, els Badia, els Mas, els V/Berdaguer, els Sust, els Carrau, els Galceran, els Xaus, els Gelpí, els Cahué, els Baratau, etc. Aquest llinatge arriba a les 13 generacions.

El segon llinatge prové de la població d'Alella i el primer documentat és Pau Farrer, pagès, casat a la parròquia de Sant Feliu d'Alella amb Marianna el 1640. Un descendent Jeroni Ferrer Costa casat amb Magina Costa Puig, el 1698 s'estableix al Veïnat de Mar, com a pescador. Tindrà 8 fills. Aquest llinatge entroncarà amb els Costa, els Campins, els Valls, els Guardiola, els Vila, els Pou, els Casanovas, els Carrau, els Viada, els Roldós, els Roig, els Borotau, els Villà, els V/Berdaguer, els Gelpí, els Julià, els Comas, etc. Membres d'aquest llinatge ("can Burell"⁸⁹) s'establiran a mitjans i finals del segle

89 Veure article *can Burell* al llibre *Galeria de penja-ases*2003 de Damià Bas

XIX a l'Uruguai⁹⁰ (Pere Ferrés Carrau i Pere Ferrés Mir, Joan Pujol Ferrés⁹¹, comerciants a Montevideo), l'Argentina (Pau i Jaume Berdaguer Ferrés, comerciants a Santiago del Estero) i República Dominicana (Onofre Ferrés Abril, comerciant a Sant Pedro de Macoris) iniciant les branques americanes d'aquest llinatge que arriben als nostres dies. Es quantifiquen 14 generacions d'aquest llinatge amb components catalans, i sud-americans (uruguaians, argentins, dominicans, etc.).

Un tercer llinatge Ferrés probablement és originari de Canet de Mar i l'inicia Salvador Ferrés casat amb Teresa Bas en aquesta població. Un dels fills Fèlix Ferrés Bas casarà amb la vilassarenca Joana Reig Mateu i s'instal·laran a Vilassar de Mar. Un dels fills Francesc Ferrés Reig nascut a Vilassar de Mar es casa el 1872 amb Antònia Vicens Cantarell. Tindran 3 fills. Una branca emigrarà a l'Argentina inicialment i després a l'Uruguai on s'establirà definitivament. La branca arriba fins als nostres dies a Montevideo i una altra derivarà a Veneçuela. La branca catalana s'establirà a Mataró. El llinatge únicament serà present a la vila durant 2 generacions.

El cognom Ferrés (com Farrés, Ferrer, etc.) apareix als primers documents del Veïnat de Mar citats per Josep Samon el 1741 i als del 1782 previs a la fundació del primer ajuntament de Sant Joan de Vilassar. Els llinatges Ferrés es dedicaran als oficis del mar. A la llist

ta d'habilitats de la marina del 1846, ja hi figuren com matriculats 16. Seran a més de pescadors, patrons de pesca i cabotatge per les costes de la Península, França i Itàlia, mariners, pilots i capitans de la marina vilassarenca que faran la carrera d'Amèrica⁹² (capitans: Jaume Ferrés Alsina (1855-1900); Pau Ferrés Campins, (1805-1855); Pau (1807-1877) i Jeroni Ferrés Casanovas, (1813-1891); Frederic Ferrés Gelpí, (1842-1916); Joan Ferrés Puig, (1870-1947); Pau Ferrés Roig, (1857-?); Eduard Ferrés Viada (1839-??). Pilots i oficials: Miquel Ferrés Viada (1842-1889), etc.). Dos membres del llinatge, el destacat arquitecte Eduard Ferrés Puig⁹³ "(a) de ca la Duana"⁹⁴ i la seva germana la pintora Maria Ferrés Puig "(a) Maria Freser", tenen dedicats carrers a la vila. El llinatge ha donat, també alcaldes i regidors (alcalde Jeroni Ferrés Roldós 1819; alcalde Joan Carrau Ferrés 1861-62 i alcalde Josep Carrau Ferrés 1865).

L'any 1895 els membres dels llinatges Ferrés vivien i/o eren propietaris a la vila de diverses cases: c/ de Sant Sebastià, 11, (titular: Hereus d'Antoni Ferrés Casanovas); c/ Sant Genís, 8 i Sant Antoni, 32 (titulars: Hereus de Rosa Ferrés Campins); c/ Sant Josep, 15 (titulars: Hereus de Salvador Ferrés Duran); c/ del Carne, 12 (Titular: Maria Àngela Ferrés Duran); c/ Sant Pere, 8 (titular: Hereus de Joan Ferrés Gelpí); c/ Tras l'església, 16 i c/ Santa Coloma, 12 (titular: Frederic Ferrés

90 Veure llibre *De Vilassar de Mar al Río de la Plata Història de la emigració de Catalunya al Uruguai en el siglo XIX. Trayectoria de la familia Ferrés i Carrau* de Gustavo Ferrés Pacheco Montevideo 2014.

91 Veure: *Fons Las cartas de Joan Pujol Ferrés*, vilassarenc establert a l'Uruguai. Més 450 cartes període 1881-1904 (450 cartes digitalitzades). Cedit al CEV.

92 Veure Apèndix III del llibre *De Vilassar de Mar al Río de la Plata...* de Gustavo Ferrés Pacheco citat. i capítol X *La Marina velera i les Mestrances* al llibre-monografia de Lluís Guardiola Prim *Sant Joan de Vilassar, història i geografia de la comarca vilassanesa i del Maresme*. 1955.

93 Veure biografia a l'article *Avinguda de l'arquitecte Eduard Ferrés Puig* al llibre *Carrers i Gent de Vilassar de Mar* de Damià Bas 1997.

94 Veure article *ca la Duana* al llibre *Galeria de penja-ases* 2003, i al llibre *Carrers i Gent de Vilassar de Mar* 1997 de Damià Bas

Gelpí); al c/ Tras l'església 17 i c/ Sant Ramon, 12 i 14, c/ Santa Isabel, 1 i 2, (titulars: Joan Ferrés Mir); c/ Tras l'església, 18 i 19 (titular: Jeroni Ferrés Roig); c/ Sant Ramon, 23 (titular: Felipa Ferrés Roig); c/ Sant Ramon, 27 (titular: Josep Ferrés Roig); c/ Sant Ramon, 28 (titular: Pau Ferrés Roig); c/Sant Ignasi, 34 i c/ Sant Sebastià, 1 (titular: Hereus de Miquel Ferrés Viada); c/ Sant Antoni, 22 (titular: Hereus d'Eduard Ferrés Viada).

Filbà:

Significa etimològic del cognom: “De *Filibaud*, “molt audaç” amb la substitució de la terminació *-aud* per *-ane*. ”

Classificació: “Llinatges que representen el nom propi patern o matern” en aquest cas: “Noms germànics”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Llinatge que té origen a Mataró i Argentona. Apareix a Sant Joan de Vilassar amb l'enllaç matrimonial l'any 1811 de Rosa Filbà Gomis d'Argentona, filla de Joan Filbà i Teresa Gomis, amb el vilassarenc, Joan Gelpí Ferrés, patró pescador. EL cognom tindrà poca projecció a la vila atès que no es transmet en ser de línia materna. Es projectarà, però, pels entroncaments amb els Gelpí, els Roca, els Marsal, els Mir etc. Hi ha una branca nord-americana a Nova Orleans, originada per l'establiment de Pau Gelpí Filbà, comerciant l'any 1828 en aquella ciutat, que arriba als nostres dies.

Flamerich / Flamarich:

Significat etimològic del cognom: “ De *Framerich* o *Framaricus*, “rei famós”.

Classificació: “Llinatges que representen el nom propi patern o matern” en aquest cas: “Noms germànics”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El llinatge Flamerich / Flamarich vilassarenc prové de Sant Feliu de Cabrerà. El seu origen a l'altre costat dels Pirineus, probablement occità. El primer documentat és Joan Flamerich, nascut a Morque, Regne de França, fill de Esteve Flamerich i d'Antònia que es casa a Sant Feliu de Cabrerà amb Elena Pons l'any 1671. La majoria dels descendents seran treballadors i pagesos i viuran a Cabrera i a Cabriels. Dues branques d'aquest llinatge s'establiran a Sant Joan de Vilassar.

La primera l'origina Genís Flamerich Pujol⁹⁵ que casarà amb la vilassarenca de mar Joaquina Verdguer Guardiola el 1859 i tindran 6 fills. Entroncaran amb els Verdguer, els Guardiola, els Tosquelles, els Adelantado, etc.

La segona serà les originades pels matrimonis de Miquel Flamerich Carbonell que es casa l'any 1876 amb Teresa Ferrés Abril i tindrà 5 fills, i el del seu germà Joan Flamerich Carbonell que enllaçarà matrimonialment amb Josepa Reig Matas l'any 1893, també amb 5 fills. Els descendents entroncaran amb els Ferrés, els Carrau, els Serra, els Servitje, els Galvany, etc. Seran pagesos, treballadors i teixidors. Els Flamerich han estat, també, alcaldes (alcalde Genís Flamerich Pujol 1848) i regidors de l'ajuntament ja al segle XX (regidors: germans Isidre, Joan i Jaume Flamerich Reig durant la 2ª República⁹⁶). Es quantifiquen 12

⁹⁵ Veure pàgina 312 del llibre monografia de Lluís Guardiola Prim *Sant Joan de Vilassar* 1955.

⁹⁶ Veure article *L'Ajuntament de Vilassar de*

generacions d'aquest llinatge amb components a Cabrera, Cabrils i Vilassar de Mar.

L'any 1895 els Flamerich vivien i/o eren propietaris a la vila d'una casa al c/ San Joan 14, (titular: Genís Flamerich Pujol).

Font:

Significat etimològic del cognom: "Font, Fonts, Lafont, Alafont, Safont, Zafont. Del substantiu font. Hi ha multitud de cognoms composts amb aquest mot".

Classificació: "Llinatges que representen el nom del lloc d'origen, de residència o de propietat". En aquest cas: noms d'accidents hidrogràfics, de dipòsits, i conductes d'aigua".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom present a diverses poblacions del Maresme (Mataró, Premià i Tiana el 1497, a Calella el 1553, etc.). Hi ha llinatges de diverses procedències amb el cognom Font a Vilassar de Mar. El d'origen més antic és el iniciat a Sant Genís de Vilassar, Sebastià Font casat amb Marianna Soler l'any 1688 a la citada població. Un descendent, Miquel Font Feliu es casa amb la vilassarenca de mar Cristina Verdaguer Mir el 1859 i tindran sis fills. Entroncaran amb els Verdaguer, Gelpí, Lloveras, Matas, Piferrer etc. Es dedicaran als oficis del mar, fabricants, industrials (foneria de Mataró) etc. Al segle XX el llinatge es traslladà a Mataró. Es quantifiquen 9 generacions d'aquest llinatge, 4 de les quals amb vilassarencs de mar i matorins.

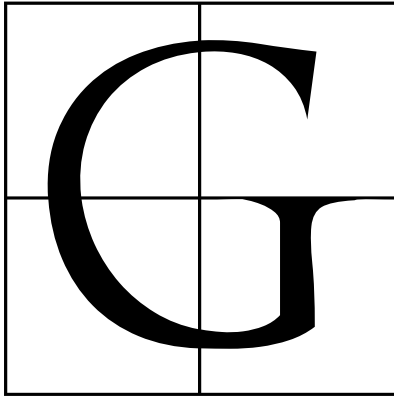
El segon llinatge Font es provinent de Santa Maria del Camí, comarca de l'Anoia. L'origina Gabriel Font Guitart, botiguer, natural de la població citada que enllaça matrimonialment amb Nicolaua Sust Mir i s'estableixen a Sant Joan de Vilassar cap al 1860. El llinatge entroncarà amb els Sust, Riera, Julià, Bosch etc. Es quantifiquen 3 generacions a Vilassar de Mar amb poc recorregut, atès que els descendents marxen a Barcelona.

El tercer llinatge Font prové de Tossa, comarca de La Selva. L'origina Marsal Font casat amb Margarida Belloch l'any 1685 a Tossa. Un descendent Josep Moragas Font, s'estableix al Veïnat de Mar i casa amb Esperança Mas Lloveras el 1770. Entroncaran amb els Moragas, Verdaguer, Ferrés, Casanovas, Roldós, etc. El cognom no es consolida atès que predominà la línia materna. Es quantifiquen 13 generacions, 9 d'elles a Vilassar de Mar.

Ja al segle XX arribaran altres llinatges provinents d'Òrrius, Barcelona, etc.

L'any 1895 membres dels llinatges Font vivien i/o eren propietaris a la vila de diverses cases: al c/ de l'Església, 16 i c/ Tras Església, 15 (titular: Antoni Font Guitart); al c/ Tras Església, 16 (titular: Gabriel Font Guitart); c/ Sant Ignasi, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29 i 30 (titular: Maria Trinitat Font Rubió).

Mar durant la Segona República. Les eleccions. els alcaldes i regidors 1931-1939. de Teresa Sierra i Jordi Casanovas a la Revista *Singladures* n° 33

G

Galceran:

Significat etimològic del cognom: "Galcerà, Galceran, Garcerà, Garceran. Antic nom de baptisme, de Gauzhramn, "corb de Gaut" (nom de divinitat germànica)".

Classificació: "Llinatges que representen el nom propi patern o matern" en aquest cas: "Noms germànics".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom força antic a la comarca del Maresme (Canyamars (1497), Mataró (1515) i Tiana (1497), etc.). Arriba a Sant Joan de Vilassar per diversos llinatges. El més important és el que s'origina amb Amador Galceran que casa amb Maria Parera l'any 1675 a Sant Genís de Vilassar. Una descendent, Caterina Galceran Alberch enllaça matrimonialment amb Isidre Parera Colomer el 1788 establint-se a Sant Joan de Vilassar. Entronquen per línia materna amb els Gelpí, els Argimon, els Casanovas, els Ferrés, els Villà, els Puig, els Roldós, etc. No consoliden el cognom. Es quantifiquen 14 generacions, 9 de les quals amb vilassarencs de mar.

El segon llinatge prové, també, de Sant Genís de Vilassar. L'inicia Josep Galceran Brunet que casa amb Maria Ponsiarenas Blanch l'any 1735. Una descendent, Teresa Galceran Ponsiarenas casarà amb el vilassarenc de mar Jaume Villà Pagès l'any 1761. El cognom no es consolida perquè predomina la línia materna. Entronquen amb els Villà, els Ponsiarenas, els Casanovas, els Abril, els Mas, els Pons etc. Es quantifiquen 11 generacions, 5 de les quals amb vilassarencs de mar.

Altres llinatges Galceran presents en el segle XIX tindran poc recorregut a la vila.

L'any 1895 membres del llinatge Galceran vivien i/o eren propietaris d'una casa al c/ Sant Joan, 11 (titular: Miquel Galceran Bosch).

García:

Significat etimològic del cognom: "Garcia, Garcias, Gacias, Gasia. De l'antic nom de pila i avui cognom castellà *García*, d'origen pre-romà probablement ibèric. *Garsea* (913) *Garsías* (1275).

Classificació: "Llinatges que representen el nom propi patern o matern" en aquest cas: "Noms llatins o pre-romans no pertanyents al santoral cristià.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom García arriba a Sant Joan de Vilassar per diversos llinatges, la majoria dels quals no es consoliden perquè són passavolants. Dels que si ho fan, el primer és el que origina Esteve Garcia Ventura, pescador que es casa amb Maria Àngels Verdaguer Cabot l'any 1836 a Sant Joan de Vi-

lassar. Es dedicaran als oficis del mar, pescadors, mariners i més tard impressors. Entroncaran amb els Verdguer, els Carrau, els Sitjes, els Bassa, etc. Es quantifiquen 4 generacions. Un dels descendents Francesc Garcia Verdguer, pescador, morirà anegat en el gran temporal de l'any 1911⁹⁷ que afectà tota la costa catalana. Un descendent cèlebre Jaume Garcia Bosch (a) "Jaume Setanta"⁹⁸ va ser a la Guerra de Cuba. Aquest llinatge ha donat un alcalde a la vila ja al segle XX (alcalde Jordi Garcia Bosch (1981-1987).

El segon prové de Fuente Hijuela (Castella i Lleó). L'origina Pasqual García Gómez casat amb Rosa Vives March de Sant Pol de Mar que s'estableixen a Sant Joan de Vilassar vers l'any 1880. Tindran 4 filles. Entroncaran amb els Casanovas, Guardiola, Cotet, Cisa, Martí, etc.

La proliferació del cognom García s'incrementarà durant el segle XX amb l'arribada de nous llinatges de procedència diversa (Garcia Tura, Garcia Ferrés, etc.).

L'any 1895 una branca del llinatge dels Garcia Verdguer vivien i/o eren propietaris a la vila de dues cases: al c/ San Pau, 16 i c/ del Carme, 30 (titular: Francesc Garcia Verdguer).

Gel:

Significat etimològic del cognom: No citat per F. B. Moll. Del nom propi germànic *Gelo*, variant de *Gailo* (cf. Förstemann Altd. Nb. i, 567). Traducció possible "petulant". J.Ma. Albaigès.

97 Veure article *Un esfereïdor temporal* de Lluís Beulas Tenas a la revista *Singladures* nº 4 1987.
98 Veure entrada *Jaume Setanta* al llibre de *Galeria de penja-ases* de Damià Bas 2003.h

Classificació: "Llinatges que representen el nom propi patern o matern" en aquest cas: "Noms germànics".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Llinatge existent a Argentona, Barcelona, Cabrils, Fontrubí, Mataró, Òrrius, Dosrius, Canyamars, etc. El cognom que arrelarà a Vilassar de Mar prové d'Òrrius i d'Argentona. El primer conegut és Jacint Gel que es casa a Argentona amb Maria Sarrauta cap a l'any 1750. El llinatge arrelarà a Òrrius d'on prové Bartomeu Gel Ribosa casat amb Teresa Cuberta Prat cap a l'any 1885. El matrimoni s'establirà a Vilassar de Mar. Els fills/es es casaran amb vilassarencs/ques. Seran pagesos (Eusebi Gel Cuberta sera un dels fundadors del Sindicat Agrícola). Un descendent emigrà a l'Argentina (Jaume Gel Cuberta) on es desenvolupa la branca argentina del llinatge.

Actualment es comptabilitzen 6 generacions, 3 de les quals amb components Vilassarencs de mar.

Gelpí:

Significat etimològic del cognom: No citat per F.B. Moll. "*Jalpi, Gelpí*. Formació de Giselwin, format per *gisil*, "fletxa", "sageta" i *win*, "amic", i també "victoriós", "sageta i victoriosa". J.M. Albaigès.

Classificació: "Llinatges que representen el nom propi patern o matern" en aquest cas: "Noms germànics".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom Jalpí⁹⁹ (després Gelpí) ja és documentat el 1396 a la parròquia de Tordera. És un dels cognoms més nombrosos a Vilassar de Mar. S'han identificat dos llinatges diferents, per ara, sense possibilitat de lligar-los, tot i que en el transcurs del temps s'entrecreuen. El primer llinatge procedeix de Tossa, inicialment portava la grafia Jalpí, (Jalpí és el nom del canal que derivava aigua del riu Tordera a l'antic molí de Jalpí, el cognom està documentat des de l'any 1396 a Blanes), que amb el temps derivarà a la grafia Gelpí que és la que es consolida. El primer d'aquest llinatge al Veïnat de Mar és el pescador Jaume Jalpí, nascut a Tossa el 1647, fill de Salvador i Mariagna, que l'any 1675 es casa amb Maria Carrau Estrany i s'instal·la al Veïnat de Mar on tindran onze fills. L'altra branca és la que encapçala el també pescador Jacint Jalpí que al voltant del 1700 es casa amb Anna Ribas i tindrà nou fills. El cognom Gelpí apareix en els primers documents del Veïnat de Mar citats per Josep Samon el 1741 i en el 1782 previ a la fundació del primer ajuntament de Sant Joan de Vilassar. Els Gelpí es dedicaran als oficis del mar, ja en la llista d'habilitats per la marina de 1738, n'hi apareixen 6, poc més d'un segle més tard en 1846 ja són matriculats 27. Seran a més de pescadors, patrons de pesca i cabotatge per les costes de la Península, França i Itàlia, mariners, pilots i capitans de la marina vilassarenca. A mitjans del segle XVIII trobem Gelpí vilassarencs entre els "fomentadors" catalans a les costes de Galícia en la comercialització de la pesca, on una branca s'hi establirà (port de Mugardos)¹⁰⁰ i iniciarà la

branca gallega, que s'expandirà més tard per l'Uruguai (Salto). També a finals del segle XVIII els trobem com a comerciants de vins a Nova Orleans (Jeroni Gelpí Ferrés i els seus nebots Pau i Gracià Gelpí Filbà) que es naturalitzaran estatunidencs i constituïran branques nord-americanes que arriben als nostres dies. Al segle XIX una branca dels Gelpí (Gelpí Ferrari) emigrarà a l'Argentina i s'establirà després a l'Uruguai (ciutat de San José de Mayo i ciutat de Durazno).

Al segle XIX seran mariners i pilots que estudiaran a les escoles de pilots d'Arenys i Mataró. Alguns arribaran a capitans¹⁰¹ i naviliers (Josep Gelpí Serra, Andreu Guardiola Gelpí, Jaume Gelpí Botey "(a) Jaume Danus"¹⁰², Jaume Gelpí Mas, Francesc Ferrés Gelpí (a) "Cabrera", Josep-Llorenç Carrau Gelpí, Jacint Gelpí Ros, Simó Gelpí Pérez, Benet Gelpí Botey (a) "de can Benet"¹⁰³, Pau Gelpí Ferrés ((a) Pau Cabrera)¹⁰⁴, Joan Gelpí Pujadas (a) "Faicó"¹⁰⁵, etc i al segle XX, Jeroni Gelpí Novell, Jaume Gelpí Verdaguer¹⁰⁶, entre altres). Membres d'aquests llinatges seran regidors i alcaldes (regidor Joan Jalpí Carrau, el 1724; regidor Jaume Gelpí Ribas, el 1734; regidor Josep Gelpí Mas de la Ventura el 1758; alcalde Pau Baratau

101 Veure Apendix III del llibre *De Vilassar de Mar al Rio de la Plata. Història de la emigració de Catalunya al Uruguai en el Siglo XIX. Trayectoria de la família Ferrés i Carrau* de Gustavo Ferrés Pacheco. 2014 Montevideo. I capítol X *La Marina velera i les Mestrances* al llibre-monografia de Lluís Guardiola Prim *Sant Joan de Vilassar, història i geografia de la comarca vilassanesa i del Maresme*. 1955.

102 Veure article *Jaume Danus* al llibre *Galeria de penja-ases* 2003 de Damià Bas

103 Veure article *can Benet* al llibre *Galeria de penja-ases* 2003 de Damià Bas

104 Veure article *Cabrera* al llibre *Galeria de penja-ases* 2003 de Damià Bas

105 Veure article *Faicó* al llibre *Galeria de penja-ases* 2003 de Damià Bas

106 Veure: article *Recordant un marí* de Agustí Martín Sabater a la Revista *Singladures* nº 1.

99 Veure llibre *Els cognoms del Maresme. Primera meitat del segle XVI (1997)* d'Adria Canal Moré

100 Veure article *La penetració econòmica catalana en el puerto gallego de Mugardos (1760-1780)* de Antonio Meijide Pardo 1984 Revista *Pedralbes* nº 4.

Gelpí el 1829; alcalde Josep-Llorenç Carrau Gelpí els anys 1848-49; alcalde Jaume Gelpí Mas el 1870; regidor Jeroni Gelpí Novell el 1960). A finals del segle XX l'ajuntament dedicà una plaça de la vila, Plaça Jeroni Gelpí, a un descendent, Jeroni Gelpí Novell (regidor, promotor i dinamitzador cultural de la vila). Les diverses branques del llinatge han donat lloc a sobrenoms com els Gelpí de "can Benet"¹⁰⁷, de "ca la Simona"¹⁰⁸, de "can Llop"¹⁰⁹, de "can Noi Mas"¹¹⁰, "Jaume Danus"¹¹¹, etc. Es quantifiquen més de 13 generacions dels dos llinatges a Vilassar de Mar.

L'any 1895 els llinatges Gelpí vivien i/o eren propietaris a la vila de nombroses cases: al c/ del Carme, 11, (titular: Catarina Gelpí Almera); al c/ Sant Pere, 18 i al c/Sant Magí, 4 (titular: Josep Gelpí Alsina); al c/ Sant Pau, 11 (titular: Rosa Gelpí Alsina); al c/ Sant Magí 13 i 16 (titular: Pau Gelpí Barrau); al c/ Sant Andreu, 1, 2 i 19 (titular: Benet Gelpí Botey); al c/ Sant Josep, 30; c/ Sant Ramon, 36 i c/ de l'Era (titular: Josepa Gelpí Casanovas); al c/ Sant Genís, 7 (titular: Jaume Gelpí Botey); al c/ Sant Genís, 6 (titular: Joan Gelpí Botey); al c/ Sant Ignasi, 5, c/ Sant Andreu, 23 i c/ del Carme, 33 (titular: Pau Gelpí Ferrés); al Camí Ral, 9, 10 i 11 (titular: Jacinta Gelpí Filvà); al c/ Sant Pere, 17 (titular: Jacinta Gelpí Gelpí); al c/ del Carme, 7 i Plaça, 1 (titular: Jaume Gelpí Gelpí); al c/ Sant Pere, 2 (titular: Joan Gelpí Mir); al c/ de l'Arpella, 22 (titular: Josepa Gelpí Padrosa); al c/ de l'Era, 10, 10 bis i 10 triple (titular: Simó Gelpí Pérez) i al c/ de L'església, 14 (titular: Dolors Gelpí Segarra).

107 Veure article *can Benet* al llibre *Galeria de penja-ases* 2003 de Damià Bas.

108 Veure; *ca la Simona*. Ibidem

109 Veure *can Llop*. Ibidem

110 Veure *can Noi Mas*. Ibidem

111 Veure *Jaume Danus*. Ibidem

Girbau:

Significat etimològic del cognom: "*Girbal, Girbau, Giribal, Giribau*. De *Gaia-rebald*, "audaç amb la llança".

Classificació: "Llinatges que representen el nom propi patern o matern" en aquest cas: "Noms germànics".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom amb poc recorregut a Sant Joan de Vilassar, atès que en ser de línia materna no es transmet. Es originari de Sant Martí de Palafrugell (Baix Empordà). El primer conegut és Antoni Girbau (o Girbal), pescador casat amb Clara cap a l'any 1670 en aquesta població. Al Veïnat de Mar és des del 1760 quan Maria Girbau Barceló, enllaça matrimonialment amb el vilassarenc de mar Jaume Francisco Carrau Mir, pescador amb qui tindrà set fills. El cognom no es transmet, però els Carrau-Girbau donaran lloc a diverses branques Carrau, entre d'elles la de "can Franciscó"¹¹² que s'estendrà després per l'Uruguai i l'Argentina. Es comptabilitzen 12 generacions, de les quals 9 amb components vilassarencs de mar.

Gombau:

Significat etimològic del cognom: "*Gombau, Gumbau*. De *Gundovald*, "audaç en la batalla", *Gombaldus* (85), *Gomballus* (1031)".

Classificació: "Llinatges que representen el nom propi patern o matern" en aquest cas: "Noms germànics".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

112 Veure article *Franciscó* al llibre *Galeria de penja-ases* de Damià Bas

S'identifiquen dos llinatges amb aquest cognom a Sant Joan de Vilassar, tots dos amb poc recorregut. El primer prové de Vinaròs (País Valencià) i l'origina Francisca Gombau Pablo que casa amb Sebastià Vehil Pablo l'any 1882. Tindran 4 fills a la vila. Per ser de línia materna no consolida el cognom i tindrà poc recorregut a la vila.

El segon llinatge Gombau prové de Cornellà de Llobregat, l'origina Miquel Gombau Romagosa que casa a Vilassar de Mar amb Maria Àngela Dunó Casanovas el 1885. Aquest matrimoni l'any 1895 vivien i/o eren propietaris d'una casa al c/ Sant Llorenç, 4.

Gordi:

Significat etimològic del cognom: "Potser derivat diminutiu de *Gord* (del llatí *gurdus*, "gras").

Classificació: "Llinatges que són originalment vertaders sobrenoms o malnoms. En aquest cas: "Noms de parts del cos i de qualitats o defectes físics".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom que es transcriu dels llibres parroquials de diferent forma: Guàrdia, Guardi, fins consolidar-se amb la grafia Gordi. S'han identificat dos llinatges a Sant Joan de Vilassar. El primer és el de "can Boira"¹¹³, prové de Vallromanes i té origen en Pere Gordi (transcrit Guàrdia) casat amb Josepa Roselló cap a l'any 1820. Els descendents s'establiran a Sant Joan de Vilassar. El primer és Joan Gordi Gurgui, fuster que es casarà amb Victòria Estivill Borràs l'any 1871. Tindrà quatre fills. Viuran al c/

¹¹³ Veure article *can Boira* al llibre *Galeria de penja-ases* 2003 de Damià Bas.

Sant Ramon i al c/ Sant Josep. Són referenciades 3 generacions.

El segon llinatge, prové de Sant Genís de Vilassar, s'origina cap a l'any 1770 amb el matrimoni entre Francesc Gordi amb Agraïda Boquet. Un nét Jaume Gordi Puig casat amb Teresa Estrany Parera s'establirà a Sant Joan de Vilassar al c/ del Carme i tindrà quatre fills. S'han quantificat 4 generacions.

L'any 1895 membres del llinatge Gordi vivien i/o eren propietaris a la vila de diverses cases: al c/ Sant Francesc, 11 (titular: Carme Gordi Estrany); al c/ de Sant Ramon, 11 (titular: Joan Gordi Estrany) i al c/ del Carme, 2 (titular: Miquel Gordi Estrany).

Gorgullon:

Significat etimològic del cognom: Cognom no estudiat per cap especialista català. És un cognom probablement de Galícia i faria referència a la població de *O Gorgullon* de la província de Pontevedra.

Classificació: "Noms d'origen no català. En aquest cas "Noms gallecs".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom de poc recorregut perquè va predominar la línia materna. Els Gorgullon vilassarencs provenen de Teià. El primer que recala al Veïnat de Mar és Pere Gorgullon Gòrdia, pescador, nascut a Teià casat amb la vilassarenca Teresa Pou Clapés, el 1744 amb 4 fills. Una branca del llinatge s'establí a Marsella on tingué fills. Els Gorgullon vilassarencs enllaçaran amb els Cahué, Julià, Roig, Carbonell, Casanovas, Verdaguier, Llenas, etc. Els descendents seran pescadors, patrons pescadors,

pilots, comerciants, etc. El llinatge arriba actualment a 11 generacions, 10 de la quals amb vilassarencs de mar.

L'any 1895 membres del llinatge vivien i/o eren propietaris a la vila de dues cases al c/ Sant Pere, 10 i 16 (titular: Hereus de Maria Gorgullon Llenas).

Gras:

Significat etimològic del cognom: “Gras, Grassó, Grassot, Grasset. De l'adjectiu “gras” (del llatí *crassus*) amb eventuais diminutius o augmentatius. (JM Albaigès)

Classificació: “Llinatges que són originàriament vertaders sobrenoms o malnoms. En aquest cas: “Noms de parts del cos i de qualitats o defectes físics”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom originari de la població de Vallgorguina (Vallès Oriental). El primer documentat és Miquel Gras que l'any 1633 casa amb Marianna. Els descendents seran a Breda i després a Barcelona. El primer a Sant Joan de Vilassar és el matriculat de la marina Josep Gras Calvet (1787-1841), casat amb la vilassarenca Francisca Pérez Xicoy l'any 1817. Tindran quatre fills. Els Gras seran pilots, naviliers i comerciants a Nova Orleans. Enllaçaran matrimonialment a Sant Joan de Vilassar amb els Fatjó¹¹⁴, comerciants catalans d'aquella ciutat nordamericana, traslladant-se a Barcelona i València. De les filles, Mercè Gras Pérez casarà en 1847 amb el vilassarenc Joan Verdaguer Banús¹¹⁵,

114 Veure article *Unes cartes de Nova Orleans al'Havana* de Xavier Sust Fatjó 2014

115 Veure llibre: *Els V/Berdaguer de Vilassar de Mar (1633-2014). Aproximació a la història i a la genealogia del llinatge V/Berdaguer de Vilassar de Mar, Barcelona, Rosario, Santiago del Estero; Mon-*

pilot i capità de la marina vilassarenca amb qui tindrà 8 fills. Enllaçarà amb a més dels Verdaguer, amb els Amat, Gelpí, Lloveras, etc. Al segle XX dues de les línies es van establir a Badalona i Barcelona. El llinatge, per tant, tindrà poc recorregut a Vilassar de Mar. Actualment el llinatge abasta 12 generacions, 7 de les quals amb components Vilassarencs, badalonins i barcelonins.

L'any 1895, membres del llinatge Gras vivien i/o eren propietaris a la vila de dues cases: al c/ de l'Església, 17 i 18 (titular: Josep Gras Pérez).

Graupera:

Significat etimològic del cognom: “Aglutinació dels noms propis *Garau, Grau i Pere*”, és a dir, suma dels noms *Grau i Pere*. El nom *Garau, Guerau, Grau*, deriva de *Gairoald*, “govern de llança”. El cognom *Pere*, ve del nom llatí *Pere*. *Pera* també és la grafia de “pedra”.

Classificació: “Llinatges que representen el nom del lloc d'origen, residència o propietat. En aquest cas: “noms germànics”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom ja és present a poblacions del Maresme l'any 1497 (Llavaneres) i el 1553 (Mataró). El cognom Graupera apareix en els primers documents del Veïnat de Mar citats per Josep Samon, concretament en els de 1782 previs a la fundació del primer ajuntament de Sant Joan de Vilassar. El cognom Graupera vilassarenc prové de diversos llinatges. El principal de la població de Sant Martí de Teià. l'origina Genís Graupera i Fer-

teros, Montevideo i Guayaquil de Jordi Casanovas Berdaguer 2014.

rer¹¹⁶ nascut en aquesta població, apotecari¹¹⁷ i establert a Sant Joan de Vilassar cap a l'any 1750. Seran apotecaris i farmacèutics durant varies generacions. Els Graupera de "ca l'Apotecari" entroncaran amb els Bosch, Puig, Carrau, Roca, etc. Un membre del llinatge serà alcalde de la vila (alcalde Genís Graupera Pujol, 1826). Es quantifiquen 4 generacions a la vila.

A finals del segle XIX apareixen diversos llinatges Graupera provinents de Mataró i Vilassar de Dalt, però, sense recorregut a la vila.

Guardiola:

Significat etimològic del cognom: "Nom de pobles de diverses comarques. Diminutiu de *Guàrdia*, en el sentit de "lloc avançat per muntar guàrdia", en temps dels musulmans. (germànic "*Ward*", "vigilar" J. M. Albaigès.

Classificació: "Llinatges que representen el nom del lloc d'origen, de residència o de propietat" en aquest cas: "Topònims de les terres de llengua catalana".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom Guardiola que arrelarà a Sant Joan de Vilassar prové de la població de Figuerola al bisbat d'Urgell. L'origina Ramon Guardiola, treballador que casa a Sant Genís de Vilassar amb Margarida Finet l'any 1656. El seu fill Bernat Guardiola Finet, pescador ja s'estableix al Veïnat de Mar en ca-

sar-se amb Paula Mir Pou en 1696. Tindrà 7 germans i sis fills. El llinatge és un dels més antics del Veïnat. Apareix en els primers documents del Veïnat de Mar citats per Josep Samon el 1741 i en el 1782 previ a la fundació del primer ajuntament de Sant Joan de Vilassar. Entroncaran amb els Mir, Pou, Ferrés, Espinàs, Bergay, Roig-Pifarrer, Lloveras, Mascaró, Roca, Casanovas, Gelpí, Anyé, Comas, Roldós, etc.

Els Guardiola es dedicaran als oficis del mar, ja en la llista d'habilitats de la marina de 1846, apareixen matriculats 21 persones amb cognom Guardiola. Seran pescadores, patrons de cabotatge, pilots i capitans de la marina vilassarenca¹¹⁸ (pilot Josep Guardiola Comas; pilot Jaume Guardiola Casanovas; pilot Andreu Guardiola Gelpí; capitans Francisco, Jaume i Pere Guardiola Anyé, capità Antoni Masriera Guardiola, etc.). Mes tard, també fabricants (Josep i Jaume Casanovas Guardiola de la fàbrica "can Nyol petit"¹¹⁹, etc.). El llinatge Guardiola vilassarenc de mar també ha donat nombrosos regidors i alcaldes durant els segles XVIII, XIX i XX a la vila (regidor Josep Guardiola Mir 1744; alcalde Pau Guardiola Mateu-Alsina 1789-94; alcalde Pere Comas Guardiola 1805-06; alcalde Josep Guardiola Comas 1867-68 i 1877-1880; alcalde Jaume Guardiola Roig 1917 i ja al segle XX alcalde Pere Ramon Guardiola¹²⁰ (1934-36). Pertany, també al llinatge l'historiador de referència vilassarenc del segle XX Lluís,

116 Veure els articles *Apotecari* i *Purga* al llibre *Galeria de penja-ases* 2003 de Damià Bas.

117 Veure capítol *Apotecaris i remeis de l'època* al llibre monografia de Lluís Guardiola Prim *Sant Joan de Vilassar, Història i geografia de la comarca vilassanesa i del Maresme* 1955.

118 Veure Apendix III del llibre *De Vilassar de Mar al Rio de la Plata...* de Gustavo Ferrés Pacheco citat. i capítol X *La Marina velera i les Mestrances* al llibre-monografia de Lluís Guardiola Prim *Sant Joan de Vilassar, història i geografia de la comarca vilassanesa i del Maresme*. 1955.

119 Veure article *Nyol* al llibre *Galeria de penja-ases* de Damià Bas 2003.

120 Veure article *L'Ajuntament de Vilassar de Mar durant la Segona República. Les eleccions, els alcaldes i regidors 1931-1939*, de Teresa Sierra i Jordi Casanovas a la Revista *Singladures* n° 33

Guardiola Prim (1907-1977)¹²¹, que té dedicat un carrer de la població, c/ Lluís Guardiola. Es quantifiquen 14 generacions d'aquest llinatge, 13 d'elles amb components vilassarencs de mar.

Durant el segle XX, arribaran altres llinatges Guardiola de diverses procedències sense recorregut a la vila.

L'any 1895 els llinatges Guardiola vivien i/o eren propietaris a la vila de nombroses cases: al c/ Sant Genís, 13 (titular: Francisco Guardiola Anyé); al c/ Sant Sebastià, 8 (titular: Hereus de Francisco Guardiola Buxó); al c/ Tras Església, 11 (titular: Jaume Guardiola Casanovas); al c/ Sant Genís, 5 i Sant Pau, 4 a 11 (titular: Pau Guardiola Casanovas); al c/ Sant Pere, 9 (titular: Teresa Guardiola Campins); al c/ Sant Francesc, 11 (titular: Josep Guardiola Comas); al Camí Ral, 6 (titular: Hereus de Pau Guardiola Comas); al c/ Sant Sebastià, 19 i Sant Jaume 25 (titular: Hereus de Josep Guardiola Gelpí); al c/ Sant Magí, 14 (titular: Maria Àngels Guardiola Roldós).

Guinart:

Significat etimològic del cognom: "Guinard, Guinart. De Winihard, "amic dur". Win "amic", Hard "dur".

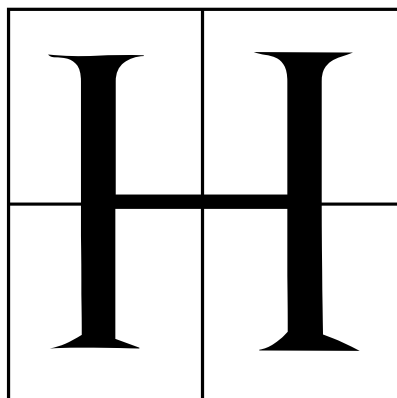
Classificació: "Llinatges que representen el nom propi patern o matern" en aquest cas: "Noms germànics".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom ja és present al Maresme des de l'any 1131 (El Far), després el 1553 a Dosrius. El cognom Guinart vilassarenc és originari de la població

de Dosrius. El primer llinatge conegut, Josep Guinart casat amb Marianna Noguera arrelarà a Sant Feliu de Cabrera on s'establirà Josep Guinart casat amb Marianna Noguera. El llinatge a Sant Joan de Vilassar tindrà poc recorregut atès que es desenvolupa per línia materna. A mitjans del segle XIX s'estableix a la vila Mariana Guinart Sala casada amb Tomàs Rodon Estrader. Es quantifiquen 7 generacions, però sols 1 amb vilassarencs de mar..

L'any 1895 vivien i/o eren propietaris de les cases del c/ Tras Església, 4, 5 i 6 de la vila.

Homs:

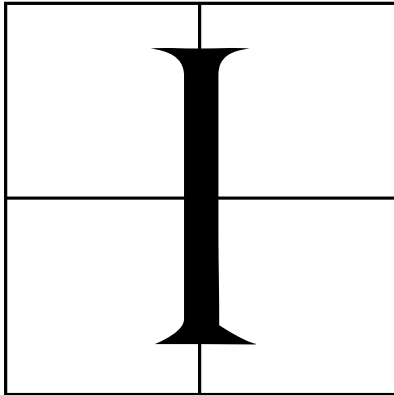
Significat etimològic del cognom: "Om, Olm, Oms, Homs. Nom d'arbre (del llatí *ulmus*)".

Classificació: "Llinatges que representen el nom del lloc d'origen, de residència o de propietat" en aquest cas: "Topònims de les terres de llengua catalana".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

¹²¹ Veure *biografia* al llibre de *Carrers i Gent de Vilassar de Mar*, i a l'article *Matalasser* al llibre *Galeria de penja-ases* de Damià Bas.

Cognom amb poc recorregut a Sant Joan de Vilassar. El llinatge prové de la ciutat de Valls (Alt Camp) i l'origina Lluís Homs Moncusí, arquitecte que enllaça matrimonialment amb la vilassarenca Maria Assumpció Ferrés Puig l'any 1899, la pintora "Maria Freser"¹²² "de ca la Duana" amb qui tindrà 2 fills. Es desenvoluparà durant el segle XX a la vila, tot i que passa a Barcelona i a Valls.

I/Ysern:

Significat etimològic del cognom: "*Isern, lern, Ivern, Ysern*. Del nom germànic *Isarn*, format a partir de l'arrel *is, oisan*, "gel" i també "ferro, metall" (tot associat amb la idea de "brillantor"). *Ysern* és una forma ortogràfica incorrecta d'*Isern*.

Classificació: "Llinatges que representen el nom propi patern o matern" en aquest cas: "Noms germànics".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

¹²² Veure biografia familiar dels Homs-Ferrés a l'article de Damià Bas. "*L'Exposició-Homenatge "Maria Freser": Antecedents, l'homenajada, l'exposició, la donació, balanç, agraïment ...*" a Revista *Singladures*, núm. 9, 1990.

El cognom és un dels més antics al Maresme, ja és documentat a Sant Genís de Vilassar el 1220 i el 1314, a Llavaneres el 1497 i a Teià el 1553. El cognom Isern apareix en els primers documents del Veïnat de Mar citats per Josep Samon. En concret el 1782 en el llistat de matriculats de la marina que es reuneixen per designar representants per gestionar la fundació de l'ajuntament de Sant Joan de Vilassar.

S'hi identifiquen dos llinatges vilassarencs de mar. El primer prové de Sant Genís de Vilassar probablement del "mas Isern"¹²³ (testament de Berenguer Isern 1280). Serà un llinatge¹²⁴ important amb components establerts a Barcelona que ascendirà socialment i participara en la vida social i política a les institucions del Principat (seran Battles de Vilassar, Ciutadans Honrats de Barcelona etc). El llinatge vilassarenc de mar originat per Pere Isern, pagès i negociant que casa el 1623 amb Paula Lladó, filla d'un pagès del Veïnat de Mar (el mas Lladó de mar¹²⁵), no es consolidarà.

El segon llinatge prové de Teià, tot i que no és descartable que sigui una branca dels Isern de Vilassar de Dalt. L'origina el 1679 Bernat Isern Mir, pescador, fill de Grau Isern i de Paula, que es casa amb Marianna Mir Vehil i s'estableix al Veïnat de Mar on tindrà dos fills. El llinatge no es consolidarà atès que predominen les línies maternes. Entroncaran amb els Mir, Casanovas, Llampallas, Pujol, Llenas, Ferrés, Roig, Lloveras, Reig, etc. Es quantifiquen 11 generacions a Vilassar de Mar.

¹²³ Veure *Arbol genealògic de la Casa Isern de S. Gines de Vilasar* amb l'escut heràldic dipositat a l'Arxiu Nacional de Catalunya.

¹²⁴ Veure capítol *Els Isern* al llibre *Els orígens de la primera industrialització del rerepaís, un cas emblemàtic: Vilassar i el capital comercial barceloní (1828-1875)*, Mataró 1999 de Benet Oliva Ricós

¹²⁵ Veure article *El mas Lladó de mar* d'Enric Subiñà i Cool a la revista *Singladures* n° 31.any 2014

El 1895 un descendent Isern vivia i/o era propietari d'una masia i d'una casa al c/ de Sant Antoni, 20 (titular: Hereus de Joan Isern Cortina).

I/Ytxart / Ixart:

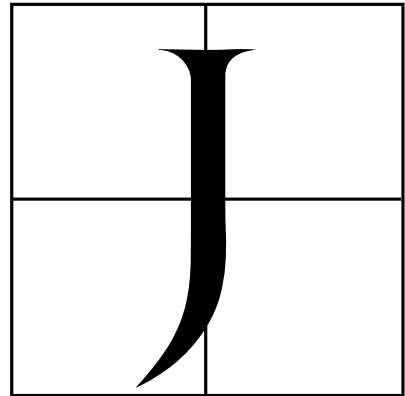
Significat etimològic del cognom: "Aicard, Aicart, Ahicart, Aycart, Icard, Ixart, Yxart, Ycart. Diversitat de formes del nom germànic *Aigbard*, compost de *aig*, "espasa", i *hard*, "dur fort". (J.M. Albaigès). *Yxart* i *Ithart* són grafies incorrectes ortogràficament d'*Ixart*.

Classificació: "Llinatges que representen el nom propi patern o matern" en aquest cas: "Noms germànics".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom provinent de Sant Feliu de Cabrera amb diversos llinatges amb poc recorregut a Sant Joan de Vilassar durant el segle XIX. L'origina Francesc Itxart Buxó de Cabrera casat amb Maria March Diví d'Argentona, establerts a Sant Joan de Vilassar cap a l'any 1860, on tindran tres fills. Entroncaran amb els Almera, Fornells, Cisa, Llibre, Pinyol, Abril, etc. Seran treballadors, teixidors, etc. Es quantifiquen 3 generacions.

El 1895 un descendent Itxart vivia i/o era propietari d'una casa al c/ de Sant Antoni, 1 (titular: Hereus de Josep Ytxart Colomer).

Julià:

Significat etimològic del cognom: "Del cognom *julianus*, nom de sant".

Classificació: "Llinatges que representen el nom propi patern o matern" en aquest cas: "Noms de sants d'origen llatí o grec posteriors als temps bíblics".

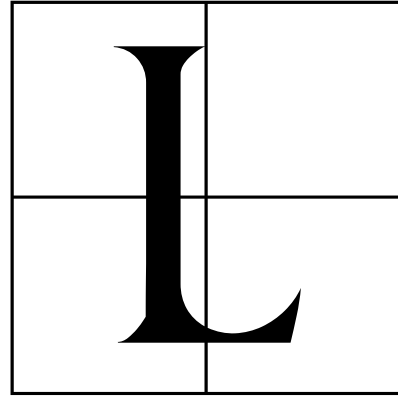
Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom que ja és present al Maresme l'any 1497 Órrius i Vilassar i el 1553 a Mataró. El cognom Julià del llinatge dels vilassarencs de mar prové de Sant Genís de Vilassar. El llinatge l'origina Miquel Julià Mir, pagès, fill d'Antoni i Margarida de la citada població, que casa amb Eufrània Colomer l'any 1583. Un descendent d'aquest llinatge, Francesc Julià Pi, pescador es casa el 1749 al Veïnat de Mar amb Anna Maria Mayolas Cahué. Entronca amb els Mir, Colomer, Pifarrer, Roig, Casanovas, Borotau, Carrau, Almera, Alsina, Serra, Sust, Roldós, etc.

Es dedicaran als oficis del mar com pescadors, patrons pescadors, mariners, navillers, pilots i capitans de la marina

vilassarenca¹²⁶ (pilot Jaume Julià Serra; pilot Pau Julià Alsina; capità Pere Mir Julià; capità Nicolau Mir Julià; capità Llorenç Mir Julià; capità Jacint Julià Alsina; capità Ernest Julià Sust (a) “Ernesto Gruguí”¹²⁷, etc.) i fabricants tèxtils (Magí Julià Carrau (a) “Magí d’en Carbassa”¹²⁸ de les fàbriques de “can Xauxa” i “can Civil”). El llinatge també ha donat alcaldes i regidors a la vila (alcalde Magí Julià Carrau 1831 i 1836 i ja al segle XX regidor Ernest Julià Sust (1931-1936)¹²⁹. Un membre del llinatge, Pere Julià Sust serà fundador el 1898 de l’Agrupació Catalanista de Vilassar de Mar¹³⁰. Es quantifiquen 20 generacions d’aquest llinatge, de les quals 10 amb components vilassarencs de mar.

El 1895 els membres del llinatge Julià vivien i/o eren propietaris de diverses cases: al c/ de l’Arpella, 26 i c/ Sant Llorenç (titular: Jacint Julià Alsina); al c/ Sant Andreu 14, (titular: Eulàlia Julià Alsina); al c/ Sant Genís, 5 (titular: Gaspar Julià Ferrés); al c/ Sant Jaume, 15, c/ Sant Roc, 9 i c/ de L’església, 7 (titular: Jaume Julià Ferrés); al c/ de l’Arpella, 26; c/ Tras Església, 21, c/ Sant Ramon, 25 i Sant Jaume, 15 (titular: Llorenç Julià Serra).

Llampallas:

Significat etimològic del cognom: “Nom d’un llogaret de Saus (Empordà). Probablement d’una forma llatina *lampàculas*, “llantietes”. L’any 1302 apareix documentada la forma llatinitzada *Lampádibus*. “

Classificació: “Llinatges que representen el nom del lloc d’origen, de residència o de propietat” en aquest cas: “Topònims de les terres de llengua catalana”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom ja és documentat a Tiana l’any 1497. El llinatge Llampallas vilassarenc de mar prové de Vilassar de Dalt. L’origina Joan Llampallas que es casa a Sant Genís de Vilassar amb Maria Brull l’any 1666. Un fill, Antoni Llampallas Brull, pescador enllaça matrimonialment amb Maria Cals Sayol el 1698 i s’estableixen al Veïnat de Mar. Entroncaran amb els Mas, Casanovas, Amat, Roldós, Pujol, Cantarell, Mallas, Ros, Sallés, etc.

El cognom Llampallas apareix en els primers documents del Veïnat de Mar citats

126 Veure Apendix III dell llibre *De Vilassar de Mar al Río de la Plata...* de Gustavo Ferrés Pacheco citat. i capítol X *La Marina velera i les Mestrances* al llibre-monografia de Lluís Guardiola Prim *Sant Joan de Vilassar, història i geografia de la comarca vilassanesa i del Maresme*. 1955.

127 Veure article *Gruguí* al llibre *Galeria de penja-ases* de Damià Bas 2003

128 Veure l’article *Carbassa* al llibre *Galeria de penja-ases* de Damià Bas 2003.

129 Veure article *Vida i mort d’un capità de la marina mercant. Ernest Julià i Sust (1877- 1936)* d’Ernest Ortoll a la Revista Singladures nº 32.

130 Veure article *L’Agrupació Catalanista de Vilassar de Mar i el cor “Lo Planter” i el seu estendar..* de Damià Bas a la Revista Singladures Nº 11

per Josep Samon. En concret en el segon document de l'any 1741 en el llistat de pobladors que signa la sol·licitud adreçada al rector demanant que un vicari celebri la missa al Veïnat de Mar. El cognom, però, no es consolidarà atès que predominaran les línies maternes del llinatge. Es quantifiquen 13 generacions, 11 de les quals amb components vilassarencs de mar.

Llenas:

Significat etimològic del cognom:

"*Llena, Llenes*, Del substantiu *Llena*, "pedra de la llar" (del pre-romà *lena*, "llosa"). La *llena* és, també, el nom de diversos poblets. *Llenas* seria la grafia incorrecta ortogràficament de *Llenes*".

Classificació: "Llinatges que representen el nom del lloc d'origen, de residència o de propietat". En aquest cas: "Noms de preparacions i utilitzacions del terreny i de treballs agrícoles".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

S'hi identifiquen diversos llinatges a Sant Joan de Vilassar amb el cognom *Llenas* de procedència diferent. El més antic documentat és el que origina Miquel *Llenas*, pagès de Sant Genís de Vilassar que es casa amb Marianna. La seva filla Eulàlia *Llenas* enllaça matrimonialment amb el vilassarenc de mar Genís Carrau Estrany, pescador del Veïnat de Mar l'any 1680. El cognom es desenvoluparà per línia materna i no es consolidarà. Entroncarà amb els Carrau, Mir, Carles, Bernet, Feliu, Guardiola, Gelpí, etc. Es dedicaran als oficis del mar. Es quantifiquen 13 generacions amb components vilassarencs de mar.

El segon cognom prové de Sant Feliu de Cabrera i l'origina Jeroni *Llenas*

casat amb Eulàlia Sala en aquesta població cap a l'any 1800. No consolidaran el cognom. Entroncaran amb els Ros, Mas, Gorgullon, Roig, Roldós, Bruguera, Guardiola, Abril, etc. Es quantifiquen 9 generacions a Vilassar de Mar.

El tercer llinatge prové de Sant Sadurní de la Roca (Vilanova de la Roca, Vallès Oriental) l'origina Miquel *Llenas* Font, pescador, establert al Veïnat de Mar, que es casa amb Maria Ferrés Campins durant l'any 1757, llinatge que tindrà poc recorregut.

Finalment, el quart llinatge és el d'Antoni *Llenas*, pescador de Sant Feliu de Cabrera que es casa amb Francisca Roses. El seu fill Maurici *Llenas* Roses enllaça amb Isabel Ros Daunbanch el 1753. Es desenvolupa per línies maternes i no consolida el cognom. Es quantifiquen 9 generacions a Vilassar de Mar.

El 1895 els membres dels llinatges *Llenas* vivien i/o eren propietaris de diverses cases: al c/ Sant Pere, 19 (titular: Feliciano *Llenas* Mas); al c/ Santa Coloma, 6 (titular: Hereus de Pau *Llenas* Mascaró).

Llibre:

Significat etimològic del cognom:

"Possiblement un malnom pres del substantiu *llibre*, aplicat a un lletraferit o llibreter".

Classificació: "Llinatges que són originàriament vertaders sobrenoms o malnoms". En aquest cas: "Noms d'objectes inorgànics o inanimats".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom ja és documentat a Canyamars i Vilassar l'any 1497. S'hi identifiquen tres llinatges Llibre vilassarencs de mar. El primer prové de Collsabadell (Vallès Oriental), l'origina Pau Llibre Prat que es casa amb Maria Lladó Reniu el 1849 a Sant Feliu de Cabrer. Arribarà a Sant Joan de Vilassar pels matrimonis de dues filles, Àngela Llibre Lladó amb Pere Ramon Carbonell, l'any 1884 i Maria Llibre Lladó amb Josep Ramon Carbonell, l'any 1873 que s'instal·laran a Sant Joan de Vilassar. En ser de línia materna no consolidaran el cognom. Entroncaran amb els Ramon, Serra, Soler Lloveras, Pera, Maltas, Pou, Carrau, etc. Seran pagesos i treballadors. Un membre d'aquest llinatge serà regidor de l'ajuntament vilassarenc ja al segle XX (regidor Pau Llibre Orriols 1931-1934¹³¹). Es quantifiquen 6 generacions, amb components de Cabrera i de Vilassar de Mar.

El segon llinatge és originari de Canyamars i Dosrius l'origina en Josep Llibre casat amb Margarida Berenguer l'any 1659 a Dosrius. El llinatge s'estendrà, també per Argentona i Cabriels. El 1889 arriba a Sant Joan de Vilassar amb el matrimoni entre Domingo Llibre Leonart, nascut a Argentona, amb la vilassarenca Carme Pons Permanyer amb qui tindrà 5 fills. Seran teixidors i treballadors. Dos membres d'aquest llinatge van ser regidors de l'ajuntament al segle XX (regidor Domingo Llibre Pons 1938-1939; i regidor Ramon Llibre Pons 1937-1939¹³²). Es quantifiquen 9 generacions d'aquest llinatge, 2 amb vilassarencs de mar.

131 Veure article *L'Ajuntament de Vilassar de Mar durant la Segona República. Les eleccions, els alcaldes i regidors 1931-1939*, de Teresa Sierra i Jordi Casanovas a la Revista Singladures nº 33

132 Veure article citat *L'Ajuntament de Vilassar de Mar durant la Segona República...*

El tercer llinatge l'origina Josep Llibre que casa cap a l'any 1800 amb Rosa Serra a Sant Feliu de Cabrer. Un descendent Feliu Llibre Simó enllaçarà matrimonialment amb Maria Ytxart Escorsa i s'establirà a Sant Joan de Vilassar cap a l'any 1860, amb 4 fills. Entroncaran amb els Serra, Simó, Ytxart, Recto, Roca, Vidal, etc. Es quantifiquen 5 generacions d'aquest llinatge a la vila.

Llimona:

Significat etimològic del cognom: "Del substantiu *llimona*, nom de fruita

Classificació: "Llinatges que són originàriament vertaders sobrenoms o malnoms". En aquest cas: "Noms de flors i de fruits".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom provinent de Sant Genís de Vilassar. L'origina Jaume Llimona Martí casat aquesta població amb Dorotea Puigvert Alsina, l'any 1736. Els Llimona ja són a Sant Joan de Vilassar el 1809 quan la descendent Teresa Llimona Carles casa amb Jeroni Anyé Villà. El cognom no es consolidarà perquè predominaren les línies maternes. Entroncarà amb els Anyé, Gelpí, Caviglia, Matamala, Casanovas, Campins, Julià, Mas, etc. Seran pescadors, patrons, pilots i capitans de la marina vilassarenca.

Es quantifiquen 8 generacions, 7 de les quals amb components vilassarencs de mar.

Lloberas / Lloveras:

Significat etimològic del cognom: "*Llobera, Lloberola, Llobera, Lloveras*. Del llatí *luparia*, "cau de llops", lloc freqüentat per llops (*lupos*), o

derivat de Lluís. Lloveras seria un derivat de Lloveras”. J.M. Albaigès.

Classificació: “Llinatges que representen el nom del lloc d’origen, de residència o de propietat” en aquest cas: “Noms d’accidents orogràfics i altres referents al relleu o aspecte del terreny”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom ja és documentat a Alella l’any 1497. El cognom amb la grafia Lloberas o Lloveras apareix als registres indistintament. El porten diferents llinatges presents a Sant Joan de Vilassar de diversa procedència. Els de Sant Genís de Vilassar, probablement emparentats no s’han pogut lligar. Altres arribats en època del Veïnat de Mar vénen de poblacions no identificades. El cognom Lloveras apareix en els primers documents del Veïnat de Mar citats per Josep Samon el 1741 i en els del 1782 previs a la fundació del primer ajuntament de Sant Joan de Vilassar.

Els llinatges més importants són els següents. Un primer llinatge que arriba actualment a 17 generacions és el que origina Pere Lloberas casat amb Clara a Sant Esteve de Palautordera cap a l’any 1540. S’establiran a Sant Genís de Vilassar i al Veïnat de Cabrils com pagesos i treballadors. Un descendent, Jaume Lloberas Serra es casa amb Eulàlia Verdaguer Cabot el 1837 i s’estableix al Veïnat de Mar. Aquest llinatge entroncarà amb els Verdaguer, Bruguera, Puig, Pujol, Brasó, Vidal, Roldós, Llampallas, etc. Aquest llinatge arriba actualment a 17 generacions amb components vilassarencs de mar.

Un segon llinatge és el que origina Joan Lloberas, pescador del qual no sabem on va néixer, casat amb Joana sobre el 1665. Un fill, Francesc Lloberas, pescador casa amb Margarida Costa Puig l’any 1690 i establert al Veïnat de Mar. El llinatge entroncarà amb els Casanovas, Verdaguer, Alsina, Roldós, Abril, Guardiola, Bosch, Gelpí, etc. Actualment aquest llinatge arriba a les 13 generacions.

El tercer llinatge l’origina a Sant Genís de Vilassar, Antoni Lloberes casat cap a l’any 1614 amb Paula. Un descendent Antonio Lloberes Serra enllaçarà matrimonialment el 1828 a Sant Joan de Vilassar amb Josepa Caterina Gelpí Mas. Els descendents entroncaran amb els Gelpí, Abril, Badia, Roldós Verdaguer, etc. És quantifiquen actualment 12 generacions, 4 d’elles amb components Vilassarencs de mar.

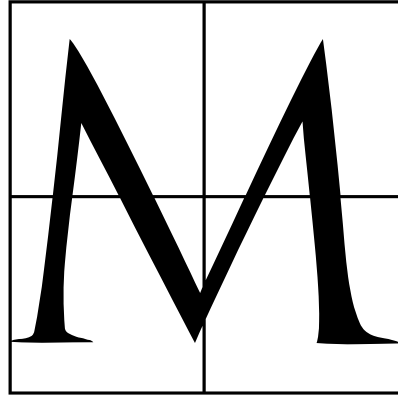
El quart llinatge és de Premià i Vilassar de Dalt i l’origina Josep Lloberes Serra casat amb Gertrudis Riera el 1821 a Sant Genís de Vilassar. Un descendent Pau Lloberes Riera casarà a Sant Joan de Vilassar el 1880 amb Maria Dolors Verdaguer Gras. Aquest llinatge arriba a les 7 generacions amb components vilassarencs.

Finalment hi ha alguns llinatges més que arriben avançat el segle XIX, però sense recorregut significatiu. Els llinatges Lloberas / Lloveras han donat regidors i alcaldes a la Vila (alcalde Jaume Lloberes 1850-51 i ja al segle XX alcalde Josep Lloberas Ros 1924-25 i regidor Antoni Lloveras Serra 1931-34¹³³, etc.). Els diferents llinatges es van dedicar a la pagesia i als oficis de mar com a pescadors, patrons, mariners, pilots i capitans de la marina

133 Veure article citat “L’Ajuntament de Vilassar de Mar durant la Segona República...”

vilassarenca¹³⁴ (pilot Simó Lloveras Campins; capità Josep Lloveras Ros; pilot Pere Jaume Lloveras Ros; capità Pau Lloveras Riera; capità Jaume Lloveras Buscarons, etc.).

El 1895 els membres dels llinatges Lloveras / Lloberas vivien i/o eren propietaris de diverses cases: al c/ de l'Arpella, 14 (titular: Hereus de Jaume Lloveras Abril); al c/ de Sant Josep, 33, (titular: Jaume Lloveras Bruguera); al c/ de Sant Sebastià, 7 (titular: Hereus de Jacint Lloveras Gelpí); al Camí Ral, 8 i Sant Josep 26 (titular: Hereus de Salvador Lloveras Lloveras); al c/ de Sant Jaume, 16 (titular: Francisca Lloveras Bruguera); al c/ de Sant Ignasi, 32 (titular: Josep Lloveras Roca); al c/ de Sant Pere, 24 (titular: Pere Lloveras Ros); al c/ de Sant Ramon, 3 i 3 bis i c/ Concepció, 18 (titular: Hereus de Pau Lloveras Puig); al c/ de Roig, 3, Camí Ral, 1 i 2 (titular: Hereus Genís Lloveras Verdaguer); al c/ de l'Arpella, 16 (titular: Hereus de Rosa Lloveras Verdaguer); al c/ de Sant Genís, 24 (titular: Sebastià Lloveras Verdaguer).

Maltas:

Significat etimològic del cognom: "Probablement plural de *malta*, variant de *malt* (ordi germinat i torrat del qual s'extreu la cervesa)" A. Canal i Moré.

Classificació: "Llinatges que representen el nom del lloc d'origen, de residència o de propietat. En aquest cas: noms de plantes i els seus conreus"

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom ja és documentat al Maresme a Calella i Canyamars el 1497. El primer identificat és Francesc Maltes casat amb Francisca Carbonell a Dosrius. El llinatge arriba tardanament a Sant Joan de Vilassar els últims anys del segle XIX. Prové de Dosrius (Maresme), l'origina Joan Maltas Fradera, nascut en la citada població que casa amb Teresa Escorsa Carbonell de Sant Feliu de Cabrera, cap a l'any 1860. Els descendents entroncaran amb els Blanch, Capilla, Carrau, Roldós, Sitjes, Pujol, Casòliva, etc. al segle XX. Es quantifiquen 8 generacions amb components vilassarencs.

¹³⁴ Veure Apendix III del llibre *De Vilassar de Mar al Ríu de la Plata...* de Gustavo Ferrés Pacheco citat. i capítol X *La Marina velera i les Mestranxes* al llibre-monografia de Lluís Guardiola Prim *Sant Joan de Vilassar, història i geografia de la comarca vilassarena i del Maresme*. 1955.

Mallas:

Significat etimològic del cognom: “De *Mannila* o *mammilla* (1090), *Monla* (916). També podria ser aplicació onomàstica del substantiu *malla* (del vestit guerrer o de la xarxa de pescar).

Classificació: “Llinatges que representen el nom propi patern o matern” en aquest cas: “Noms germànics”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El primer Mallas fundador d'aquest llinatge al Veïnat de Mar és Bernat Mallas nascut aproximadament sobre l'any 1685 a la vila de Sant Julià de Torrelles, bisbat d'Elne (Occitània) Regne de França, fill de Bartomeu i Maria Àngels. Es tracta d'un occità que s'estableix al Veïnat de Mar i es casa amb la premià Marianna Cisa de Vall Vergés l'any 1709 a la parròquia de Sant Genís de Vilassar. Un descendent Salvador Mallas Cisa ja és pescador al Veïnat de Mar el 1745 quan casa amb Rosa Ros Pinós. Els membres d'aquest llinatge entroncaran amb els Ros, Carrau, Roldós, Costa, Gelpí, Bassa, Verdguer, Roig, Bas, Casanovas, Mas, Puig, etc. A finals del segle XIX predominaran les línies maternes per la qual cosa el cognom no es consolidarà.

Els Mallas es dedicaran als oficis del mar com pescadors, patrons pescadors, mariners, seran doncs, matriculats de la marina. Consten cinc membres d'aquest llinatge en la llista d'habilitats a la vila el 1846. Es quantifiquen 12 generacions a Vilassar de Mar.

El 1895 els membres del llinatge Mallas vivien i/o eren propietaris de dues cases a la vila: al c/ del Rosari 1 i c/ de Roig, 10 (titular: Salvador Mallas Roldós).

Manent / Manén:

Significat etimològic del cognom: “De *manent* (del llatí *manente*), que en català medieval significava “*domiciliat*”, “posseïdor de béns seents”. Segons Adrià Canal: “el que residia en la terra d'un senyor directe i hi restava adscrit; pagès de remença”.

Classificació: “Llinatges que representen noms de càrrec o dignitat, d'ofici o de professió”. En aquest cas: “Noms d'ofici i professió tècnica”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom ja resta documentat a Sant Pere de Premià, el 1497 (a Premià de Mar s'ubica Can Manent, avui museu). El cognom és molt freqüent a Sant Genís de Vilassar i Sant Pere de Premià amb diversos llinatges. Un dels llinatges és de procedència occitana¹³⁵. El que arriba a Sant Joan de Vilassar l'origina Pere Manent de Premià casat amb Francisca Argimon cap a l'any 1810. Uns descendents, Joan Manent Pla casat amb Josepa Ribas Montràs el 1875 i la seva germana Josepa Manent Pla casada amb Pere Pujol Lloveras el 1882 s'establiran a Vilassar de Mar. Entroncaran ja al segle XX amb els Guardiola, Domènech, Font, Garrido, Colomer, Roca, Bosch, etc.

El 1895 els membres del llinatge Manent vivien i/o eren propietaris d'una casa a la vila: al c/ Sant Josep, 27 (titular: Feliu Manent Colomer).

¹³⁵ Veure nota *Els Manent* al llibre *Els orígens de la primera industrialització del rerepaís, un cas emblemàtic: Vilassar i el capital comercial barceloní (1828-1875)*, Mataró 1999 de Benet Oliva Ricós, pàg.377.

Marimon:

Significat etimològic del cognom: "Transliteració de *mira mont* o directament del topònim francès *Miremont*". J. Ma. Albaigès.

Classificació: "Llinatges que representen el nom del lloc d'origen, de residència o de propietat" en aquest cas: "Topònims de les terres de llengua catalana".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom provinent de Freixenet (comarca de la Segarra). És present a Sant Joan de Vilassar des del 1830. L'únic llinatge l'origina Magí Marimon, nascut a la població citada, casat amb Maria Jaume. El seu fill Josep Marimon Jaume (a) "Bep"¹³⁶, teixidor, casat amb Antònia Rovira Casals d'Igualada, s'establiran a Sant Joan de Vilassar cap a l'any 1835. Tindran vuit fills. Entroncaran amb els Rovira, Mateu Alsina, Sorribas, Badia, Vinardell, Sarquella, Carrau, Lloveras, etc.

Es dedicaran als oficis del mar, després al segle XX seran oficials de la marina mercant (oficial maquinista: Josep Marimon Vinardell), propietaris de drassanes al port de Barcelona (Hilari Marimon Sorribas (a) "Lari"¹³⁷, etc. Es quantifiquen quatre generacions a Sant Joan de Vilassar.

El 1895 els membres del llinatge Marimon vivien i/o eren propietaris d'una casa a la vila: al c/ de Sant Roc, 3 (titular: Magí Marimon Rovira).

¹³⁶ Veure article *Can Bep* al llibre *Galeria de penja-ases* 2003 de Damià Bas.

¹³⁷ Veure article *Lari* al llibre *Galeria de penja-ases* 2003 de Damià Bas.

Marsal / Marçal:

Significat etimològic del cognom: "*Marçal, Marsal*. De *Martialis*, nom d'alguns sants de les Gal·lies i d'Espanya.

Classificació: "Llinatges que representen el nom propi patern o matern" en aquest cas: "Noms de sants d'origen llatí o grec posteriors als temps bíblics".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom Marsal ja és documentat al Maresme a la població de Palafolls l'any 1497. El llinatge vilassarenc és originari de la població de Corçà, al Baix Empordà. El primer serà Jacint Marsal May nascut a la citada població i casat amb Francisca Galtés que s'establiran a Sant Joan de Vilassar on exercirà com a metge cap a l'any 1804. El seu fill Jacint Marsal Galtés, també metge, casarà amb Caterina Gelpí Filbà el 1847 a Sant Joan de Vilassar i tindran 7 fills. Els Marsal enllaçaran amb els Gelpí, Reig, Mir, Roca, Ferrés, Mas, Caviglia, Anyé, etc. Una branca del llinatge, els Marsal Gelpí¹³⁸ s'establiran cap a l'any 1857 definitivament a Nova Orleans (USA). Els descendents, ja nord-americans, d'aquesta branca arriben als nostres dies. Actualment es quantifiquen 7 generacions, de les quals 5 amb components de Vilassar de Mar.

Els Marsal a més de metges, seran marins¹³⁹ (capità; Jaume Marsal Gel-

¹³⁸ Arbre genealògic i documentació dels Marsal Gelpí de Nova Orleans dipositada al CEV 2014.

¹³⁹ Veure Apendix III del llibre *De Vilassar de Mar al Río de la Plata...* de Gustavo Ferrés Pacheco citat. i capítol X *La Marina velera i les Mestrances* al llibre-monografia de Lluís Guardiola Prim *Sant Joan de Vilassar, història i geografia de la comarca vilas-*

pi; pilot Pau Marsal Gelpí; pilot Jeroni Marsal Mir), fabricants (fàbrica de xarpellera de “Can Xauxa”, després “can Sacs”¹⁴⁰). El llinatge ha donat tres alcaldes a la vila durant el segle XX (Jeroni Marsal Mir (1930/31) i regidor (1930-1934)¹⁴¹; alcalde Manuel Roca Marsal (1958-1971) i alcalde Jeroni Marsal Reig (1979-1981). Hi ha un carrer amb el cognom a la població, c/ Jeroni Marsal¹⁴² (en honor de l'alcalde Jeroni Marsal Mir).

El 1895 els membres del llinatge Marsal vivien i/o eren propietaris de diverses cases a la vila: al c/ Sant Andreu, 12 i Camí Ral, 20 (titular: Dolors Marsal Gelpí); al Camí Ral, 27 (titular: Rosa Marsal Galtés); al c/ Tras Església, 20 (titular: Joana Marsal Capilla); al c/ Tras Església, 2 (titular: Cia. Germans Marsal).

Martí:

Significat etimològic del cognom: “del nom llatí personal *Martinus*, nom d'alguns sants. També nom de diverses poblacions catalanes.

Classificació: : “Llinatges que representen el nom propi patern o matern” en aquest cas: “Noms de sants d'origen llatí o grec posteriors als temps bíblics”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom Martí ja és documentat a Calella al segle XIV, a Mataró, Dosrius i Teià, el 1497. El principal llinat-

ge que arrela a Vilassar de Mar prové de Mataró. L'origina Joaquim Martí Fornaguera¹⁴³, contramestre tèxtil casat amb Filomena Oliver Leonart establerts a la vila l'últim terç del segle XIX. Entroncaran amb els Carrau, Vila, Guardiola, Roig, Murtra, Sala, etc. Seran treballadors, contramestres i gerents del tèxtil (fàbrica de “can Nyol” i fàbrica “cal Civil”). Alguns membres del llinatge seran regidors de l'Ajuntament (regidor Vicenç Martí Oliver (1909-1910)¹⁴⁴; regidor Joaquim Martí Oliver 1939-?). Es quantifiquen 4 generacions, amb vilassarencs de mar.

Martín:

Significat etimològic del cognom: Cognom no estudiat per cap especialista català. És un cognom d'origen castellà. Probablement del cognom llatí *Martinus*.

Classificació: “Noms d'origen no català”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom amb poc recorregut a Sant Joan de Vilassar durant el segle XIX. A finals de segle es registren casaments de diversos llinatges que no arrelen. Serà ja al segle XX que prendran rellevància dos llinatges; el primer originat per Agustí Martín Soler, marí, nascut a la ciutat de Tarragona que casa amb la vilassarenca Marianna Sabater Gelpí l'any 1918. Tindrà 4 fills. Agustí Martín Soler¹⁴⁵, serà capità de la marina

sanesa i del Maresme. 1955.

140 Veure article *can Sacs* al llibre *Galeria de penja-ases* 2003 de Damià Bas.

141 Veure article citat “*L'Ajuntament de Vilassar de Mar durant la Segona República...*”

142 Veure article *carrer Jeroni Marsal* al llibre *Carrers i Gent de Vilassar de Mar* 1997 de Damià Bas

143 Veure article *Contramestre* al llibre *Galeria de penja-ases* 2003 de Damià Bas.

144 Veure biografia a l'article *Plaça Vicenç Martí* al llibre *Carrers i Gent de Vilassar de Mar* 1997 de Damià Bas .

145 Veure biografia al llibre de Cusachs Corredor, Manuel *La Guerra de Cuba (1895-1898). Repercussions a la comarca del Mareme* 1998 Ed.

vilassarenca i pràctic del Port de Barcelona. Els seus fills i nets seguiran la professió ja al segle XX i XXI (capità i degà de la Facultat de Nàutica de Barcelona, Agustí Martín Sabater (1924-?); Capità Agustí Martín Mallofré (1959) i oficial Joan Martín Mallofré (1952)). Es quantifiquen 3 generacions del llinatge a Vilassar de Mar.

El segon llinatge l'inicia Francesc Martín Forteza, metge natural d'Eivissa establert a Sant Joan de Vilassar que enllaça matrimonialment amb la vilassarenca Rosa Julià Sust l'any 1902. Tindran 7 fills ja al segle XX, entre d'ells l'esportista vilassarenc Francesc Martín Julià (1903-1974) (a) "Paco Martín". (El poliesportiu¹⁴⁶ municipal porta el seu nom). Entroncaran amb els Julià, Lluch, Pinyol, Ortoll, Cardiel, Torrens, etc. Pertany a aquest llinatge, també, Ernest Lluch Martín ¹⁴⁷(1937-2000), diputat i ministre de Sanitat de l'Estat Espanyol (la Fundació¹⁴⁸ i la Biblioteca Municipal¹⁴⁹ porten el seu nom). Es quantifiquen 5 generacions d'aquest llinatge, 4 d'elles amb components vilassarencs de mar.

Mas:

Significat etimològic del cognom "Del substantiu "mas", en llatí *mansus*, "casa de camp habitable per als conreadors" i també, "finca rústica". Figura en infinitats de cognoms compostos. J. Ma. Albigès.

Club Jaume Llavina Mataró, pàg 201
146 Veure article *Pavelló Municipal d'Esports Paco Martín* al llibre *Carrers i Gent de Vilassar de Mar* 1997 de Damià Bas

147 Veure biografia a l'*Enciclopèdia Viquipèdia*. Web: https://ca.wikipedia.org/wiki/Ernest_Lluch_i_Mart%C3%ADn

148 *Fundació Ernest Lluch* seu a Vilassar de Mar: Web: <http://www.fundacioernestlluch.org/>

149 Biblioteca Ernest Lluch. Web: <http://bibliotecavirtual.diba.cat/es/vilassar-de-mar-biblioteca-ernest-lluch-i-martin>

Classificació: "Llinatges que representen el nom del lloc d'origen, de residència o de propietat" en aquest cas: "Noms d'edificis i llurs dependències".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom Mas present al Maresme des del segle XIV al Veïnat de Cabrils, Calella, Mata, Mataró, Sant Pere de Riu, Tiana o Vallmanya. El llinatge "Mas", l'específic "Mas" i els llinatges compostos (Mas +): Masriera, Mas de Munt, Mas de Vall, Mascaró, Mas de Roda, Mas de la Creu, etc. de Vilassar de Dalt, Cabrils i Vilassar de Mar provenen d'un únic primer ascendent documentat que es remunta al segle XIV. El cognom Mas és, per tant, un dels més antics documentats del Vilassar històric.

A Vilassar de Mar s'identifiquen, però, diversos llinatges Mas. El primer i principal, ja senyalat, abasta 24 generacions i es remunta al 1383, any del casament, en segones núpcies a l'església de Sant Genís de Vilassar, de Sancia Mas amb Bernat Julià pagesos de la vall de Cabrils que tindran 5 fills que portaran el cognom Mas. Els Mas restaran a Cabrils i Vilassar de Dalt durant diversos segles com a pagesos amb nombroses branques. A mitjans del segle XVII diversos components del llinatge arrelaran al Veïnat de Mar, com a pescadors. Un d'ells serà en Josep Mas Casanovas que casa amb Maria Abril Parera, l'any 1685. Tindrà 11 fills. Els Mas vilassarencs de mar abasten més de 12 generacions. Entroncaran amb la majoria de llinatges vilassarencs: Avellà, Saura, Casanovas, Abril, Reig, Domènech, Carbonell, Roldós, Llenas, Galceran, Gelpí, etc. Membres d'aquest llinatge Mas apareixen en els primers documents del Veïnat de

Mar citats per Josep Samon els anys 1741 i el 1782 en les reunions prèvies a la fundació del primer ajuntament de Sant Joan de Vilassar. Els Mas es dedicaran als oficis del mar, ja en la llista d'habilitats de la marina de 1846 hi són matriculats 23. Seran a més de pescadors, patrons de pesca i cabotatge per les costes de la Península, França i Itàlia, mariners, pilots i capitans de la marina vilassarenca que faran la "Ruta del Tasajo"¹⁵⁰ capità: Pere Mas Roig "(a) El Pigat"¹⁵¹ i Joan Mas Roig "(a) Xicarró"¹⁵²; capitans Artur¹⁵³ i Pau Mas Reig¹⁵⁴; capità Jacint Mas Puig (1920-?); pilot i oficial: Jacint Mas Novell (1882-1945), etc.). Aquest llinatge pertany, també, Artur Mas Gavarró¹⁵⁵, President de la Generalitat anys 2010-2016) ja al segle XXI.

Un segon llinatge és el que origina Jacint Mas, sabater del Veïnat de Mar que casa amb Maria Novell sobre el 1720 amb qui tindrà 7 fills. Es dedicaran als oficis del mar. Un fill Pau Mas Novell casarà amb Teresa Vila Casanovas el 1758. Entroncarà amb Abril, Mas, Vila, Gelpí, Carrau, etc. Aquest llinatge arriba a les 11 generacions, tot i que en predominar les línies maternes el cognom no arrelarà.

150 Veure Apendix II i III del llibre *De Vilassar de Mar al Río de la Plata Història de la emigració de Catalunya al Uruguay en el siglo XIX. Trayectoria de la familia Ferrés i Carrau* de Gustavo Ferrés Pacheco Montevideo 2014

151 Veure l'apartat *els Pere Mas Roig* al llibre *Els Indians de Vilassar de Mar 2012* de Tate Cabré i Mireia Olivé, i article *Pigat al llibre Galeria de penja-ases* 2003 de Damià Bas.

152 Veure article *Xicarró al llibre Galeria de penja-ases* 2003 de Damià Bas.

153 Veure article *Pigat al llibre Galeria de penja-ases* de Damià Bas.

154 Veure biografia al llibre de Cusachs Corredor, Manuel *La Guerra de Cuba (1895-1898). Repercussions a la comarca del Mareme* 1998 Ed. Club Jaume Llavina Mataró, pàg 199

155 Veure *Biografia* a l'enciclopèdia Lliure Viquipèdia Web: https://ca.wikipedia.org/wiki/Artur_Mas_i_Gavarr%C3%B3

S'identifiquen, també dos llinatges més amb menor recorregut. Un provinent de Premià i l'origina Jaume Mas casat amb Teresa Argimon cap a l'any 1805. Un descendent Mateu Mas Tió casarà amb la vilassarenca de mar Antònia Roldós Casanovas el 1867. Aquest llinatge arriba a 3 generacions. Entronca amb els Tió, Roldós, Villà, Alsina, Pujol, Cantarell, etc. L'altre és el que origina Antoni Mas Galceran casat amb Teresa Guardiola Badia el 1859. Entroncarà amb els Roldós, Cahué, Cabot, Guardiola, Lloveras, Gelpí, etc. Arriba a 4 generacions de vilassarencs de mar.

El 1895 els membres dels llinatges Mas vivien i/o eren propietaris de diverses cases a la vila: al c/ Sant Josep, 4 (titular: Hereus de Bartomeu Mas Domènech); al c/ Sant Genís, (titular: Josep Mas Gelpí), c/ Sant Genís, 19 i 20, (titular: Joan Mas Gelpí); c/ de l'Arpella, 13 (titular: Maria Mas Guardiola); c/ Sant Andreu, 3, 15 i 16 (titular: Maria Mas Reig), c/ Sant Andreu, 9 i c/ Sant Jaume 10 (titulars: Hereus de Pere Mas Roig); c/ Sant Sebastià i c/ Sant Jaume, 17 (titular: Josep Mas Sabater).

Mascaró:

Significat etimològic del cognom: "Mascaró, Mascarós. Són formes derivades de màscara, mots d'origen incert, probablement d'origen germànic. *Mascarion* (898), *Mascarone* (931), *Mascaron* (919).

Classificació: "Llinatges que són originalment vertaders sobrenoms o malnoms. "Noms que descriuen una acció, un fet biogràfic, una manera de portar-se".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El llinatge Mascaró que arrelarà a Vilassar de Mar és originari de Sant Feliu de Cabrera, el primer documentat és Vidal Mascaró casat amb Maria Orriols l'any 1623. Seran pagesos i treballadors. Una branca s'establirà al Veïnat de Mar amb l'enllaç matrimonial de Llorenç Mascaró Roldós amb Magdalena Roig cap a l'any 1765. Entroncaran amb els Roig, Alsina, Casanovas, Abril, Borotau, Pujol, Mir, Julià, Carrau, Gelpí, etc. En predominar les línies maternes el cognom no es consolida. Els Mascaró es dedicaran als oficis del mar. Hi ha 4 membres Mascaró al llistat de matriculats de la marina de la vila, l'any 1846. Es quantifiquen 9 generacions vilassarenques de mar d'aquest llinatge.

El 1895 els membres del llinatge Mascaró vivien i/o eren propietaris de diverses cases a la vila: al c/ Santa Coloma, 3 (titular: Salvi Mascaró Alsina); al c/ Sant Josep, 17 (titular: Segundo Mascaró Carreras); al c/ Sant Joan, 5 i c/ de l'Era, 1 i 2 (titular: Hereus de Joan Mascaró Feliu).

Masriera:

Significat etimològic del cognom: "Cognom compost del mot *Mas* i del mot *Riera*. *Mas* prové del substantiu *Mas* (del llatí *mansus*,) "casa de camp habitable per als conreadors", "finca rústica". *Riera* del substantiu "riera" (Llatí *rivaria*), "riu de poca aigua i fins i tot sec" (JM Albigès).

Classificació: "Llinatges que representen el nom del lloc d'origen, de residència o de propietat" en aquest cas: "Noms d'edificis i llurs dependències".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom Masriera és específic marresenc. És un cognom compost dels mots "Mas" i "Riera". El seu origen és el mateix del llinatge "Mas" que, com hem assenyalat, donarà lloc a més del propi llinatge "Mas" (vegeu entrada) a d'altres llinatges compostos com Mas de Munt, Mas de vall, Mascaró, Masgrau, Mas de Roda, o Masriera. Es localitza al Veïnat de Cabrils que depenia en el moment de la seva formació de Sant Genís de Vilassar. El cognom "Mas" es remunta al 1383, any del casament en segones núpcies de Sancia Mas amb Bernat Julià, pagesos. El nou llinatge Masriera es conformarà segles més tard i ho serà amb l'enllaç matrimonial entre Joan Malloles de Munt, "alies Mas" amb Eulàlia Mas de Munt cap a l'any 1508. Un nét d'aquest, Salvador Mas de Munt Costa, pagès casat amb Antiga Roldós Rafart el 1589, esdevindrà propietari del "Mas Riera", i hi incorporarà el cognom Riera. A partir d'aquest avantpassat, tots els components d'aquesta branca del llinatge portaran el cognom Masriera. El llinatge restarà a Cabrils, Sant Genís de Vilassar, Premià i Barcelona. El seu arrelament a Sant Joan de Vilassar s'origina amb Josep Masriera Soqué, metge nascut a Barcelona, que exercirà a Sant Joan de Vilassar i que enllaça matrimonialment amb la vilassarenca Felipa Guardiola Comas el 1879. Els Masriera vilassarencs de mar entroncaran amb els Bruguera, Gelpí, Verdaguier, Brasó, etc. Els Masriera seran una prestigiosa nissaga de metges a Vilassar de Dalt, Cabrils i Vilassar de Mar. També, seran pilots i capitans de la marina vilassarenca (capità Antoni Masriera Guardiola (1886-1963)). El metge Josep Masriera Soqué, primer vilassarenc de mar del llinatge serà jutge de pau (1897-1901), alcalde (1891/93), i regidor (1893-97) de la vila. Un altre compo-

nent del llinatge Josep Bruguera Masriera serà regidor¹⁵⁶ (1934-1936).

El llinatge abasta 15 generacions de les quals 4 tenen components vilassarencs de mar. Una branca dels Masriera va ser a Xile un altre entroncarà amb els Berdaguer vilassarencs establerts a Santiago del Estero, a l'Argentina, ja al segle XX.

Matamala:

Significat etimològic del cognom: "Aglutinació de *Mata Mala*. Nom de poblets del Ripollès, del Capcir i de la Selva".

Classificació: "Llinatges que representen el nom del lloc d'origen, de residència o de propietat" en aquest cas: "Topònims de les terres de llengua catalana".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom que és present a Sant Joan de Vilassar avançat el segle XIX. S'hi identifiquen dos llinatges. El primer provinent d'Arenys de Mar l'origina Joan Matamala Pica, nascut a la població citada que casa a Sant Joan de Vilassar amb Paula Barba Bosch, l'any 1841. Entroncarà amb els Barba, Anyé, Roldós, Mir Julià, etc. Es quantifiquen 4 generacions, 3 d'elles vilassarenques de mar.

El segon llinatge prové de Santa Maria de Gaià (comarca del Bages). L'origina Andreu Matamala Margenat que enllaça matrimonialment primer, amb Maria Roig Moragas cap a l'any 1835 i en segones i terceres núpcies, amb Teresa i Josepa Puig Reig. Entroncaran amb

156 Veure article citat "L'Ajuntament de Vilassar de Mar durant la Segona República..."

els Puig, Reig, Casòliva, Maltas, etc. Amb poc recorregut a la vila. Es quantifiquen 4 generacions vilassarenques de mar.

Els membres dels llinatges Matamala foren mestres d'aixa, naviliers, pilots i capitans de la marina vilassarenca¹⁵⁷ (capità Joan Matamala Mir; capitans Aniceto i Joan Matamala Barba¹⁵⁸; capità Joan Matamala Anyé, etc.) i varen tenir negocis a Mèxic. Són coneguts a la vila pels motius "cal Niceto"¹⁵⁹ del carrer Sant Pau, "cal Pajaritu" del carrer de l'Era i "ca l'Antonet Xalà"¹⁶⁰, del carrer de Sant Magí.

El 1895 els membres del llinatge Matamala vivien i/o eren propietaris de diverses cases a la vila: al c/ Sant Pau, 7 (titular: Aniceto Matamala Barba); al c/ Sant Pau, 14 (titular: hereus de Joan Matamala Pica); al c/ Sant Genís, 4 (titular: hereus d'Andreu Matamala Margenat).

Matas / Mates:

Significat etimològic del cognom: "*Mata, Mates, Matas, Lamata, Delamata*. Nom de planta silvestre, d'origen pre-romà segons alguns filòlegs, d'origen llatí segons altres".

Classificació: "Llinatges que representen el nom del lloc d'origen, de resi-

157 Veure Apendix III dell llibre *De Vilassar de Mar al Rio de la Plata...* de Gustavo Ferrés Pacheco citat. També el capítol X *La Marina velera i les Mestrances* al llibre-monografia de Lluís Guardiola Prim *Sant Joan de Vilassar, història i geografia de la comarca vilassanesa i del Maresme*. 1955.

158 Veure article *Pajaritu* al llibre *Galeria de penja-ases* 2003 de Damià Bas. També el llibre de José M. Martínez Hidalgo *Del remo a la vela* editorial Juventud Barcelona 1948 pàg. 153

159 Veure article *cal Nicetu* al llibre *Galeria de penja-ases* de Damià Bas. També el llibre de José M. Martínez Hidalgo *Del remo a la vela* citat.b

160 Veure article *cal Antonet Xalà* al llibre *Galeria de penja-ases* de Damià Bas.

dència o de propietat. En aquest cas: noms de plantes i els seus conreus”

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Ja es documentat al Maresme el 1497 a Alella i Mataró. El 1515 a Mata i 1553 a Tiana. S'identifiquen diversos llinatges d'aquest cognom a Sant Joan de Vilassar provinents de Sant Genís de Vilassar i Sant Pere de Premià. El primer és el que origina Joan Matas i Josepa Rafart en celebrar noces matrimonials l'any 1792 a la parròquia de Vilassar de Dalt, on tindran 5 fills. Alguns dels fills s'establiran a Sant Joan de Vilassar. Entroncarà amb els Sabater, Barrau, Lloberas, Cisa, Martí, Font, Comas, Reig, Corbera, etc. Es quantifiquen 7 generacions amb vilassarencs de mar.

El segon l'origina Florentina Matas casada amb Pere Font a Sant Pere de Premià que arriben a Sant Joan de Vilassar a mitjans del segle XIX. En ser de línia materna no consolidarà el cognom. Entroncarà amb els Masriera, Carbonell, Jonch, Guardiola, Bruguera, etc. Es quantifiquen 7 generacions.

El tercer prové de Sant Andreu de Llavanes. L'origina Esteve Matas casat amb Teresa Planti el 1713 en aquesta població. Alguns descendents passen a Cabrera, i arriben, pels Carbonell Matas, a Sant Joan de Vilassar. No consolidaran el cognom. Es quantifiquen 10 generacions, 5 de les quals amb components vilassarencs de mar.

Alguns membres dels llinatges Matas seran matriculats de la marina. El 1846 hi ha 3 membres amb aquest cognom en la llista d'habilitats de la vila.

El 1895 els membres del llinatge Matas vivien i/o eren propietaris d'una casa

a la vila: al c/ Santa Coloma, 1 (titular: Hereus de Francisca Matas Alsina).

Matheu:

Significat etimològic del cognom: “*Matheu o Mateu* prové de *Matheus*, nom d'un evangelista.

Classificació: “Llinatges que representen el nom propi patern o matern” en aquest cas: “Noms de sants d'origen llatí o grec posteriors als temps bíblics”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Veure fitxa-entrada corresponent al cognom *Alsina Matheu*.

Matheu Alsina:

Significat etimològic del cognom: “*Matheu Alsina, Alsina Matheu* cognom compost amb arrelament al Baix Maresme. *Matheu o Mateu* prové de *Matheus*, nom d'un evangelista. Per a *Alsina* veieu pàgina.

Classificació: “Llinatges que representen el nom propi patern o matern” en aquest cas: “Noms de sants d'origen llatí o grec posteriors als temps bíblics”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Veure fitxa-entrada corresponent al cognom *Alsina Matheu*

Mir:

Significat etimològic del cognom: “*Mir, Miró, Mira, Miret*. Nom germànic format per l'arrel *miru* i *maro*, “il·lustre”.

Classificació: “Llinatges que representen el nom propi patern o matern” en

M

aquest cas: “Noms germànics”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom Mir és un dels més antics documentats, els seus orígens es perden en els temps. Ja és documentat a Cabrera el 1497, i a Cabrils el 1515, etc. Serà un dels cinc cognoms citats en els primers documents del Veïnat de Mar l'any 1727 (sol·licitud del permís per la construcció d'una església). Després entre els 35 individus que signen la carta demanant la designació d'un vicari per a l'església del Veïnat l'any 1741. També en els dos documents conservats de participants a les reunions de l'any 1782 per gestionar la constitució de l'ajuntament independent. El cognom Mir vilassarenc de mar prové de Sant Genís de Vilassar, tot i que hi ha algunes línies d'altres poblacions que no arriben a quallar. S'identifiquen dos llinatges principals. El primer l'origina Pere Mir, pescador nascut a Cabrils que casa amb Antiga Comalada cap al 1590. Tindran 10 fills al Veïnat de Mar. Entroncaran amb els Casals, Alsina Mateu, Vehil, Casanovas, Reig, Mas, Borotau, Roldós, Pujol, Julià, Verdaguer, Ferrés, Gelpí, etc. Es quantifiquen 15 generacions d'aquest llinatge a Vilassar de Mar.

El segon llinatge prové igualment de Sant Genís de Vilassar i l'origina Miquel Mir, pescador que casa amb Hieronima cap a l'any 1649 en aquesta vila. Els seus fills ja neixen al Veïnat de Mar. Entroncaran amb els Pou, Guardiola, Mateu Alsina, Ferrés, Padrosa, Gelpí, Casanovas, Bosch, Puig, Sust, Roig, Carrau, Mallas, etc. Hi ha quantificades 14 generacions d'aquest llinatge amb components vilassarencs de mar.

Els Mir¹⁶¹ dels dos llinatges es dedicaran als oficis del mar com a pescadors, patrons, pescadors, pilots i capitans de la marina vilassarenca¹⁶² (pilot Nicolau Mir Borotau; pilot Jaume Roig Mir; pilot Josep Mir Sust; capità Pere Mir Julià “de ca la Droga”¹⁶³; capità Nicolau Mir Julià¹⁶⁴; capità Llorenç Mir Julià; capità Jaume Mir Villà; capità Joan Matamala Mir, capità Jaume Mir Borotau, Capità Jaume Mir Puig), naviliers (companyia naviliera Nicolàs Mir y Cia¹⁶⁵), fabricants (“Sociedad Jaime Alsina y Mir” fabrica de Can Civil) i comerciants a Amèrica: Uruguai (Pere Mir Carrau; Pau Ferrés Mir) i Equador (Jaume, Joan i Pere Puig Mir). També membres dels dos llinatges han estat regidors durant l'etapa del Veïnat i alcaldes i regidors després de la constitució de l'ajuntament independent (regidor Jaume Mir Pou 1724; regidor Joan Mir Vehil 1727; regidor Pere Mir Orriols 1737, 1751 i 1757; regidor Jeroni Mir Roig 1738; regidor Jaume Mir Casanovas 1741; regidor Joan Mir Casanovas 1743; regidor Salvador Mir Roig (Nadal) 1756, 1761, 1766, 1771 i 1774; alcalde Salvador Mir Roldós, 1809-1810 i 1820; alcalde Jeroni Alsina Mir 1835; alcalde Josep Mir Sust 1854-56 i 1835; alcalde Antoni Roig Mir 1924-25 i alcalde Jeroni Marsal Mir 1930-31).

161 Veure article *Mi* al llibre *Galeria de penja-ases* 2003 de Damià Bas,

162 Veure Apendixs I i II del llibre *De Vilassar de Mar al Río de la Plata Història de la emigració de Catalunya al Uruguay en el siglo XIX. Trayectoria de la familia Ferrés i Carrau* de Gustavo Ferrés Pacheco Montevideo 2014. I el capítol X *La Marina velera i les Mestrances* al llibre-monografia de Lluís Guardiola Prim *Sant Joan de Vilassar, història i geografia de la comarca vilassanesa i del Maresme*. 1955.

163 Veure article *ca la Droga* al llibre *Galeria de penja-ases* 2003 de Damià Bas, al llibre *Monografia Sant Joan de Vilassar de Mar* de Lluís Guardiola Prim, pag. 110, i l'apartat *els Mir de ca la Droga* al llibre *Els Indians de Vilassar de Mar 2012* de Tate Cabré i Mireia Olivé.

164 Veure l'apartat *els Nicolau Mir Julià* al llibre *Els Indians de Vilassar de Mar 2012* de Tate Cabré i Mireia Oliver

165 Veure article *Nicolàs Mir y Cia* de la Gaviña a la *Revista Singladures* N° 5

El 1895 els membres dels llinatges Mir vivien i/o eren propietaris de diverses cases a la vila: al c/ Sant Pere, 55 i 56 i c/ Sant Antoni, 7 (titular: Joan Mir Alsina); al c/ Sant Antoni, 33 (titular: Maria Mir Carrau); al c/ Rosari, 25 i Monte 2, (titular: Lorenzo Mir y Cia.); al c/ Sant Magí, 18 i c/ Sant Andreu, 6 i 7 (titular: Nicolau Mir Julià); c/ Sant Roc, 11 (titular: Madrona Mir Julià); c/ Sant Roc, 5 i c/ de l'Església 4 (titular: Maria Mir Julià); c/ Sant Genís, 10 (titular: Llorenç Mir Julià); c/ Sant Magí, 19 (titular: Felip Mir Julià); c/ de Sant Ramon, 7 (titular: Rosa Mir Mas); c/ Sant Magí, 15 (titular: Jaume Mir Puig); c/ del Rosari, 18 (titular: Hereus de Josep Mir Sust); c/ del Carme, 13 (titular: Gertrudis Mir Verdaguer); c/ Sant Pere, 27 (titular: Joan Mir Villà); c/ Sant Sebastià 12 i c/ Sant Francesc, 2 (titular: Jaume Mir Villà).

Monjo:

Significat etimològic del cognom: “Del nom comú *monjo* (del llatí *mónachus*), “religiós regular”.

Classificació: “Llinatges que representen noms de càrrec o dignitat, d’ofici o de professió”. En aquest cas: “Noms de grau nobiliari, dignitat o càrrec d’autoritat civil”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar

Cognom procedent de Maó, illa de Menorca. El llinatge l’origina Joan Monjo Pons¹⁶⁶ casat amb Teresa Segura i instal·lats a Arenys de Mar. El 1876 s’estableix a Sant Joan de Vilassar com a fundador i director del Col·legi Nàutic i Comercial¹⁶⁷, l’escola de pilots vilassa-

renca on estudiaran els futurs pilots i comerciants de la vila. Tindrà set fills. Els seus fills Jesús i Rafel Monjo Segura continuaran la seva obra pedagògica fins al 1906. El 1998 un descendent, Rafel Monjo serà un dels fundadors de l’Agrupació Catalanista de Vilassar de Mar¹⁶⁸. Seran dues generacions a la vila. Un dels descendents, l’escultor Enric Monjo Garriga donarà a la població l’obre escultòrica per a la creació de la Gliptoteca-Museu Monjo.

La vila dedicà a dos membres del llinatge, la plaça –jardí Joan Monjo any 1995 i l’Avinguda Enric Monjo (1958), carretera de Cabrils tot i que la pràctica aquesta denominació no es consolidà com a tal.

El 1895 els membres del llinatge Monjo vivien i/o eren propietaris d’una casa a la vila: casa de camp (escola Monjo) (titular: Hereus de Joan Monjo Pons).

Moragas:

Significat etimològic del cognom: “*Moragues, Moragas* (Derivat de *maurae captae*, “de mora captiva”, aplicat a l’edat mitjana als fills de cristià i mora”. J. MA. Albaigès.

Classificació: “Llinatges que són originalment vertaders sobrenoms o malnoms. En aquest cas: “Noms de qualitats mentals, o morals i de confessió religiosa”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

penja-ases de Damià Bas 2003. I capítol XII l’Escola Nàutica del llibre-monografia *Sant Joan de Vilassar, història i geografia de la comarca vilassanesa i del Maresme* de Lluís Guardiola Prim 1955

168 Veure article *L’Agrupació Catalanista de Vilassar de Mar i el cor “Lo Planter” i el seu esten- dar..* de Damià Bas a la *Revista Singladures* N° 11

166 Veure el llibre *Joan Monjo i Pons, un exemple de tenacitat* d’Agustí Ma. Vila i Galí 1997

167 Veure article *Monjo* al llibre *Galeria de*

Ja és documentat al Maresme, el 1301 a Calella, el 1321 a Pineda, i a Canet el 1497. El cognom Moragas ja és present al Veïnat de Mar des del segle XVIII. El cognom apareix ja en els primers documents històrics dels primers pobladors del Veïnat de Mar citats per Josep Samon. En concret a la relació d'assistents a les reunions de l'any 1782 per designar representants per gestionar la segregació municipal. S'identifiquen tres llinatges. El primer és el que origina Josep Moragas Vives, corder, natural de Sabadell (Vallès Occidental) que casa pel 1735 amb la vilassarenca de mar Teresa Sallés Tremoleras, filla de pescadors. Tindran 4 fills. Entroncarà amb els Pifarrer, Mir i Feliu. No obstant no es consolida atès que després de 4 generacions desapareix de la vila.

El segon llinatge prové de Sant Andreu de Llavaneres i l'origina Josep Moragas Font nascut en aquesta població, que casa el 1770 amb la vilassarenca Esperança Mas Lloberas. Tindran tres fills. Entroncaran amb els Roldós, Verdager, Pou, Duran, Esteva, etc. Es quantifiquen 9 generacions d'aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar.

El tercer llinatge prové de Premià. L'origina Francesc Moragas casat amb Antònia Cisa cap a l'any 1775. Entroncarà amb els Alsina, Verdager, Barba, Julià, Lloberas, Pou, etc. Es quantifiquen 6 generacions d'aquest llinatge.

El cognom Moragas apareix en els primers documents del Veïnat de Mar citats per Josep Samon, en concret el 1782 en les llistes de participants en les reunions prèvies a la fundació del primer ajuntament. Es dedicaran als oficis del mar com corders, pescadors, patrons pescadors, pilots i capitans de la marina vilassarenca (pilot Antoni Alsina Moragas; capità Pau Alsina Moragas).

Un Moragas ostentarà càrrecs municipals en el període anterior a la creació del municipi independent (regidor Francesc Moragas, corder, el 1778 i 1786).

El 1895 els membres del llinatge Moragas vivien i/o eren propietaris de diverses cases a la vila: al c/ del Carme, 28 (titular: Hereus de Joan Moragas); al c/ Sant Andreu, 22, 28 (titular: Pau Moragas Pou).

Muns:

Significat etimològic del cognom: "Munt, Munts, Muns. Del substantiu *munt*, que antigament significava "muntanya".

Classificació: "Llinatges que representen el nom del lloc d'origen, de residència o de propietat" en aquest cas: "Noms d'accidents orogràfics i altres referents al relleu o aspecte del terreny".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom amb la grafia "Munt" ja és documentat a Tiana el 1497. Arribarà a Sant Joan de Vilassar amb la grafia "Muns". El llinatge prové de Tossa de Mar. S'identifiquen dues línies, la primera és la que s'origina a partir de Bartomeu Muns, pescador casat cap a l'any 1740 amb Paula, nascuts a Tossa de Mar. Una filla d'aquests, Anna Muns, es casa amb el vilassarenc de mar Bernat Roldós Mallas, pescador l'any 1769. Entroncarà amb els Roldós, Gelpí, Roig, Fargas, Cotet, etc. No consolida el cognom. Aquest llinatge quantifica 10 generacions, amb 9 a Sant Joan de Vilassar.

El segon l'origina Benet Muns, pescador fill de Bernat i Marianna que casa

cap al 1710 amb Maria Àngela Nadal i en segones núpcies el 1719 amb Maria Rosa Mora. Entroncaran amb els Sellés, Guardiola, Ferrés, Domènech, Carrau, Roldós, Pons, etc. Es dedicaran als oficis del mar.

Un tercer llinatge arribarà al segle XX (Ramon Muns Vilaró, metge, etc.) procedent de Barcelona.

Murtra:

Significat etimològic del cognom: “Del substantiu *murtra*, planta del gènere *Myrtus*”. Un altre definició. Derivat de *morta* aplicat a aigües mortes, llacunes (J. MA. Albaigès).

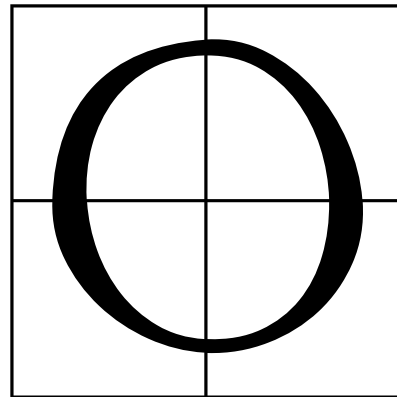
Classificació: “Llinatges que representen el nom del lloc d’origen, de residència o de propietat. En aquest cas: noms de plantes i els seus conreus”

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar

El cognom Murtra¹⁶⁹ prové de la vila de Gràcia, avui integrada a la ciutat de Barcelona. L’origina Josep Murtra, Sabater, casat amb Josepa Esmandia i establerts a Sant Genís de Vilassar on tindran cinc fills. Un fill, Inocenci Murtra Esmandia s’establirà a Sant Joan de Vilassar. El seu fill Alfons Murtra Cuquet enllaçarà matrimonialment amb la vilassarenca de mar Rosa Carrau Pérez, el 1887. Tindran set fills. Els Murtra entroncaran a Sant Joan de Vilassar amb els Amat, Ferrés, Gelpí, Verdaguer, Guardiola, etc. Es quantifiquen 6 generacions, de les quals 4 amb components vilassarencs de mar.

¹⁶⁹ Veure capítol *Els Murtra i els Cuquet* al llibre *Els orígens de la primera industrialització del rerepaís, un cas emblemàtic: Vilassar i el capital comercial barceloní (1828-1875)*, Mataró 1999 de Benet Oliva Ricós.

Els Murtra seran inicialment, sabaters, teixidors, treballadors, però aviat esdevindran fabricants. A Sant Joan de Vilassar, juntament amb els Amat i una branca Carrau, fundaran la fàbrica tèxtil de “can Civil”¹⁷⁰ (Inocenci Murtra y Cía.¹⁷¹). Una branca dels Murtra que havia enllaçat amb els Amat s’establirà el segle XX a l’Argentina on fundarà la fabrica tèxtil Sociedad Amat y Cía.¹⁷² a la població de Montegrande, província de Buenos Aires, que fou en aquell moment la més important d’aquell país.

Orrisols:

Significat etimològic del cognom: “Nom d’un poblet de l’Alt Empordà. Del llatí *Horreolis*, diminutiu d’*horreis*, “graners”.

Classificació: “Llinatges que representen el nom del lloc d’origen, de residència o de propietat” en aquest cas: “Topònims de les terres de llengua catalana”.

¹⁷⁰ Veure article *Civil* al llibre *Galeria de penja-ases* 2003 de Damià Bas.

¹⁷¹ Veure el llibre de Benet Oliva Ricós *Els orígens de la primera industrialització del rerepaís. Un cas emblemàtic: Vilassar i el capital comercial barceloní (1828-1875)*, (Mataró 1999)

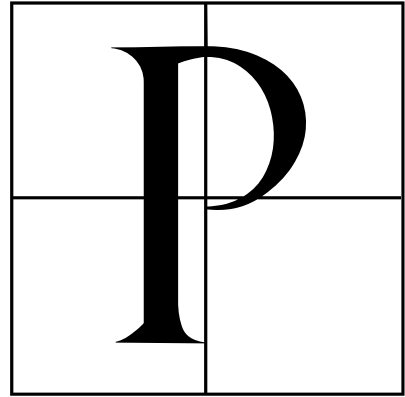
¹⁷² Veure Fabrica Amat S.A. de Montegrande (Argentina). Web: <http://historiasecheverrianas.blogspot.com.es/2016/01/fabrica-textil-amat-sa.html>

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar

Cognom documentat ja al segle XV a Sant Pere de Premià i Agell. Algunes branques s'establiran a Sant Feliu de Cabrera. L'origina Antoni Orriols casat a Sant Pere de Premià amb Antonia cap a l'any 1450.

El llinatge arriba a Sant Joan de Vilassar al segle XVIII i XIX per línies maternes i paternes, un dels primers per línia paterna és Vicenç Orriols Pollés, nascut a Sant Feliu de Cabrera que es casa amb Eulàlia Cabot Verdaguer cap a l'any 1815. Entroncaran amb els Verdaguer, Carrau, Roldós, Guardiola, Llenas, Valls, Alsina, Lloberas, etc. Predominaran les línies maternes que no consoliden el cognom. Inicialment pagesos i treballadors, a Sant Joan de Vilassar es dedicaran als oficis del mar. Es quantifiquen 19 generacions d'aquest llinatge, dels quals 9 generacions tenen components vilassarencs de mar.

El 1895 els membres del llinatge Orriols vivien i/o eren propietaris d'una casa a la vila: al c/ de Sant Genís, 2 (titular: Joan Orriols Baixes).

Padrosa / Pedrosa:

Significat etimològic del cognom: “*Pedrós, Padrós, Pedrosa, Padrosa*. De l'adjectiu *pedrós*, “fet de pedra” “abundant de pedra”.

Classificació: “Llinatges que representen el nom del lloc d'origen, de residència o de propietat” en aquest cas: “Noms d'accidents orogràfics i altres referents al relleu o aspecte del terreny”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar

Cognom provinent de Sant Pere de Premià. L'origina Antoni Padrosa, corder, casat amb Teresa, en aquesta població cap a l'any 1745. Arribarà a Sant Joan de Vilassar per línies maternes i paternes. Una de les primeres és la que inicia Magí Padrosa Serra, corder, nascut a Sant Genís de Vilassar que casa amb Francisca Matas Colomer l'any 1810, establint-se a la vila. Tindran 3 fills. Entroncaran amb els Ferrés, Alsina, Gelpí, Casanovas, Lloberas, Marsal, etc. Es dedicaran als oficis del mar. Una branca del llinatge emigra

a l'Argentina (Rosario de Santa Fe). Es quantifiquen 10 generacions, 4 de les quals a Sant Joan de Vilassar.

El 1895 els membres del llinatge Padrosa vivien i/o eren propietaris de dues cases a la vila: al c/ de l'Era, 15 i del Rosari, 9 (titular: Hereus de Magí Pedrosa Mir).

Pagès:

Significat etimològic del cognom: "Del llatí *paganus* , "Del poble (*paganus*), del llogarret, rural". Va ser també nom propi *Paganus*, gentilici de *pagus*.

Classificació: "Llinatges que representen noms de càrrec o dignitat, d'ofici o de professió". En aquest cas: "Noms d'ofici o professió tècnica".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar

Cognom procedent de Sant Pol de Mar. El llinatge vilassarenc l'origina Josep Pagès, pescador fill de Nicolau i Petronil·la de Sant Pol de Mar, que casa amb Marianna Ros Daubach l'any 1735 establint-se al Veïnat de Mar. Entroncaran amb els Roig, Alsina, Cabot, Gelpí, Mir, Mas, etc. El cognom Pagès apareix citat en els primers documents del Veïnat de Mar citats per Josep Samon, en concret el 1741 en la llista de 35 pobladors que signen un escrit sol·licitant que es designi un vicari i se celebri una missa cada diumenge al Veïnat de Mar. Els Pagès es dedicaran a les feines de mar. Es quantifiquen 5 generacions a Sant Joan de Vilassar. El cognom, però, en desenvolupar-se per línies maternes no es consolida.

Parera:

Significat etimològic del cognom: "Nom de l'arbre que fa peres (llatí vulgar *Pire*)".

Classificació: "Llinatges que representen el nom del lloc d'origen, de residència o de propietat. En aquest cas: noms de plantes i els seus conreus".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar

Cognom provinent de Sant Genís de Vilassar on ja és present en els últims anys del segle XV. S'identifiquen diversos llinatges. Seran pocs els que consoliden el llinatge atès que predominen les línies maternes. El primer el que origina Jaume Parera, nascut el 1481 a la citada població que casa amb Clara Cabús l'any 1501. Un descendent, Antoni Parera Pons enllaçarà matrimonialment amb Margarida Villà l'any 1726. Entroncaran amb els Villà, Llavaneras, Casanovas, Abril, Mas, Julià, Gelpí, Verdaguer, etc. Es quantifiquen 22 generacions, 7 de les quals a Sant Joan de Vilassar.

El segon és originari de Sant Genís de Vilassar. L'inicia en Josep Parera que enllaça matrimonialment amb Eulàlia Mas l'any 1729. Arribarà a Sant Joan de Vilassar l'any 1820 amb el matrimoni de Genís Parera Galceran amb la vilassarenca de mar Maria Gelpí Botey. Entroncarà amb els Gelpí, Roldós, Lloberas, Badia, etc. Es quantifiquen 7 generacions, 3 de les quals a Sant Joan de Vilassar.

Finalment el tercer llinatge és el de Joan Parera casat amb Teresa, establerts a Sant Joan de Vilassar a principis del segle XIX. Enllaçarà amb els Carrau, Guardiola, Sala, Bové, Argimon, Soler, etc. Es

quantifiquen 5 generacions a Sant Joan de Vilassar. Els Parera vilassarencs de mar es dedicaran majoritàriament als oficis del mar. El 1846 hi ha diversos membres dels llinatges matriculats a la llista d'habilitats de la marina de la vila.

El 1895 els membres del llinatge Parera vivien i/o eren propietaris de diverses cases a la població: al c/ de Sant Joan, 17 i c/ Sant Francesc, 1 bis i 3 (titular: Hereus de Maria Parera Badia); al c/ de Sant Jaume, 4 (titular: Hereus d'Eulàlia Parera Badia) i al c/ de Sant Sebastià, 4 (titular: Hereus de Joan Parera Gelpí).

Pérez:

Significat etimològic del cognom: “*Peris, Piris, Pérez, Peres*. Del nom propi Pere: fill de Pere”. O a través del castellà *Pérez*, “fill de *Pero*”, forma antiga de *Pedro*”.(JM Albaigès).

Classificació “Noms d'origen no català. En aquest cas: “Noms castellans o aragonesos”

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar

El cognom Pérez és present a Sant Joan de Vilassar des de mitjans del segle XIX. Un primer llinatge l'origina Mateu Pérez¹⁷³, natural de Casas Ibáñez (Múrcia), casat amb Eulàlia Xicoy Vila de Dosrius en 1786. Un fill Tomàs Pérez Xicoy casarà amb la vilassarenca Madrona Lloberas Xicoy. Un descendent, Llorenç Pérez Lloberas casarà amb la premianenca Eulàlia Arumí Abril, l'any 1867 instal·lant-se a Sant Joan de Vilassar. Entroncaran amb els Mir, Julià, Roca, Jover, Almera, Caviglia, etc. Es dedicaran als

oficis del mar com pilots i capitans de la marina vilassarenca (capità Eutimi Pérez Arumí) i després comerciants. Alguns dels Pérez d'aquest llinatge emigraran definitivament a Amèrica (Mèxic i Equador¹⁷⁴). Es quantifiquen 6 generacions a Sant Joan de Vilassar.

Un segon llinatge per línia materna l'origina la gallega Rosa Pérez Mariño casada a l'Uruguai amb el vilassarenc de mar Josep Carrau Ferrés cap al 1852 amb qui tindrà 9 fills, alguns nascuts a l'Uruguai i altres a Sant Joan de Vilassar al retornar a la vila. Entroncaran amb els Carrau, Bas, Alsina, Murtra, Gelpí, Guardiola, etc. En ser de línia materna no consolida el cognom. Es quantifiquen 5 generacions d'aquests llinatges a Sant Joan de Vilassar, amb una branca a Montevideo. Un tercer llinatge prové de Sant Iscle de Vallalta i l'origina Josep Pérez Soler, nascut a aquesta població casat amb la vilassarenca Maria Abril Roig en 1861. Entroncarà amb els Abril, Ros, Llibre i Itxart. Tindrà poc recorregut, durant el segle XX arribaran altres llinatges de diferent procedència.

El 1895 els membres dels llinatges Pérez vivien i/o eren propietaris de diverses cases a la vila: al c/ Tras Església, 8, c/ Santa Coloma, 5, 10 i 11, c/ de l'Arpella, 24 (titular: Llorenç Pérez Lloveras); al c/ Sant Joan, 4, c/ Roig 13 i c/ Sant Sebastià, 13 (titular: Rosa Pérez Merino); al c/ Sant Francesc, 25 i 27 (titular: Hereus de Maria Pérez Soler).

Pons:

Significat etimològic del cognom: “*Ponç, Pons*. Del cognom *Pontius* (derivat de *Pontus*, “la mar”. Nom de diversos sants. Poncius (970).

173 Veure article *Botigo* al llibre *Galeria de penja-ases* 2003 de Damià Bas

174 Veure article *Els catalans a l'Equador* de Fernando Jurado Novoa al Revista *Paratge* nº 5 i 6 1994

Classificació: “Llinatges que representen el nom propi patern o matern” en aquest cas: “Noms de sants d’origen llatí o grec posteriors als temps bíblics”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom documentat a Agell, Cabrera i Vilassar des de l’any 1497. Els llinatges Vilassarencs són diversos i de diferent procedència. S’identifiquen tres d’importants, tot i que en predominar les línies maternes la majoria no consoliden el cognom. El primer prové de Sant Genís de Vilassar i Cabrils, l’origina Francesc Pons casat amb Agnès Partagàs. Una descendent, Teresa Pons Mas enllaça matrimonialment en segones núpcies amb el vilassarenc de mar Jacint Alsina Mir cap a l’any 1795. Entroncaran amb els Mas, Mallas, Alsina, Mir, Julià, Galceran, Gelpí, Guardiola, etc. Actualment es quantifiquen 8 generacions a Vilassar de Mar.

El segon provinent de Barcelona l’origina Miquel Pons casat amb Rosa Casal ja al principi del segle XIX. Un fill, Pere Pons Casals casa amb Mercè Roldós Guardiola l’any 1850. Tindrà poc recorregut atès que, com hem dit, predomina la línia materna. Entronca amb els Mir, Guardiola, Sust, Carrau, etc. Es quantifiquen 6 generacions.

El tercer prové de Sant Genís de Vilassar. L’origina Maria Pons casada amb Jeroni Badia. La seva filla Rosa Badia Pons enllaça matrimonialment amb Magí Guardiola Campins el 1793. Entroncaran amb els Guardiola, Carrau, Mir, Banús, Gelpí, Alsina, etc. Es quantifiquen 6 generacions a Vilassar de Mar. El cognom tampoc es consolida al segle XX.

El 1895 els membres dels llinatges Pons vivien i/o eren propietaris de diverses

cases a la vila: al c/ Sant Andreu, 8 (titular: Hereus de Eulàlia Pons Llenas); al c/ Sant Ramon, 32 (titulars: Jacint Pons i Antoni Carrau); al c/ del Carme, 22 (titular: Francisca Pons Soler) i al c/ Sant Ramon, 18 (titular: Miquel Pons Roca).

Pou:

Significat etimològic del cognom: “*Del nom comú pou(del llatí pŭ-teum).*”

Classificació: “Llinatges que representen el nom del lloc d’origen, de residència o de propietat”. En aquest cas: noms d’accidents hidrogràfics, de dipòsits i conductes d’aigua”

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom Pons ja és documentat a Mataró des del 1497. S’identifiquen dos llinatges a Sant Joan de Vilassar. El primer i més antic és un llinatge originat a l’altre costat dels Pirineus, en concret de Montagne (Regne de França), probablement occità. El primer documentat es Guillem Pou, nascut a Montagne (Regne de França) casat el 1577 amb Elionor Blanch de Sant Genís de Vilassar. La seva filla Esperança Pou Blanch, casarà amb Joan Roqueta, nascut a Velours (Regne de France) el 1613. Tindran sis fills que adoptaran el cognom Pou, en lloc del patern Roqueta. Un dels fills Magí Pou Roqueta s’establirà com a pescador al Veïnat de Mar. El cognom Pou apareix en tres dels primers documents del Veïnat de Mar citats per Josep Samon, el 1741 i en els de 1782 previs a la fundació del primer ajuntament de Sant Joan de Vilassar. El primer batlle de Sant Joan de Vilassar el 1784 serà un membre d’aquest llinatge, Antoni Pou Rodon, (alcalde també els anys 1799-1800). Més tard també ho seran Antoni

Pou Ferrés de 1822-23; Andreu Roig Pou el 1844 i Genís Pou Banús els anys 1865 i 1867. El llinatge Pou–Roqueta es dedicaran majoritàriament als oficis de mar, pescadors, patrons pescadors i cabotatge, pilots i capitans (capità Joan Pou Almera (a) “El Passerell”¹⁷⁵; capità Josep Gelpí Pou; pilot Josep Casanovas Pou, etc.). Entroncaran amb els Almera, Amat, Julià, Carbonell, Rodon, Borotau, Casanovas, Ferrés, Carrau, Mir, Roig, etc. Es quantifiquen 14 generacions, 13 d’elles vilassarenques de mar.

El segon llinatge és l’originat per Anton Pou casat amb Rosa Modolell, possiblement de Cabrera. Una descendent, Rosa Pou Serra, casarà primer amb Josep Alsina Badia, i després el 1842 amb Josep Sust Cisa, mestre d’aixa. El llinatge es desenvoluparà per línia materna i per tant el cognom no es transmetrà. Aquest llinatge entroncarà amb els Sust, Borotau, Carrau, Serra, Banús, Puig, etc. Es quantifiquen 4 generacions a Vilassar de Mar.

El 1895 els membres dels llinatges Pou vivien i/o eren propietaris de diverses cases a la vila: al c/ de l’Arpella, 33, 34 i 34 bis (titular: Teresa Pou Amat); al c/ Camí Ral, 35, c/ Sant Genís i c/ Sant Antoni, 2, (titulars: Miquel Pou Amat); al c/ Sant Joan, 6. c/ de l’Era, 4 Camí Ral, 4 i c/ Roig, 6 (Titular: Hereus d’Andreu Pou Salgot); al c/ Sant Genís, 1 (Titular: Hereus de Josep Pou Serra); al c/ del Rosari, 3 i Sant Francesc, 21 (Titular: Hereus de Pere Màrtir Pou Carbonell).

Puig:

Significat etimològic del cognom: “*Puig, Pui, Puy, Espoy, Puch, Despuig*. Del nom comú *puig* (del llatí *podium*), “muntanya”.

¹⁷⁵ Veure article *Passerell* al llibre *Galeria de penja-ases* de Damià Bas, i del llibre *Sant Joan de Vilassar* monografia de Lluís Guardiola Prim

Classificació: “Llinatges que representen el nom del lloc d’origen, de residència o de propietat” en aquest cas: “Noms d’accidents orogràfics i altres referents al relleu o aspecte del terreny”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom molt antic al Maresme. És documentat un llinatge Puig a Arenys l’any 1338. Per altra part el cognom Puig és, també a Argentona el 1497, a Mataró el 1553 entre altres poblacions. El cognom Puig apareix en tres dels primers documents del Veïnat de Mar citats per Josep Samon el 1741, i en els de l’any 1782 previs a la fundació del primer ajuntament de Sant Joan de Vilassar.

Els llinatges Puig identificats que arrelen de forma significativa a Sant Joan de Vilassar són dos. El primer i més antic és provinent de Mataró i l’origina en Pau Puig, bracer, que es casa en aquesta ciutat amb Maria Pairoto l’any 1633. El seu fill Josep Puig Pairoto, corder i espartenyer, enllaçarà matrimonialment amb Maria Àngela Vidal Badia l’any 1680. El seu descendent Antoni Puig Parera casat amb Maria Mallas Cisa l’any 1756, ja serà pescador al Veïnat de Mar. Entroncaran amb els Riera, Parera, Abril, Villà, Carrau, Roldós, Mallas, Ferrés, Reig, Mir, Gelpí, Verdaguer, Baratau, etc. L’any 1846 hi havien 11 matriculats amb cognom Puig a la llista d’habilitats de la marina de la vila. Es quantifiquen 14 generacions, 10 de les quals amb components vilassarencs de mar. Els Puig d’aquest llinatge seran pescadors, patrons pescadors, mariners, pilots i capitans de la marina vilassarenca (capitans Joan i Pau Roig Puig, capità Jaume Mir Puig; capità Joan Puig Mir¹⁷⁶; capità Joan

¹⁷⁶ Veure apartat *Joan Puig Mir* al llibre *Vilassar*

Ferrés Puig; pilot Joan Puig Carrau, etc.), naviliers, comerciants i empresaris (Jaume Puig Mir¹⁷⁷, Pere Mir Puig¹⁷⁸, Miquel Puig Mir¹⁷⁹, etc.) a Catalunya i Amèrica. Una branca dels Puig, els Puig-Mir (veure entrada específica) s'establiren a l'Equador amb força descendència.

El segon llinatge prové de Sant Genís de Vilassar i arribarà a Sant Joan de Vilassar avançat el segle XIX. El primer conegut és Bartomeu Puig casat amb Maria l'any 1662 a la parròquia de Sant Genís. Una descendent, Carme Puig Barba casarà cap al 1860 amb el vilassarenc de mar Genís Lloveras Verdaguier, mestre d'aixa. Entroncaran amb els Lloveras, Verdaguier, Villà, Bacàs, Puig, etc. Es quantifiquen 9 generacions d'aquest llinatge què, en predominar la línia materna, no es consolidarà.

El 1895 els membres dels llinatges Puig vivien i/o eren propietaris de diverses cases a la vila: al c/ de l'Arpella, 38 i 39 (titular: Damià Puig Bové); al c/ del Rosari, 16 i c/ Santa Coloma, 14 (titular: Maria Puig Borotau); al c/ de la Concepció, 12 i 38 (titular: Josepa Puig Condom); al c/ de l'Arpella, 8, 9, 18, 19, 20, 32 i c/ Sant Jaume, 24 (titular: Hereus de Jacint Puig Carrau); al c/ del Carme, 1 (titular: Jaume Puig Domènech); al c/ Sant Ignasi, 11, (titular: Teresa Puig Gelpí); al c/ de Sant Magí, 17 i c/ Sant Andreu, 21 (titular: Rosa Puig Mir); al c/ Tras Església, 10 i c/ Sant

Magí, 10 (titular: Miquel Puig Mir); al c/ Tras Església, 21 i c/ Sant Josep, 31 i 38 (titular: Hereus de Pau Puig Roig); al c/ Sant Ramon, 21 i 24 (titular: Jacinta Felipa Puig Roig); al c/ Sant Josep, 13 (titular: Antònia Puig Roig); al c/ Sant Ramon, 21 i 24 (titular: Jacinta Felipa Puig Roig); al c/ Sant Joan, 5 i c/ Sant Josep, 6 (titular: Joan Puig Roig).

Puig-Mir:

Significat etimològic del cognom: "Cognom aglutinador del cognom *Puig* i del cognom *Mir*. És originari de Vilassar de Mar" (veure cognoms Puig i cognoms Mir).

Classificació: "Llinatges que representen el nom del lloc d'origen, de residència o de propietat" en aquest cas: "Noms d'accidents orogràfics i altres referents al relleu o aspecte del terreny".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom Puig-Mir¹⁸⁰ és específicament vilassarenc de mar i d'origen recent (segle XX). L'origina l'acabat industrial i comerciant Jaume Puig Mir que va obtenir del Ministeri de Gràcia i Justícia espanyol el Reial Privilegi (14-7-1908) d'unir els cognoms *Puig* i *Mir* en un de sol *Puig-Mir* per a la seva descendència. Per tant és un nou cognom-llinatge que prové dels Puig (veure entrada) originaris de Mataró i dels Mir (veure entrada) de Vilassar de Dalt establerts a Sant Joan de Vilassar. Jaume Puig Mir (1850-1929)¹⁸¹ emigrà

de *Mar dels indians* 2012 de Tate Cabre i Mireia Oliver. 177 Veure apartat *Jaume Puig Mir* al llibre *Vilassar de Mar dels indians* 2012 de Tate Cabre i Mireia Oliver i el web: *Diccionario Biográfico del Ecuador* de Rodolfo Pérez Pimentel: <http://www.diccionariobiograficoecuador.com/tomos/tomo15/p8.htm>

178 Veure apartat *Pere Puig Mir* al llibre *Vilassar de Mar dels indians* 2012 de Tate Cabre i Mireia Oliver

179 Veure apartat *Miquel Puig Mir* al llibre *Vilassar de Mar dels indians* 2012 de Tate Cabre i Mireia Oliver

180 Veure *els Puig Mir* al llibre *El Vilassar de Mar dels Indians* de Taté Cabre i Mireia Oliver; i *Diccionari dels Catalans Amèrica* 1992.

181 Veure apartat *Jaume Puig Mir* al llibre *Vilassar de Mar dels indians* 2012 de Tate Cabre i Mireia Oliver i el web: *Diccionario Biográfico del Ecuador* de Rodolfo Pérez Pimentel: <http://www.diccionariobiograficoecuador.com/tomos/tomo15/p8.htm>

amb els seus germans a l'Equador durant l'últim terç del segle XIX on feren una gran fortuna com comerciants, industrials i naviliers, retornant després a Catalunya. Feu considerables inversions¹⁸² financeres i immobiliàries a Barcelona on s'establirà. Fou també benefactor a Vilassar de Mar (Residència Casa Pairal). Hi ha descendents a Catalunya i l'Equador. Els Puig-Mir entroncaran amb els Sagnier, els Pascual, Fontcuberta, Villavecchia, Marquès, Trias, Maspons, etc. de la ciutat de Barcelona, i els Bonín, Arosemena, Game, Castro, Pérez Pimentel, Cornejo, etc. de la ciutat de Guayaquil (Equador). Es quantifiquen 5 generacions d'aquest llinatge amb components vilassarencs de mar i d'altres contrades.

El 1895 els membres dels llinatges Puig Mir vivien i/o eren propietaris de diverses cases a la vila: al c/ de Sant Magí, 17 i c/ Sant Andreu, 21 (titular: Rosa Puig Mir); al c/ Tras Església, 10 i c/ Sant Magí, 10 (titular: Miquel Puig Mir)

Puigvert:

Significat etimològic del cognom: "Grafia aglutinada de *Puig i Verd*".

Classificació: "Llinatges que representen el nom del lloc d'origen, de residència o de propietat" en aquest cas: "Noms d'accidents orogràfics i altres referents al relleu o aspecte del terreny".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom ja és documentat a Vilassar des del 1497, i a Cabriels des del 1553. Cognom amb poc recorregut a Sant Joan de Vilassar. S'identifiquen dos llinatges. El primer provinent de

¹⁸² Veure *El retorn americà: famílies, capital i poder* de Martin Rodrigo Alharilla.

Sant Esteve del Coll (Llinars del Vallès) i l'origina Sebastià Puigvert, pagès, casat amb Maria cap l'any 1670. Un fill Miquel Puigvert, boter, enllaçarà matrimonialment amb la vilassarenca Elisabet Mateu-Alsina Abril el 1695. Entroncaran amb els Alsina, Llimona, Anyé, Villà, Gelpí, Caviglia, Matamala, Casanovas, Campins, Carrau, etc. El cognom Puigvert apareix ja en els primers documents històrics dels primers pobladors de la vila citats per Josep Samon en concret a la relació d'assistents a les reunions de l'any 1782 per designar representants per gestionar la segregació municipal. Els Puigvert seran boters duran varies generacions, després es dedicaran als oficis del mar. En predominar les línies maternes el cognom no es consolidarà. Es quantifiquen 11 generacions, 10 de les quals amb components vilassarencs de mar.

El segon llinatge Puigvert arriba a la vila a principis del segle XX, provinent de Sant Iscle de Vallalta, amb l'enllaç matrimonial de Maria Puigvert Mosachs amb Jeroni Carrau Vila l'any 1928. Entroncarà amb els Carrau, Gil, Massó, Porta, etc. Es quantifiquen 3 generacions a Vilassar de Mar. A aquest llinatge pertany la desapareguda dinamitzadora cultural Roser Carrau Puigvert (1936-2006). La sala cultural municipal del Centre Cultural de Can Bisa porta el seu nom (Sala Cultural Roser Carrau).

Pujol:

Significat etimològic del cognom: "*Pujol, Pujols, Puyol, Puchol, Despujol*. Del llatí *podiolum*, "muntanyeta"; és el nom comú català amb el mateix significat.

Classificació: "Llinatges que representen el nom del lloc d'origen, de residència o de propietat" en aquest cas: "Noms

d'accidents orogràfics i altres referents al relleu o aspecte del terreny”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom força estès pel Maresme. És documentat a Argentona el 1553; a Cabriels el 1515 i 1553; a Mataró el 1497, 1515 i 1553; a Tiana el 1497, 1515 i 1553; i a Tordera el 1553. A Sant Joan de Vilassar s'han identificat diversos llinatges arrelats en moments històrics diferents. El primer és provinent del Veïnat del Sant Crist de Cabriels. Inicialment per línia paterna era un llinatge amb cognom Casanovas, el 1684, però, amb el matrimoni entre Antoni Casanovas Sobirà i Àngela Pujol Abril, probablement d'Òrrius, adoptaran el cognom Pujol matern que arriba fins als nostres dies. El 1801 Andreu Pujol Mas (“ca l'Andreuet”), fuster, nascut a Cabriels enllaçarà matrimonialment en segones núpcies amb la vilassarenca de mar Eulàlia Gelpí Mir. Aquest llinatge Pujol entroncarà amb els Casanovas, Gelpí, Vives, Dalmau, Abril, Campins, Carrau, Banús, Borotau, Bosch, Cabot, Ferrés, Mas, Lloveras, Vives, etc. Seran mestres de cases, fusters, mariners, estanquers, comerciants, consignataris i transitaris, industrials, etc. Un descendent dels Pujol (Joan Pujol Ferrés¹⁸³) s'establirà a l'Uruguai on donarà lloc a una branca amb descendents que retornaran a Catalunya (Pujol Volonté). Es quantifiquen 15 generacions del llinatge de les quals 11 amb components vilassarencs de mar. Avui el llinatge s'estén per Cabriels, Vilassar de Mar, Barcelona, Cabrera i Montevideo (Uruguai).

El segon llinatge l'origina Josep Pujol casat amb Teresa Xiviller el 1820. Un

fill Josep Pujol Xiviller enllaça matrimonialment el 1848 amb Rosa Ferrés Isern. Entroncaran amb el Ferrés, Flamerich, Lloveras, Ramon, Almera, etc. Es quantifiquen 7 generacions a Vilassar de Mar.

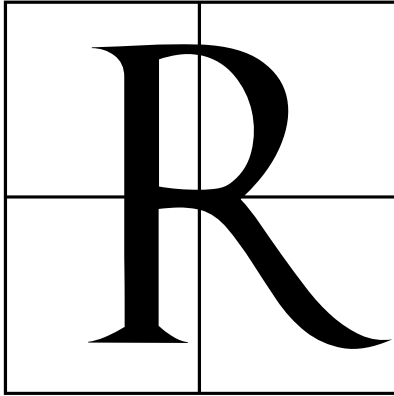
El tercer llinatge prové de Sant Pere de Premià. L'origina Fèlix Pujol, nascut a aquesta població, casat amb Maria Moragas el 1775. Un descendent Pau Pujol Moragas enllaçarà matrimonialment amb la vilassarenca Esperança Casanovas Llampallas el 1790. Entroncaran amb els Casanovas, Vila, Roldós, Carrau, etc. Es quantifiquen 5 generacions a Vilassar de Mar.

El quart llinatge l'origina Pau Pujol casat amb Teresa Pou cap el 1850. Un descendent Pau Pujol Pou, enllaça matrimonialment amb Leonor Casanovas Roig el 1775. Entroncaran amb els Cantarell, Mas, Roldós, Pellicer, Alsina, Mir, etc. Es quantifiquen 5 generacions a Vilassar de Mar.

En la segona meitat del segle XIX arriben llinatges Pujol d'altres localitats (Llinars del Vallès, Barcelona, etc.), amb poc recorregut a la vila.

El 1895 els membres dels llinatges Pujol vivien i/o eren propietaris de diverses cases a la vila: al c/ de Sant Josep, 6 i 7 (titular: Andreu Pujol Gelpí); al c/ Camí Ral, 8 i c/ Sant Antoni, 23 (titular: Diego Pujol Lloveres); a la plaça de la Constitució, 3 i c/ Sant Pau, 17 (titular: Josep Pujol Millet); a una masia (titular: Fèlix Pujol de Pastor); al c/ de Sant Josep, 25 (titular: Josep Pujol Pellicer); al c/ de Sant Joan, 14, 16 i 17 (titular: Hereus de Maria Pujol Pou); al c/ del Carme, 33 bis (titular: Hereus de Josep Pujol Pou); al c/ de Sant Josep, 5 (titular: Joan Pujol Reig).

183 -Veure Fons Las cartas de Joan Pujol Ferrés. període 1881-1904 (450 cartes digitalitzades). Cedit al CEV

Ramon:

Significat etimològic del cognom: "Nom de baptisme, de *Ragimund*, compost de *rad*, "consell" i *mund* "protecció". (FBM). Altre significat forma moderna de *Raimon*, forma primitiva de *Raimundus* formada per *rad*, *ragin* "consell" i *mund*, "poble", "el que aconsella el poble" (J. MA. Albaigès).

Classificació: "Llinatges que representen el nom propi patern o matern" en aquest cas: "Noms germànics".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom Ramon és documentat al Maresme des del 1553 (Alella, i Dosrius) el llinatge que s'arrela a Sant Joan de Vilassar prové de Sant Feliu de Cabrera en concret del Veïnat d'Agell. L'origina Jaume Joan Ramon que es casa amb Elisabet Moyó Garau l'any 1633. Els Ramon restaran a Cabrera com treballadors i pagesos durant segles. S'arrelen a Sant Joan de Vilassar a final del segle XIX quan Pau Ramon Llibre casat amb Maria Serra Rodon, el 1899 s'hi estableix. Entroncaran amb els Serra, Carbonell, Gibert, Carrau, Bernet, Nin,

Guardiola, Lloveras, Roig, Casaponsa, etc. Un membre del llinatge serà regidor i alcalde de la Vila durant el segle XX (alcalde Pere Ramon Guardiola 1934-1936). Es quantifiquen 12 generacions, de les quals 4 amb vilassarencs de mar.

El 1895 els membres del llinatge Ramon vivien i/o eren propietaris de diverses cases a la vila: una masia i dues cases al c/ Santa Coloma, 24 i al c/ Sant Ignasi, 13 (titular: Joan Ramon Carbonell); al c/ Sant Ignasi, 16 (titular: Josep Ramon Carbonell); una masia (titular: Joan Ramon Isern).

Raspall:

Significat etimològic del cognom: Del substantiu *raspall*, "instrument per raspar i treure pols".

Classificació: "Llinatges que són originalment vertaders sobrenoms o malnoms. En aquest cas: "Noms d'objectes inorgànics i inanimats".

Origen a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar

Cognom provinent de la ciutat de Barcelona. Arriba a Sant Joan de Vilassar amb l'enllaç matrimonial de Josep Raspall, sabater, amb la vilassarenca Maria Àngels Mir Gelpí l'any 1826. Tindran cinc fills. El llinatge tindrà poc recorregut a Vilassar de Mar.

El 1895 els membres dels llinatges Raspall vivien i/o eren propietaris d'una casa a la vila: al c/ de l'Era, 5 (titular: Hereus de Josep Raspall Xauxas).

Recto:

Significat etimològic del cognom: Cognom no estudiat per cap dels especialistes catalans. Segons el Diccionari

R

Alcover–Moll com mot es tracta d'un castellanisme. Altre possibilitat seria que provingués del mot *Rector* “De rector, o sigui el que regeix” aplicat especialment a qui regeix una parròquia” (J. Ma. Albaigès). O bé de *Rector* derivat diminutiu de *Rector* (J. Ma. Albaigès).

Classificació: “Llinatges que són originàriament vertaders sobrenoms o malnoms”. En aquest cas: “noms de qualitats mentals o morals i de confessió religiosa”

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom Recto té l'origen a Sant Julià d'Argentona. L'origina Joan Recto casat amb Maria Moyo cap al 1760. El llinatge es desenvoluparà per Sant Feliu de Cabrera. No arribarà a Sant Joan de Vilassar fins a mitjans del segle XIX. El 1856 Antònia Recto Gines-tà casa amb el pescador vilassarenc Josep Casanovas Roldós. El cognom es transmetrà per línies maternes i tindrà poc recorregut. Pagesos a Cabrera es dedicaran, després als oficis del mar a la vila. Entroncaran amb els Casanovas, Roldós, Reig, Llibre, Bernet, Carrau, Lloveras, Ramon, etc. Es quantifiquen 8 generacions a Sant Joan de Vilassar.

El 1895 els membres del llinatge Recto vivien i/o eren propietaris d'una casa a la vila: al c/ de Sant Josep, 5 (titular: Joan Recto Cullell).

Reig:

Significat etimològic del cognom: “*Rei, Rey, Rig, Reigt*. Del nom comú rei (llatí *rege*), títol de monarca sobirà. La forma *reig* és possible que vingui del plural *Reges* o del genitiu llatí *regis*.”

Classificació: “Llinatges que representen noms de càrrec o dignitat, d'ofici o de professió”. En aquest cas: “Noms de grau nobiliari, dignitat o càrrec d'autoritat civil”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom ja és documentat des del 1497 a Palafolls i Tordera. El cognom Reig apareix ja en els primers documents històrics dels primers pobladors del Veïnat de Mar citats per Josep Samon. En concret a la relació d'assistents a les reunions de l'any 1782 per designar representants per gestionar la segregació municipal. Hi ha constància, però que ja és al Veïnat de Mar l'any 1631, quan Nadal Reig, traginer, nascut a l'illa de Mallorca enllaça matrimonialment amb Antiga Estrany (escrit Strany). Nadal Reig (també Reig Nadal, escrit a vegades amb la grafia Reix) serà l'hostaler del Veïnat i originarà aquest llinatge que entroncarà amb els Casanovas, Mas, Costa, Carrau, Mateu, Alsina, Lloveras, Feliu, Pou, Mallas, Gelpí, Roldós, Cisa, March, etc. Seran traginers, hostalers, pagesos, pescadors, patrons pescadors, pilots i capitans de la marina vilassarenca¹⁸⁴ (pilot Joan Mas Reig; capitans: Artur¹⁸⁵ i Pau Mas Reig). Ja al segle XX un membre del llinatge serà alcalde de Vilassar de Mar (Jeroni Marsal Reig (1979-81). Es quantifiquen 13 generacions d'aquest llinatge a Vilassar de Mar.

184 Veure Apendix II “Nómina de barcos y capitanes que llegan a Montevideo entre los años 1880 y 1902” i Apendix III: *De los principales marinos y capitanes originarios de Vilassar de Mar* al llibre *De Vilassar de Mar al Río de la Plata Història de la emigración de Catalunya al Uruguay en el siglo XIX*. de Gustavo Ferrés Pacheco Montevideo 2014.

185 Veure article *el Pigat* al llibre *Galeria de Penja-ases* de Damià Bas.

Un segon llinatge l'origina Joan Reig Albert que casa amb Maria Sabater Esclusa l'any 1815 a Sant Joan de Vilassar. Entroncaran amb els Sabater, Llibre, Bernet, Carrau, Recto, Ramon, Ferrés, etc. Es quantifiquen 7 generacions d'aquest llinatge amb components vilassarencs de mar.

Un tercer llinatge Reig provinent de Constantí (comarca del Tarragonès), arribarà a Sant Joan de Vilassar per línia materna amb el matrimoni entre Antònia Reig Boronat i Antoni Batalla Alsina, industrial tintorer de Barcelona. El seu fill, ja al segle XX, Joan Batalla Reig, serà alcalde de Sant Joan de Vilassar els anys 1917-21 i 1921-23.

El 1895 els membres dels llinatges Reig vivien i/o eren propietaris d'una casa a la vila: al c/ de Sant Ramon, 31 (titular: Dolors Reig Bas); al c/ de Sant Andreu, 12 (titular: Jaume Reig Pou) i al c/ de l'Arpella, 5 (titular: Joan Reig Abril).

Ribas:

Significat etimològic de cognom: "*Riba, Ribes, Ribas, Riva, Rivas, Larriba*. Del nom comú *riba* (del llatí *ripa*) "*vorera de mar o de riu*".

Classificació: "Llinatges que representen el nom del lloc d'origen, de residència o de propietat" en aquest cas: "Noms d'accidents orogràfics i altres referents al relleu o aspecte del terreny".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom és documentat a Cabrera i Teià des del 1497, a Argentona el 1515 i a Vilassar el 1553. El cognom Ribas té, però, poc recorregut a Sant Joan

de Vilassar atès que predominen les línies maternes. S'identifiquen força llinatges provinents de Sant Genís de Vilassar, Sant Esteve de Palautordera, Castellbisbal, Mataró, Dosrius-Cànoves, Sant Feliu de Cabrera, Sant Julià d'Argentona, etc. El primer llinatge important identificat és el provinent de Dosrius i després de Cardedeu. L'origina Arnau Ribas, bracer, del Regne de França, probablement occità, casat amb Magdalena a Sant Genís de Vilassar l'any 1653. Una filla Elisabet Ribas enllaçarà matrimonialment l'any 1674 amb Miquel Bassa Mayoles, corder del Veïnat de Mar. Entroncaran amb els Bassa, Abril, Lloveras, Casanovas, Verdaguer, Alsina, Borotau, Roig, Sust, etc. En desenvolupar-se per línia materna el cognom no es consolidarà. Es quantifiquen 15 generacions a Vilassar de Mar.

El segon llinatge prové de Dosrius i Cànoves. L'origina Francesc Ribas, pagès nascut a Dosrius casat amb Marianna cap a l'any 1665. Una descendent Maria Ribas Suari de Cardedeu casarà l'any 1810 amb el vilassarenc de mar Jaume Casanovas Feliu, fabricant. Entroncaran amb els Casanovas, Carrau, Borotau, Anyé, Llimona, Roca, Villà, Guardiola, etc. En desenvolupar-se per línia materna el cognom no es consolidarà. Els descendents vilassarencs del llinatge seran, comerciants, fabricants, industrials tèxtils (fàbrica Can Nyol gran i Can Nyol petit), pilots i capitans. Un membre d'aquest llinatge fou regidor i alcalde de la vila (Josep Casanovas Ribas 1852-53). Es quantifiquen 11 generacions, 7 de les quals amb vilassarencs de mar. Actualment el llinatge s'estén a més de Vilassar de Mar, per Barcelona, Sant Cugat del Vallès i altres poblacions.

R

Altres llinatges Ribas que arribaran a la vila com hem apuntat durant el segle XIX i principi del XX, la majoria per línies maternes, no tindran recorregut significatiu.

El 1895 els membres dels llinatges Ribas vivien i/o eren propietaris de dues cases a la vila: al c/ de l'Arpella, 5 (titular: Teresa Ribas Clos) i al c/ de Sant Pau, 22 (titular: Antoni Ribas Verdaguer).

Roca:

Significat etimològic del cognom: "*Roca, Roques, Rocas*. Del nom comú *roca* (del pre-romà *rocca*)". Les variants *Rocas* i *Roques* són la forma del plural.

Classificació: "Llinatges que representen el nom del lloc d'origen, de residència o de propietat" en aquest cas: "Noms d'accidents orogràfics i altres referents al relleu o aspecte del terreny".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom ja és documentat a Sant Cebrià de Vallalta el 1497 i Calella el 1553. El cognom Roca apareix citat en els primers documents del Veïnat de Mar citats per Josep Samon el 1741 i en els del 1782 previs a la fundació del primer ajuntament de Sant Joan de Vilassar. S'identifiquen força llinatges. El primer prové de Sant Julià de Vilatorrada. L'origen en dos germans, el primer Jaume Roca, terrisser, nascut a aquesta població casat amb Arcàngela Ferrer, amb dos fills que es casaran al Veïnat de Mar. Julià i Pere Roca Ferrer. Aquest últim, pescador, es casarà amb Anna Gelpí Ferrés. El segon germà Francesc Roca casat amb Maria Pu-

jol, amb un fill, Josep Roca Pujol, patró pescador que casarà el 1771 amb Maria Fargas Gelpí. Entroncaran amb els Fargas, Casals, Gelpí, Puig, Domènech, Carrau, Anyé, Casanovas, Vila, Mir, Bosch, Bruguera, Mas, etc. Seran pescadors, patrons, mariners pilots (pilot Pere Roca Puig), etc. Dues branques d'aquest llinatge arrelaren a Yauco, Puerto Rico (Pere Roca Banús) i a Santa Fe, Argentina (Ignasi Roca Banús). Aquest llinatge donarà un alcalde a la vila (alcalde Ignasi Roca Puig 1872-73). Es quantifiquen 9 generacions d'aquesta nissaga a Vilassar de Mar i a Amèrica.

Un segon llinatge l'origina Antoni Roca, pescador, casat amb Maria Gelpí Ribas l'any 1711 al Veïnat de Mar. Entroncarà amb els Gelpí, Almera, Casanovas, Mir, Tura, Bosch, Julià, Roldós, Vila, Pou, Argimon, etc. Seran pescadors, mestres d'aixa, patrons pescadors, pilots i capitans. El cognom no es consolidarà atès que predominà la línia materna. Es quantifiquen 11 generacions a Vilassar de Mar.

Un tercer llinatge prové de Tarragona i Sants (Barcelona). L'origina Manuel Roca Guardia, nascut en aquesta última població, farmacèutic¹⁸⁶ establert a la vila que enllaça matrimonialment amb Teresa Marsal Bisa el 1902. Entroncaran, ja al segle XX, amb els Marsal, Bisa, Mir, Crespo, Jover-Santinyà, etc. Seran farmacèutics. Aquest llinatge donarà dos alcaldes a la vila al segle XX (alcalde Manuel Roca Guàrdia 1925-29¹⁸⁷ i alcalde Manuel Roca Marsal

¹⁸⁶ Veure capítol *Apotecaris i remeis de l'època* al llibre monografia de Lluís Guardiola Prim *Sant Joan de Vilassar, Història i geografia de la comarca vilassanesa i del Maresme* 1955.

¹⁸⁷ Veure article biogràfic *carrer Manuel Roca* al llibre *Carrers i Gent de Vilassar de Mar* 1997 de Damià Bas.

1958-1971)¹⁸⁸. Es quantifiquen 4 generacions d'aquest llinatge a Vilassar de Mar.

Un quart llinatge que ignorem procedència, l'origina Jacint Roca, pescador, casat amb Raymunda Estanyol. El seu fill, Jacint Roca Estanyol casa amb la vilassarenca de mar Rosa Roldós Farreras l'any 1841. Entroncaran amb els Casanovas, Alsina, Verdguer, Carrau, Farreras, Sabater, Gelpí, etc. Es dedicaran als oficis del mar (pilot: Jacint Roca Estanyol). Es quantifiquen 6 generacions d'aquest llinatge a Vilassar de Mar.

L'any 1846 hi havia inscrits en les llistes d'hàbils de la marina de la vila, 11 matriculats amb cognom Roca.

El 1895 els membres dels llinatges Roca vivien i/o eren propietaris de diverses cases a la vila: al c/ Sant Josep, 20, (titular: Jacint Roca Carreras); al c/ Sant Roc, 18 (titular: Rosa Roca Carrau); al c/ Sant Pau 13 i c/ Sant Josep, 1, 2 i 3 (titular: Antoni Roca Roldós).

Roig:

Significat etimològic del cognom: "Roig, Roy. De l'adjectiu roig, del llatí *rubeus*, vermellós".

Classificació: "Llinatges que són originalment vertaders sobrenoms o malnoms. En aquest cas: "Noms de parts del cos i de qualitats o defectes físics".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom és remunta al segle XIV. És documentat a Mataró des del 1497, a Premià, Canet i Dosrius des del 1515. El

cognom Roig apareix ja en els primers documents històrics dels primers pobladors del Veïnat de Mar citats per Josep Samon en concret a la relació d'assistents a les reunions de l'any 1782 per designar representants per gestionar la segregació municipal. S'hi identifiquen força llinatges Roig, tot i que alguns d'ells s'entrecreuen. El primer ja és al Veïnat de Mar cap a l'any 1660, es tracta de Pere Roig¹⁸⁹, pagès, que casa amb Eulàlia Pifarrer. Tindran 9 fills. Els descendents¹⁹⁰ seran pescadors, pilots, capitans i naviliers de la marina vilassarenca i comerciants. Aquest llinatge arriba als nostres dies. Entroncaran amb els Pifarrer, Lloveras, Roldós, Gelpí, Borotau, Carrau, Ferrés, Mir, Puig, Julià, Gelpí, Casanovas, Guardiola, V/Berdguer, Abril, Reig, Pou, etc. S'hi quantifiquen 12 generacions amb vilassarencs de mar.

El segon llinatge prové de Sant Andreu de Llanereres. El primer documentat és en Salvi Roig casat amb Maria Roig Peris. Un dels fills Salvador Roig Roig, mariner casarà amb la vilassarenca Paula Feliu Barrau l'any 1773. Entroncaran amb els Feliu, Barrau, Reig, Pou, Bas, Marsal, Mas, Roldós, Julià, Creus, Moragas, etc. Es quantifiquen 7 generacions a la vila.

Un tercer llinatge Roig també significatiu, és el que prové de Premià. El primer documentat és Jeroni Roig, pescador, casat amb Coloma Lloveras i establert al Veïnat de Mar cap a l'any 1720. Entroncaran amb els Mateu Alsina, Lloveras, Carrau, Guardiola, Pagès, Cahué, Cabot, Borotau, Llenas, Mir, Mallas, etc. Es quantifiquen 6 generacions vilassarenques de mar.

189 Veure articles *Roig* al llibre *Galeria de penja-ases* de Damià Bas 2003.

190 Veure capítol *Una família vilassanesa del segle XIX* al llibre monografia de Lluís Guardiola *Prim Sant Joan de Vilassar, Historia i geografia de la comarca vilassanesa i del Maresme* 1955.

Finalment s'hi identifiquen dos llinatges Roig amb menys recorregut. Un procedent de Premià, Pau Roig casat amb Elisabet Sabater cap a l'any 1708 i establert al Veïnat. Tindrà poc recorregut 2 generacions. Un altre el de Josep Roig amb Eulàlia Amat que són a Vilassar de Mar cap al 1820. Tindran també poc recorregut, amb sols 3 generacions a la vila.

La gran majoria dels llinatges es dedicaran als oficis del mar. L'any 1846 hi havia inscrits en les llistes d'hàbitats de la marina de la vila, 37 matriculats amb cognom Roig. Seran pescadors, patrons pescadors, pilots i capitans de la marina¹⁹¹ vilassarenca (capitans: Salvador Roig Abril (a) "Vadó Tafalla"¹⁹²; Feliu Roig Borotau; Feliu Roig Carrau; Llorenç Roig Carrau; Llorenç Roig Llenas; Antoni Roig Mir; Pau Roig Puig¹⁹³; Joan Roig Puig; Jeroni Roig Pujol, Pere Mas Reig (a) "El Pigat"¹⁹⁴; pilots: Miquel Roig Alsina; Antoni Roig Carrau; Feliu Roig Carrau; Josep Roig Carrau; Andreu Roig Llenas; Feliciano Roig Llenas; Jaume Roig Mir, entre altres).

Aquests llinatges Roig donaran, també, tres alcaldes a la vila als segles XIX i XX (alcalde Andreu Roig Pou 1844; alcalde Feliu Puig Roig 1887-1889 i alcalde Antoni Roig Mir 1924-1925).

191 Veure Apendix II "Nómina de barcos y capitanes que llegan a Montevideo entre los años 1880 y 1902" i Apendix III: *De los principales marinos y capitanes originarios de Vilassar de Mar* al llibre *De Vilassar de Mar al Río de la Plata Història de la emigración de Catalunya al Uruguay en el siglo XIX*. de Gustavo Ferrés Pacheco Montevideo 2014. I capítol X "La Marina de vela i les Mestrances" del llibre monografia *Sant Joan de Vilassar, història i geografia de la comarca vilassanesa i del Maresme* de Lluís Guardiola Prim 1955.

192 Veure article *Tafalla* al llibre *Galeria de penja-ases* de Damià Bas 2003.

193 Veure article *La tràgica fi de la corbeta José Roig*, d'Agustí Martín Sabater a la *Revista Singladures* n°11

194 Veure articles *Pigat* al llibre *Galeria de penja-ases* de Damià Bas 2003.

El 1895 els membres dels llinatges Roig vivien i/o eren propietaris de diverses cases a la vila: al c/ del Rosari, 27, (titulars: Hereus de Josep Roldós Gelpí); c/ del Rosari, 12 (titular: Hereus de Simó Roig Guardiola); c/ Sant Francesc, 19 i 20 (titular: Jacint Roig Gelpí); c/ Sant Sebastià, 19 i c/ Santa Coloma, 18 (titular: Teresa Roig Feliu); c/ Sant Llorenç, 8 (titular: Feliciano Roig Llenas); c/ del Carme, 25 (titular: Andreu Roig Llenas); c/ Sant Genís, 9 (Titulars: Hereus Llorenç Roig Llenas); c/ Sant Sebastià, 21 (titulars: Dolors i Rosa Roig Llenas); c/ Santa Coloma, 19 (titular: Rosa Roig Llenas); c/ Sant Ramon, 22 i c/ Sant Andreu, 10 (titulars: Hereus de Josep Roig Carrau); c/ Sant Roc, 22 i 23 (titulars: Hereus de Feliu Roig Carrau); c/ Sant Roc, 16 i 16 bis (titulars: Hereus de Jaume Roig Carrau); c/ Sant Josep, 16 (titulars: Hereus d'Andreu Roig Guardiola); c/ Sant Joan 9 (titulars: Hereus de Josep Roig Ribas); c/ Arpella, 36 (titulars: Jeroni Roig Rosés); c/ Sant Roc, 12, (titular: Maria Roig Ferrés); c/ Sant Roc, 13 (titular: Feliu Roig Borotau); c/ Sant Andreu, 11 (titulars: Hereus d'Eulàlia Roig Moragas).

Roldós:

Significat etimològic del cognom: "Roldó, Roldós. De *roldor*, nom de planta. Del llatí *roretoru*, de *ros tyrius*, "Sumac de Tir" (Síria). J. Ma. Albaigès. *Roldor*. Arbust de la família de les coriariàcies (*Coriaria myrtifolia*), glabre, de branques tetràgonas, fulles oposades i enteres, flors menudes i verdoses i fruits formats per cinc aquenís negres i lluents (Diccionari Cat.).

Classificació: "Llinatges que representen el nom del lloc d'origen, de residència o de propietat. En aquest cas: noms de plantes i els seus conreus".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom Roldós escrit en diferents grafies, *Rourdors*, *Roudós*, *Raudors* i *Roldós* segons l'època, és un dels cognoms documentats més antics del Maresme. Es disposa d'evidència empírica des de l'any 1280. Tot sembla apuntar que és un cognom específic del Maresme i concretament de Cabriels. Amb el pas del temps, però, s'ha estès a diverses poblacions Sant Genís de Vilassar, Sant Pere de Premià, Sant Feliu de Cabrera, Sant Julià d'Argenton, Mataró, Sant Antoni de Vilamajor, Barcelona, Sant Feliu de Guíxols, Teià, etc. i és present actualment, també, a diversos països d'Amèrica (l'Uruguai, l'Equador, l'Argentina, etc.).

Les diferents línies dels Roldós¹⁹⁵ del Veïnat de Mar provenen del llinatge originat al Sant Crist de Cabriels, en concret del "Mas Roldós", situat a la part alta del Veïnat, al marge esquerre de la Riera de Cabriels. El primer Roldós¹⁹⁶ del llinatge fou Arnau de Roudors, pagès nascut cap a l'any 1280, que es casa el 1302 amb Benaguda. El llinatge durant els primers segles serà present a Cabriels, Sant Genís de Vilassar, Cabrera, Teià, etc. Seran pagesos, negociants, sastres, mitgers, paraires, fabricants tèxtils, etc. Un fadrister, Salvi Roldós Godàs, pescador serà el primer en establir-se al Veïnat de Mar, on es casa amb Anna Maria Ferrés (Farrés) Moragas el 1694. La gran majoria dels Roldós vilassarencs de mar provenen d'aquest llinatge. El cognom Roldós apareix en els documents del Veïnat de Mar citats per Josep Samon, específicament en la re-

unió de l'any 1782 per l'elecció de representants prèvia a la fundació del primer ajuntament de Sant Joan de Vilassar. Els Roldós es dedicaran als oficis del mar, ja en la llista d'habilitats per la marina de 1846 n'hi apareixen 21 matriculats. Seran a més de pescadors, patrons de pesca i cabotatge per les costes de la Península, França i Itàlia, mariners, pilots i capitans de la marina vilassarenca (capitans Jeroni¹⁹⁷ (a) "Peixorota de cal Xoi"¹⁹⁸ i Agapito Roldós Vila: capità Antoni Roldós Baleta¹⁹⁹; capità Jaume Roldós Alsina; capità Josep Roldós Moragull; capità Pau Roldós. Pilots i oficials: Josep i Jaume Roldós Borotau; pilot Miquel Roldós Julià; pilots: Arcadi, Agustí i Roldós Calzada entre altres). Hi haurà també, pagesos, velers, fusters i més tard, fabricants tèxtils²⁰⁰ (fabricants: Joan Roldós Mas, Joan Serra Roldós), etc. Els Roldós vilassarencs entroncaran amb els Carrau, els Ferrés, els Casanovas, els V/Berdaguer, els Badia, els Gelpí, els Serra, els Lloveres, els Roig, els Baratau / Borotau, els Fargas, els Pujol, etc.

Una línia del llinatge (Roldós Baleta), s'establí a l'Equador²⁰¹ l'últim terç del segle XIX. Els descendents han esdevingut importants personalitats de la vida pública d'aquell país (presidents i

197 Veure *El capità Jeroni Roldós Vila d'Agustí Martin Sabater* a la Revista *Singladures* n° 12 i veure *Un vilassarenc heroi de Cavite* d'Agustí Martin Sabater a la Revista *Singladures* n°16 i la seva biografia a l'Enciclopèdia Viquipèdia entrada *Antoni Roldós Baleta* al web:

https://ca.wikipedia.org/wiki/Antoni_Roldós_Baleta

198 Veure article *Peixerota* al llibre *Galeria de penja-ases* de Damià Bas.

199 Veure *Un vilassarenc heroi de Cavite* d'Agustí Martin Sabater a la Revista *Singladures* n°16

200 Veure capítol *Els Roldós, de sastres a fabricants* al llibre *Els orígens de la primera industrialització del rerepaís, un cas emblemàtic: Vilassar i el capital comercial barceloní (1828-1875)*, Mataró 1999 de Benet Oliva Ricós.

201 Veure article *Els catalans a l'Equador* de Fernando Jurado Novoa al Revista *Paratge* n° 5 i 6 1994

195 Veure article inèdit *Sobre el origen de los Roldós de Vilassar de Mar, preguntas y respuestas* de Jordi Casanovas Berdaguer.

196 Veure *Els Roldós* document inèdit de Miquel Estruch Traiter.

vicepresidents de la República Jaime²⁰² i León Roldós Aguilera, 1979-1981). Un altre línia (Roldós Bruguera)²⁰³ s'establí a l'Uruguai com a comerciants i licorers. Es quantifiquen 24 generacions del llinatge des del primer documentat, 11 de les quals amb components vilassarencs de mar.

El 1895 els membres dels llinatges Roldós vivien i/o eren propietaris de diverses cases a la vila: al c/ Sant Ramon, 2 (titulars: Hereus Miquel Roldós Xifré); al c/ Sant Sebastià, 14 (titular: Jaume Roldós Guardiola); al c/ Sant Sebastià, 12, (titular: Bonaventura Roldós Casanovas); c/ de l'Era, 12 (titular: Hereus Jaume Roldós Borotau); c/ Sant Ignasi, 10 (titular: Josep Roldós Baleta); c/ de l'Era, 8 i c/ de Sant Roc, 14 i 15 (titular: Eulàlia Roldós Roig); c/ del Carme, 32 (titular: Agapito Roldós Vila); c/ Sant Andreu, 5 (titular: Gertrudis Roldós Mas); c/ del Carme, 14 (titular: Hereus de Joan Roldós Villà); c/ de l'Arpella, 6 (titular: Eulàlia Roldós Carbonell); c/ Sant Llorenç, 3 (titular: Hereus de Rosa Roldós Lloveras); c/ Sant Magí, 11 (titular: Jeroni Roldós Vila); c/ del Carme, 17, c/ Sant Genís, 21, 26 i 26 bis (titular: Jaume Roldós Roldós); c/ de la Concepció, 15 (titular: Dolors Roldós Baleta); c/ de la Concepció, 16 (titular: Antoni Roldós Baleta).

Roqueta:

Significat etimològic del cognom: "Nom comú derivat de roca (del pre-romà *rocca*).

202 Veure Enciclopèdia Viquipèdia entre Jaime Roldós Aguilera. Web: https://ca.wikipedia.org/wiki/Jaime_Rold%C3%B3s També, el web Busca Bigrafias: <http://www.buscabiografias.com/biografia/verDetalle/7378/Jaime%20Roldos%20Aguilera>

203 Veure el llibre *De Vilassar de Mar al Rio de la Plata. Història de la emigració de Catalunya al Uruguai en el Siglo XIX. Trayectoria de la familia Ferrés i Carrau* (2014) de Gustavo Ferrés Pacheco

Classificació: "Llinatges que representen el nom del lloc d'origen, de residència o de propietat" en aquest cas: "Noms d'accidents orogràfics i altres referents al relleu o aspecte del terreny".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom ja documentat al Maresme des del 1515 i a Mataró el 1553. El llinatge Roqueta tindrà poc recorregut al Veïnat de Mar. S'hi identifiquen tres llinatges. El primer és originat a l'altre costat dels Pirineus en concret a Velours (Regne de França), probablement occità. Aviat, però, els descendents esdevindran *Pou*. El primer documentat es Joan Roqueta "Alies Pou", nascut a Velours, pescador, es casa el 1613 amb Esperança Pou Blanch, filla de Guillem Pou, occità nascut a Montagne (Regne de França) i Elinor Blanch de Sant Genís de Vilassar. Tindran sis fills que portaran el cognom Pou Roqueta. Un dels quals Magí Pou Roqueta s'establirà com a pescador al Veïnat de Mar i donarà lloc als Pou vilassarencs de mar, entre ells al primer batlle de Sant Joan de Vilassar el 1784, Antoni Pou Rodon. El llinatge Pou-Roqueta es dedicaran majoritàriament als oficis de mar. Es quantifiquen 14 generacions, 13 d'elles vilassarenques de mar.

Un segon llinatge prové de Vilassar de Dalt, el primer documentat és Martí Roqueta casat amb Josepa Marfà. Un descendent, Josep Roqueta Villà casat amb Coloma Sarriera de Barcelona cap el 1850 s'establirà a la vila. El llinatge tindrà poc recorregut a la vila, 3 generacions.

Finalment un altre llinatge, l'origina Josep Roqueta Sabater que casarà amb la vilassarenca Carme Verdaguier Mir el 1846, igualment, però, tindrà poc recorregut.

El 1895 els membres dels llinatges Roqueta vivien i/o eren propietaris de diverses cases a la vila: al c/ Sant Pau, 19, 20 i 21 (titular: Josep Roqueta Verdaguer) i c/ Camí Reial, 31, (titular: Dolors Roqueta Sarriera).

Ros:

Significat etimològic del cognom: “Ros, Rosset, Roset, Rossic. De l’adjectiu *ros* (del llatí *russu*)” color entre castany clar i groc d’or”.

Classificació: “Llinatges que són originalment vertaders sobrenoms o malnoms. En aquest cas: “Noms de parts del cos i de qualitats o defectes físics”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

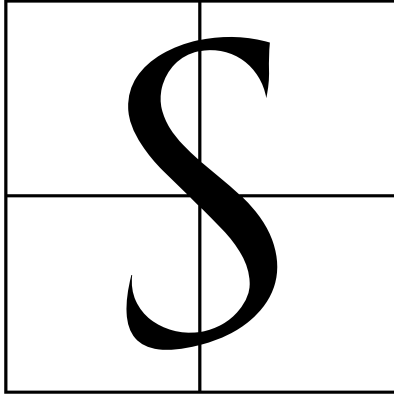
El cognom Ros ja és documentat a Tordera en 1408 i des del 1497 a Vilassar, Canet de Mar i Mataró. El cognom ja apareix en els documents del Veïnat de Mar citats per Josep Samon, específicament en la reunió de 1782 per l’elecció de representants prèvia a la fundació del primer ajuntament de Sant Joan de Vilassar. S’identifiquen dos llinatges. El primer l’origina Bartomeu Ros, pescador casat amb Maria Gassià, el 1678 i establert al Veïnat de Mar. El seu fill Pau Ros Gassià, enllaçarà matrimonialment amb Maria Pinós l’any 1715. Entroncaran amb els Mallas, Bassa, Verdaguer, Llenas, Mas, Gorgullon, Roig, Feliu, Badia, Guardiola, Mir, Cabot, Campins, etc. Seran inicialment pagesos, treballadors i traginers i després pescadors, patrons pescadors, etc. Es quantifiquen 11 generacions a Vilassar de Mar.

El segon llinatge l’origina Josep Ros casat amb Teresa Serra establerts a

Sant Joan de Vilassar cap al 1805. Entroncaran amb els Abril, Verdaguer, Bonamussa, etc. Es quantifiquen 6 generacions a Vilassar de Mar.

Un tercer llinatge també s’assentà a Sant Joan de Vilassar en les primeres dècades del segle XIX, l’origina Isidre Ros casat amb Maria Costa, cap al 1830. El cognom es desenvoluparà per línies maternes i no es consolidarà. Entronca amb els Ferrés, Mascarró, Gelpí, Casanovas, Lloberas, etc. Es dedicaren als oficis del mar com pescadors patrons, pilots i capitans de la marina vilassarenca (capità: Josep Lloveras Ros què entre 1914-15 va ser alcalde de la Vila). Es quantifiquen 6 generacions a Vilassar de Mar.

El 1895 els membres dels llinatges Ros vivien i/o eren propietaris de diverses cases a la vila: al c/ de Sant Llorenç, 9 (titular: Dionís Ros Abril); al c/ de Sant Llorenç, 10 (titular: Hereus de Simó Ros Bas); al c/ de Sant Sebastià, 7 (titular: Jacinta Ros Costa); al c/ del Carme, 23 (titular: Hereus de Ramon Ros Casanovas); al c/ del Camí del Cementiri, 7 (titular: Ramona Ros Parellada); al c/ de Sant Pau, 18 (titular: Jeroni Ros Llenas).

Sabater / Sabatés:

Significat etimològic del cognom: “*Sabater, Sabaté, Sabatés*”. Del substantiu *sabater*, “qui fa sabates”.

Classificació: Classificació: “Llinatges que representen noms de càrrec o dignitat, d’ofici o de professió”. En aquest cas: “Noms d’ofici i professió tècnica”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom Sabater és documentat a Calella l’any 1349, a Argentona el 1497 i a Vilassar des del 1553. Hi ha múltiples llinatges Sabater que conflueixen a Sant Joan de Vilassar. La majoria originats a Sant Genís de Vilassar, altres a Cabrera i finalment a Figueres (Alt Empordà). Els més importants és l’originat per Joan Sabater, pagès casat amb Maria Engràcia Bergay a Sant Genís de Vilassar cap a l’any 1700, que per línies maternes s’arrela a Sant Joan de Vilassar. Es comptabilitzen 7 generacions. Aquest llinatge a Vilassar de Mar, que perd el cognom, entroncarà amb els Carrau, Roldós, Guardiola, Gelpí, etc.

El segon és l’originat per Pacià Sabater, pagès “de can Sabatera” casat amb Elisabet Agell el 1625 a Sant Genís de Vilassar. El 1721 una descendent, Maria Sabater Mayoles contrau matrimoni amb el pescador Jeroni Mateu Alsina Puig i s’estableixen al Veïnat de Mar. D’aquest llinatge es quantifiquen 12 generacions, 10 amb branques a Vilassar de Mar que ja no porten el cognom. Aquest llinatge entronca amb els Almera, Argimon, Casanovas, B/Verdaguer, etc.

El tercer llinatge és el de Pau Sabater casat amb Isabel Roura, de Figueres (Alt Empordà). El seu fill Josep Sabater Roura, nascut a Figueres enllaça matrimonialment amb la vilassarenca de mar Eulàlia Roca Armengol el 1846. Tindrà tres fills. D’aquest llinatge es comptabilitzen 6 generacions. Entroncaran amb els Pou, Pujol, Sust, Pareira, Gelpí, Martín, etc. Seran sabaters, pilots i capitans de la marina vilassarenca i de la “Compañía Transmediterránea” (capità: Josep Sabater Roca).

Resten altres llinatges Sabater a la vila de difícil identificació i que no es consoliden.

El 1895 els membres dels llinatges Sabater vivien i/o eren propietaris de diverses cases a la vila: al c/ de Sant Pere, 21 (titular: Caterina Sabater Castells); al c/ d’en Roig, 12 (titular: Rosa Sabater Castells); al c/ del Rosari, 13 i al c/ Sant Ramon, 20 i 21 (titular: Pere Sabater Torner).

Sala:

Significat etimològic de cognom: “*Sala, Salas, Sales*”. De *Salla*, “cambra de rebre”. En l’edat mitjana apareix ben documentat *Salla i Salla* com a nom de persona: *Salla (969), Salla (981)*.

Classificació: “Llinatges que representen el nom propi patern o matern” en aquest cas: “Noms germànics”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom ja és documentat a Teià des del segle XV i a Agell, Cabrera i Llaveneres el 1497. El cognom Sala ja apareix en els documents del Veïnat de Mar, citats per Josep Samon, el 1782 per l'elecció de representants prèvia a la fundació del primer ajuntament de Sant Joan de Vilassar. S'identifiquen diversos llinatges. El primer que té origen al Veïnat d'Agell pertanyent a Sant Feliu de Cabrera i l'origina Mariano Sala, pagès casat amb Eulàlia Ribas Bruguera. El seu fill, Bonaventura Sala Ribas casa el 1758 amb la vilassarenca de mar Maria Abril Pou. Entroncaran amb els Abril, Roldós, Muns, Carrau, Guardiola, Ferrés, Mir, Casanovas, Villà, Pons, Roig, etc. En predomina les línies maternes, el cognom no es consolidarà. Es quantifiquen 11 generacions a Vilassar de Mar.

El segon cognom prové de Sant Martí Sarroca (Alt Penedès), l'origina Josep Sala casat amb Francisca Badia. El seu fill Feliu Sala Badia, carreter, enllaça matrimonialment amb la vilassarenca Eulàlia Armengol Gelpí l'any 1839 Entroncaran amb els Mir, Carrau, Roig-Pi-ferrer, Roca, Mas, Ferrari, Lloveras, Gelpí, Roldós, Llenas, etc. Es quantifiquen 7 generacions a Vilassar de Mar.

Durant el segle XIX arriben altres llinatges Sala provinents de Ripollet, Berga, Cabrera però amb poc recorregut a la vila.

El 1895 els membres dels llinatges Sala vivien i/o eren propietaris de diverses cases a la vila: al c/ de Santa Coloma, 13 (titular: Maria Sala Badia);

al c/ de l'Era, 16 (titular: Joan Sala Armengol); al c/ de Sant Andreu, 13 i c/ de l'Església, 13 (titular: Hereus de Josep Sala Olivé).

Sagalés:

Significat etimològic del cognom: “*Segalés, Sagalés, Sigalés*. Grafia incorrecta de *segalers* o *segolers*. *Segoler* “camp de sègol”.

Classificació: “Llinatges que representen el nom del lloc d'origen, de residència o de propietat. En aquest cas: noms de plantes i els seus conreus”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom Sagalés prové de Mataró i ha tingut poc recorregut a Vilassar de Mar. L'origina el mataroní Agustí Sagalés Casanovas casat amb Esperança Albertí Blanch cap l'any 1865. El seu fill Josep Maria Sagalés Alberti casarà ja al segle XX amb la vilassarenca Maria Dolors Murtra Carrau. El llinatge entroncarà amb els Masriera, Guardiola, Roca, Vall, etc. El llinatge tindrà poc recorregut a la vila, atès que es desenvoluparà a Mataró i Barcelona. Es comptabilitzen 4 generacions.

El 1895 els membres dels llinatges Sagalés vivien i/o eren propietaris de diverses cases a la vila: al c/ de Sant Ignasi, 33 bis, 35, c/ Sant Josep, 21, c/ Sant Sebastià, 5 bis, c/ Roig, 1, Camí Ral i c/ Sant Pere, 26; i dues cases de pagès (titular: Agustí Segalés Casanovas)

Sagarra:

Significat etimològic del cognom: Nom d'una comarca catalana, segurament d'origen pre-romà (potser del basc *sagar*, “pomera”).

Classificació: “Llinatges que representen el nom del lloc d’origen, de residència o de propietat” en aquest cas: “Topònims de les terres de llengua catalana”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom amb poc recorregut a la vila. L’origina Ramon Sagarra, mestre d’aixa que casa amb Isabel Ciscaraguell. El seu fill, Francesc Sagarra Ciscaraguell, mestre d’aixa, enllaçarà matrimonialment amb Margarida Puig Alsina cap a l’any 1832. Aquest llinatge donarà una saga de mestres d’aixa, amb un nombre notable d’embarcacions construïdes a la platja de la vila. En algun moment del segle XIX es traslladaran a Mataró on continuarà l’activitat professional.

El 1895 els membres del llinatge Sagarra ja establerts a Mataró eren propietaris de diverses cases a la vila: al c/ de Sant Pere, 49 i 52 (titular: Hereus de Francesc Sagarra).

Sambola:

Significat etimològic del cognom: Cognom no estudiat per cap dels especialistes catalans. No obstant això, en la definició del Diccionari Alcover–Moll el cita amb frase: “*Llinatge existent a Girona, Manresa, Igualada, Bell-lloc, Barcelona, Sant Joan d’Horta, Montbrió de la Marca, etc.*”.

Classificació: “Noms d’origen desconegut o molt dubtós”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom Sambola²⁰⁴ tindrà poc recor-

²⁰⁴ Veure article *Sambola* al llibre *Galeria de penja-ases* de Damià Bas

regut a Sant Joan de Vilassar. El llinatge prové de la població de Tàrrega (comarca de l’Urgell) i arriba a la vila cap al 1830. L’origina Llorenç Sambola i Maria Carbonell d’aquesta població. Dos fills Antoni i Ramon Sambola Carbonell, teixidors, casaran amb les vilassarenques de mar Maria Padrosa Mir i Josepa Llimona Anyé el 1847 i el 1854, respectivament. Entroncaran amb els Carbonell, Llimona, Anyé, Pedrosa, Torres, Vinyals, Surribas, etc. Es quantifiquen 4 generacions a Vilassar de Mar.

Serra:

Significat etimològic del cognom: “*Serra, Sarres, Serras, Del nom comú serra, “cadena de muntanyes”.* De l’adjectiu *serrà*.”

Classificació: “Llinatges que representen el nom del lloc d’origen, de residència o de propietat” en aquest cas: “Noms gentilicis”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom Serra ja és documentat a Alella i Vilassar el 1497 i a Argentona el 1515. El cognom ja apareix en els documents del Veïnat de Mar, citats per Josep Samon, concretament al llistat d’assistents a la reunió de 1782 per l’elecció de representants del primer ajuntament de Sant Joan de Vilassar. S’identifiquen diversos llinatges. El primer prové d’Ullastrell (Baix Empordà) l’origina Baldiri Serra, pagès casat amb Maria. Un descendent, Andreu Serra Sayol, corder, nascut a Sant Genís de Vilassar casa amb la vilassarenca de mar Maria Eulàlia Mir Bohigas el 1763. Entroncaran amb els Mir, Guardiola, Roldós, Gelpí, Ferrés, Tauran, Farre-ras, Verdaguer, Roig, etc. Es dedicaran als oficis del mar com corders, cirur-

S

gians, pescadors, patrons pescadors, mariners, pilots (pilot: Josep Gelpí Serra), etc. Alguns membres d'aquest llinatge emigraren a Amèrica (Argentina). Es quantifiquen 12 generacions d'aquest llinatge, 9 de les quals amb components vilassarencs de mar.

El segon llinatge prové del Regne de França. L'origina Joan Serra, probablement occità, casat amb Eulària cap a l'any 1627. Una descendent Teresa Serra Tauran casarà el 1810 amb el vilassarenc de mar Magí Julià Carrau, matriculat, comerciant i després industrial amb qui tindrà 13 fills. Entroncaran amb els Roldós, Mas, Galceran, Bruguera, Abril, Colomer, Prats, etc. Seran pescadors, patrons pescadors, mariners, pilots i capitans de la marina vilassarenca (capitans: Josep i Felip Julià Serra), fabricants tèxtils²⁰⁵ (fàbrica de "can Xauxa"; fabricants Jaume Serra Vives i Joan Serra Roldós), etc. Es quantifiquen 16 generacions d'aquest llinatge, 10 de les quals a Vilassar de Mar

El tercer llinatge prové també de Sant Feliu de Cabrera. L'origina Joan Serra casat amb Magina Tauler cap al 1715. Un descendent Josep Serra Vindrell casarà amb Antònia Anglada Abril d'Argentona el 1852 establint-se a Sant Joan de Vilassar. Entroncaran amb els Bacàs, Roldós, Mas, etc. Seran pagesos, treballadors, teixidors, etc. Es quantifiquen 11 generacions, 3 de les quals amb components vilassarencs de mar.

En el transcurs del segle XIX arriben altres llinatges Serra de diversa procedència que tindran, però poc recorregut a la vila.

205 Veure capítol *Els Serra* al llibre *Els orígens de la primera industrialització del rerepaís, un cas emblemàtic: Vilassar i el capital comercial barceloní (1828-1875)*, Mataró 1999 de Benet Oliva Ricós.

Diversos membres dels llinatges Serra van esdevenir regidors i alcaldes de la vila. Primer en l'etapa del Veïnat de Mar (regidor: Pau Serra Sayol, corder 1767, 1776 i 1784; regidor: Andreu Serra Sayol, corder 1784). Ja al segle XX al municipi independitzat de Sant Joan de Vilassar (alcalde: Pau Alsina Serra de "can Cinto Petit" 1904-1905 i 1916-17; alcalde: Emili Carles Serra 1936; alcalde: Francesc Serra Prat 1936-37).

El 1895 els membres dels llinatges Serra vivien i/o eren propietaris de diverses cases a la vila: al c/ de Sant Andreu, 15 (titular: Eusebi Serra Mir); al c/ de Sant Andreu, 13 (titular: Josep Serra Ramundi).

Sitjes:

Significat etimològic del cognom: *Sitges, Sitjes, Siches. Plural de Sitja*, "dipòsit subterrani de blat". D'aquest mot prové el topònim de *Sitges*, del qual probablement que provingui el cognom.

Classificació: "Llinatges que representen el nom del lloc d'origen, de residència o de propietat". En aquest cas: "Noms de preparacions i utilitzacions del terreny i de treballs agrícoles"

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom Sitjes prové d'un llinatge de Sant Andreu del Palomar. L'origina Francesc Sitjes casat amb Teresa Albada cap al 1790. Un descendent, Salvador Sitjes Maños, conductor de carruatges, enllaça matrimonialment amb la vilassarenca de mar Josepa Bacàs Teixidor cap a l'any 1850. Tindran 10 fills. Entroncaran amb els Bacàs, Bassa, Torres, B/Verdaguer,

Font, Banús, Bosch, Reig, Roig, Roldós, Carbonell, Prats, etc. Seran carreters, pagesos, treballadors, fusters, botiguers, bacallaners, campaners, etc. Alguns components del llinatge faran l'Aventura Americana, *l'americano* Pere Sitjes Bassa²⁰⁶ que retorna amb fortuna de l'Uruguai i feu construir l'edifici "can Bassa"²⁰⁷. Es quantifiquen 8 generacions, de les quals 6 vilassarenques de mar.

El 1895 els membres dels llinatges Sitjes vivien i/o eren propietaris de diverses cases a la vila: al c/ de Sant Magí, 12, c/ Sant Antoni, 17 i c/ del Carme 21 (titular: Pere Sitjes Bassa).

Soler:

Significat etimològic del cognom: *Soler, Solé, Sulé*. Del llatí *solarium*, derivat de *solum*, "sol, terreny, solar".

Classificació: "Llinatges que representen el nom del lloc d'origen, de residència o de propietat" en aquest cas: "Noms d'accidents orogràfics i altres referents al relleu o aspecte del terreny".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar

El cognom és documentat a Alella, Cabrera, Premià i Mataró des del 1497 i Vilassar des del 1515. S'han identificat diversos llinatges Soler que s'estableixen durant els segles XVIII i XIX a la vila. Alguns amb poc recorregut, altres perquè, en predominar la línia materna, el cognom no es consolida. El llinatge més important prové de Sant Salvador i l'origina Josep Soler casat amb Isabel Capdevila. Un fill An-

toni Soler Capdevila, pescador, casa el 1758 amb Margarida Cristià Sellés. Entroncaran amb els Cahué, Ferrés, Guardiola, Vila, Casanovas, Alsina, Mas, Petit, Bosch, Roig, etc. Es dedicaran als oficis de mar. Es quantifiquen 7 generacions a Vilassar de Mar.

Altres llinatges Soler provinents d'El Masnou, Sant Genís de Vilassar, Vila Joiosa (País Valencià) que enllaçant matrimonialment amb vilassarencs/ques tindran poc recorregut.

El 1895 els membres dels llinatges Soler vivien i/o eren propietaris d'una casa a la vila: c/ Sant Jaume, 12 (titular: Pere Soler Munt).

Suari:

Significat etimològic del cognom: És un cognom no estudiat per cap dels especialistes catalans. Segons el Diccionari Alcover-Moll és un "Llinatge existent a les poblacions d'Argentona, Caldes de Montbui, Llerona, Vilassar de Dalt...". El mateix diccionari indica que el terme podria provenir del mot *sudari* (Mocador; drap per a eixugar la suor i el moc. Sudari o drap per eixugar la suor: *Sudarium*).

Classificació: "Llinatges que són originàriament vertaders sobrenoms o malnoms. En aquest cas: noms d'objectes inorgànics o inanimats".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom Suari que arriba a Sant Joan de Vilassar el segle XIX prové del Vallès Oriental (Sant Antoni de Vilamajor, Cardedeu, Cànoves, etc.) i del Maresme (Argentona, Sant Genís de Vilassar, Sant Feliu de Cabrera, etc.). S'identifiquen diversos llinatges. El primer prové

206 Veure apartat *Pere* al llibre *Vilassar de Mar dels indians* 2012 de Tate Cabre i Mireia Oliver
207 Veure article *can Bassa* al llibre *Galeria de penja-ases* 2003 de Damià Bas.

del Veïnat d'Alfou (Sant Antoni de Vilamajor) i el primer conegut és Jacint Suari que casa el 1646 amb Elisabet Mas de Munt Roura de Cabriels. El llinatge restarà Sant Genís de Vilassar, Cabriels, Sant Feliu de Cabrera durant diversos segles. L'any 1811 una descendent, Maria Ribas Suari casarà amb el vilassarenc de mar Jaume Casanovas Feliu, fabricant. Entroncarà amb els Roura, Llibre, Ribas, Anyé, Llimona, Roca, Carrau, Casanovas, Villà, etc. En desenvolupar-se per línies maternes el cognom no es consolidarà a la vila. Seran pagesos, treballadors, pescadors, mariners, pilots, fabricants, industrials, etc. Es quantifiquen 14 generacions d'aquest llinatge, de les quals 7 generacions amb vilassarencs de mar.

El segon llinatge prové de Sant Genís de Vilassar i l'origina la pubilla Isabel Suari que casa amb Josep Fornells cap al 1720. Un descendent Joan Suari Cantarell casarà amb la vilassarenca Maria Cahué Gorgullon el 1801. Entroncaran amb Cahué, Gorgullon, Abril, Parera, B/Verdaguer, Puig, Roig, Ferrés, Reig, Costa, etc. En desenvolupar-se per línies maternes el cognom no es consolidarà a la vila. Seran pagesos, treballadors, pescadors, mariners, pilots i capitans de la marina vilassarenca (capità: Jacint Suari Cahué), etc. Aquest llinatge Suari ha donat també un alcalde (alcalde Jacint Suari Cahué 1859-1860). Es quantifiquen 7 generacions d'aquest llinatge, de les quals 4 generacions amb vilassarencs de mar.

El tercer llinatge prové d'Argentona i Sant Genís de Vilassar. Pau Suari enllaça matrimonialment amb Maria Martí cap a l'any 1700. En desenvolupar-se per línies maternes el cognom no es consolidarà a la vila. Entroncarà amb els Colomer, Feliu, Mir, Roldós, Guar-

diola, Isern, Pujol, etc. Es quantifiquen 7 generacions d'aquest llinatge, de les quals 3 amb vilassarencs de mar.

Altres llinatges Suari que enllacen matrimonialment per línia materna tindran poc recorregut.

El 1895 els membres dels llinatges Suari vivien i/o eren propietaris de diverses cases a la vila: c/ Sant Pere, 16 i c/ Sant Pau, 17bis (Hereus de Jacint Suari); al c/ Sant Pau 17 bis (titular: Hereus de Jacint Suari Cahué).

Sust:

Significat etimològic del cognom: Cognom no estudiat per cap especialista català. Inicialment amb la grafia *Susto*, fou catalanitzat al segle XVIII. Cognom procedent d'Itàlia

Classificació: "Noms d'origen no català". En aquest cas "Noms italians".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom *Sust*²⁰⁸ prové del cognom italià *Susto* i es remunta a l'any 1570 a Gorra (Liguria-Itàlia). El 1722 Antonio *Susto* de professió calafat, nascut a Finale (Liguria-Itàlia), es casa i estableix a El Masnou on el cognom esdevindrà Sust. El llinatge apareix a Sant Joan de Vilassar el 1789 quan un dels seus néts, Josep Feliu Sust Sayol, també calafat s'hi estableix i casa amb Gertrudis Cisa Amat, el 1789. Els Sust vilassarencs han estat una important nissaga de calafats, mestres d'aixa²⁰⁹, pilots i capitans de la

208 Veure: "El cognom Sust" de Joan Muray publicat al nº 13 de la *Revista Singladures*, article de Damià Bas Revista Singadures nº 14.

209 Veure capítol X *La Marina velera i les Mestrances* al llibre-monografia de Lluís Guardiola Prim *Sant Joan de Vilassar, història i geografia de la comarca vilassanesa i del Maresme*. 1955.

marina²¹⁰ de vela vilassarenca que feia “la Carrera d’América” els segles XVIII, XIX i XX (capitans: Jaume Sust Alsina; Josep, Joan i Pau Sust Carrau (a) “Pau Calafat”²¹¹; Pau Sust Gelpi; Pau, Emili i Francisc Sust Mir; Pere Sust Sala; Felicià Sust Vives (a) “Fleciano”²¹², Francisco Casanovas Sust i Ernest Julià Sust; pilots i oficials: Felicià Sust Cisa; Pere Sust Mir II; Jaume Sust Vives i Joan Sust Vives). També han donat diversos alcaldes i regidors a la vila (alcalde: Josep Mir Sust 1854-56 i 1871; alcalde: Josep Sust Carrau 1869 i alcalde Jaume Sust Alsina 1902-03 i regidor Ernest Julià Sust 1934-1936).

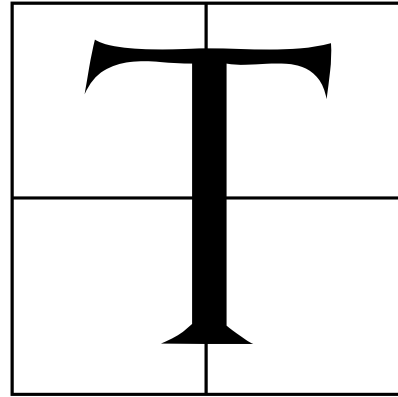
Actualment a més de Vilassar de Mar, El Masnou, Barcelona, el llinatge s’estén per l’Argentina, (ciutats de Rosario, Córdoba i Mendoza) i Cuba. Es quantifiquen 13 generacions d’aquest llinatge des del primer Sust documentat (Stefano Susto nascut el 1570) de les quals, 8 amb components vilassarencs de mar.

El 1895 els membres del llinatge Sust vivien i/o eren propietaris de diverses cases a la vila: c/ Sant Roc, 7 i c/ Santa Coloma, 8 (titular: Jaume Sust Alsina; c/ Sant Pau 8, 10, 11 i 12 (titular: Joan Sust Carrau); c/ Sant Roc, 2 i c/ Sant Jaume, 3 (titular: Rosa Sust Mir); c/ Sant Magí, 17 i c/ de l’Arpella, 29 (titular: Emili Sust Mir) i c/ Sant Sebastià, 6, (titular: Emili Sust Pou).

210 Veure: *De la vela al vapor. La marina catalana a través d’una família de Vilassar de Mar: els Sust* (2004) de Joan Giménez Blasco

211 Veure article *Calafat* al llibre *Galeria de penja-ases* 2003 de Damià Bas. I article *Pau Sust Carrau: una vida dedicada la marina mercant* de Joan-Maria Sust a la Revista *Singladures* nº 14.

212 Veure *Semblança d’un gran vilassarenc* de Agustí Martín Sabater, a la Revista *Singladures*, nº 3. I article *Fleciano* al llibre *Galeria de penja-ases* de Damià Bas.

Tauran:

Significat etimològic del cognom: Cognom no estudiat per cap especialista català per tant ignorem l’etimologia. No obstant això, un especialista valencià, Carles Barquero, que ha estudiat els Tauran establerts al País Valencià afirma: “és un cognom de procedència francesa i probablement occità procedent del bisbat de Cahors (avui Bisbat d’Albí) actualment regió Migdia-Pirineus del departament de Lot i relacionat amb un antic topònim”. També, Adrià Canal en el seu llibre sobre cognoms maresmencs, el defineix com “Cognom d’origen francès”.

Classificació: “Llinatges que representen el nom del lloc d’origen, de residència o de propietat” en aquest cas: “Topònims de les terres de llengua occitana”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom Tauran és documentat des del 1497 a Dosrius. El llinatge Tauran vilassarenc prové de Granollers. L’any 1702, Pere Tauran, nat a Granollers, teixidor de lli, fill de Pere, de professió

daguer i de Maria es casa a Sant Genís de Vilassar amb Petronil·la Lloberes. Els Tauran²¹³ restaran força temps a Sant Genís com a pagesos, basters, menestrals, forners, teixidors i fabricants de filats (fabricants Pau i Mateu Serra Tauran, etc.). Arribaran a Sant Joan de Vilassar a principis del segle XIX, per línies maternes i paternes. Un dels primers és Joan Tauran Vives casat amb Maria Teresa Gelpí Serra l'any 1836. Entroncaran amb els Lloveras, Serra, Vives, Carrau, Alsina, Roldós, Terrades, Llampallas, Campins, etc. No obstant el cognom no es consolidarà a la vila en predominar les línies maternes. Es quantifiquen 15 generacions Tauran, de les quals 10 amb components vilassarencs de mar.

Teixidor:

Significat etimològic del cognom: “*Teixidor, Texidor, Teixidó, Texidó*”. Del nom comú *teixidor*, “qui teixeix”.

Classificació: “Llinatges que representen noms de càrrec o dignitat, d'ofici o de professió”. En aquest cas: “Noms d'ofici i professió tècnica”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom és documentat a Pineda des del 1295 i a Calella i Sant Andreu de Llavaneres des del 1497. El cognom vilassarenc prové de Sant Feliu de Cabreria. Té poc recorregut a Sant Joan de Vilassar. El llinatge l'origina Jaume Teixidor, jornaler nascut a aquesta població, casat amb Francisca Barrau cap al 1870. Tindran dos fills/les que casaran amb vilassarencs de mar. En-

213 Veure capítol *Els Tauran* al llibre *Els orígens de la primera industrialització del rerepaís, un cas emblemàtic: Vilassar i el capital comercial barceloní (1828-1875)*, Mataró 1999 de Benet Oliva Ricós.

troncaran amb els Domènech, Guardiola, Bosch, Roldós, Itxart, Pifarrer. És un llinatge poc nombrós. Es quantifiquen 4 generacions amb components vilassarencs de mar.

Terrades:

Significat etimològic del cognom: “*Terrada, Terrades*. De *terrada*, aplicat a un terrat gran (o terrassa fluvial). Terrades, poble de la Garrotxa”.

Classificació: “Llinatges que representen el nom del lloc d'origen, de residència o de propietat” en aquest cas: “Noms d'edificis i llurs dependències”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom documentat a Dosrius, Hortavinyà i Palafolls des del 1497. El llinatge Terrades vilassarenc prové de Sant Quirze del Vallès (comarca del Vallès Oriental). Arriba a Sant Genís de Vilassar a principis del segle XVIII, previ pas per Mataró. El primer a la població és Pau Terrades, pagès fill de Macià i de Margarida que casa el 1707 amb Margarida Villà Parera. Els Terrades restaran força temps a Sant Genís com a menestrals, mestres de cases i fusters. Més tard seran fabricants de teixits²¹⁴. Arriben a Sant Joan de Vilassar a principis del segle XIX, quan Pau Terrades Tremoleras, fabricant casa amb Josepa Parera Pifarrer i s'estableix a la vila. El seguirà el seu germà Jeroni i poc després el seu cosí germà Manuel Terrades Boquet. Tots dos muntaran fàbriques de filats. Ja al segle XX hi ha Terrades com tècnics i

214 Veure capítol *Els Terrades, de menestrals a Vilassar de Dalt a fabricants a Vilassar de Mar* al llibre *Els orígens de la primera industrialització del rerepaís, un cas emblemàtic: Vilassar i el capital comercial barceloní (1828-1875)*, Mataró 1999 de Benet Oliva Ricós.

gerents de fàbriques a Vilassar de Dalt (Vilassar S.A.) i Vilassar de Mar (fàbrica de "can Nyol"). Es quantifiquen 9 generacions, 2 de les quals a Vilassar de Mar amb poc recorregut.

Tiò:

Significat etimològic del cognom: "Tió, Thió". Del substantiu *tió* "boscal per cremar". Escrit a vegades *thió*, per falsa etimologia o potser vera procedència d'algun nom francès com *Thibault* o *similars*. (J. Ma. Albigès).

Classificació: "Llinatges que representen el nom del lloc d'origen, de residència o de propietat" en aquest cas: "Noms gentilicis".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom és documentat a Sant Pere de Premià des del segle XIII, a Cal·lella el 1357 i Barcelona el 1397. El cognom amb poc recorregut a Sant Joan de Vilassar, atès que arriba per línia materna. S'identifiquen 3 llinatges. El primer conegut és Bernat Tió casat amb Caterina a Sant Pere de Premià cap a l'any 1625. Aquest llinatge amb moltes generacions a Premià, tindrà una descendent que entronca amb els Masriera de San Genís de Vilassar-Cabrils i els seus fills s'establiran a Sant Joan de Vilassar, però ja no portaran el cognom. Entornaran amb els Brugueira, Font, Estrany, etc. Es quantifiquin 11 generacions d'aquest llinatge, de les quals 9 a Vilassar de Mar.

El segon és originari també de Premià, és la línia de Pere Tió i d'Eulàlia Estrader. Una filla Eulàlia Tió Estrader casa amb Pere Mas Argimon, el seu fill Mateu Mas Tió casarà a Sant Joan de Vilassar amb Antònia Roldós Casa-

novas, l'any 1867 amb 9 fills. Aquest llinatge entroncarà amb els Alsina, Pujol, Espinach, Triadó, Villà, Ribot, etc. Ja al segle XX.

El tercer llinatge al Veïnat de Mar ve de Magina Moragas Tió, igualment de Sant Pere de Premià, filla de Damià Moragas i Anna Tió que casa amb el vilassarenc Antoni Ferrés Pou, sastre el 1666. Enllacen amb els Badia, Roldós, Roig, Fargas, etc. Es quantifiquen 13 generacions, 12 a Vilassar de Mar, però ja sense el cognom.

Tolrà:

Significat etimològic del cognom: "Tolsà, Tolrà, Toldrà, Tuldrà". Formes que representen una contracció de *tolosà*, "nadiu de Tolosa".

Classificació: "Llinatges que representen el nom del lloc d'origen, de residència o de propietat" en aquest cas: "Noms gentilicis".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

És un cognom maresmenc documentat des del segle XV, present a Arenys, Tiana, Cabrils i Vilassar de Dalt. Té poca presència a Sant Joan de Vilassar. A la vila s'hi identifiquen dos llinatges amb aquest cognom. El primer s'origina a Sant Genís de Vilassar i al Veïnat del Sant Crist i Cabrils on s'ubica el "Mas Tolrà". L'origina Pau Tolrà casat amb Maria Congostell de Vilanova de la Roca l'any 1666. El llinatge restarà durant segles a Cabrils i Sant Genís de Vilassar. Seran pagesos i després fabricants tèxtils²¹⁵ molt importants (fà-

²¹⁵ Veure capítol *Els Tolrà, de pagesos Cabrils a fabricants a Castellar del Vallès i Barcelona* al llibre *Els orígens de la primera industrialització del rerepaís, un cas emblemàtic: Vilassar i el capital comercial barceloní (1828-1875)*, Mataró 1999 de Benet Oliva Ricós.

briques a Cabriels, Barcelona, Castellvell i el Vilar i Castellar del Vallès). Una branca serà ennoblida (marquesat de Sant Esteve de Castellar). El llinatge arribarà a Sant Joan de Vilassar per línies maternes i paternes. Un dels primers es Joan Tolrà Mallas que casa amb Francisca Bosch Albert el 1854. Tindran 8 fills. Entroncaran amb els Bosch, Boix, Bruguera, Lloberes, Xiviller, Serra, Roig, etc. Es quantifiquen 11 generacions, 5 de les quals amb components vilassarencs de mar.

El segon llinatge Tolrà identificat prové de Castellgalí (comarca del Bages). L'origina Salvador Tolrà casat amb Rosa Rosalbas que arriben sobre el 1870 a la vila. Els seus quatre fills es casen amb vilassarenques de mar. Entroncaran amb Carreras, Barba, Ramon, Mas i Gelpí. Es quantifiquen 4 generacions vilassarenques d'aquest llinatge a la vila.

El 1895 els membres dels llinatges Tolrà vivien i/o eren propietaris de diverses cases a la població: casa de pagès, (titular: Joan Tolrà Mallas); casa de pagès, (titular: Hereus de Josep Tolrà Masriera).

Torner:

Significat etimològic del cognom: “*Torner, Torné*” Del substantiu *torner*, “qui treballa al torn”.

Classificació: “Llinatges que representen noms de càrrec o dignitat, d'ofici o de professió”. En aquest cas: “Noms d'ofici i professió tècnica”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom és documentat des del 1497 al Veïnat de Sant Jaume de Traià (Ar-

gentona). El cognom Torner ja apareix en els documents del Veïnat de Mar citats per Josep Samon, específicament en la reunió de 1782 per l'elecció de representants del primer ajuntament de Sant Joan de Vilassar. Tindrà, però, poc recorregut a Sant Joan de Vilassar. S'hi identifiquen 2 llinatges vilassarencs. El primer llinatge és originari de la població d'Alpens (comarca d'Osona). L'origina Bartomeu Torner, sastre nat a aquesta població que casa el 1777 amb Teresa Samon Puig, nascuda a Òrrius. Entroncaran amb els Serra, Campins, Roldós, Tauran, Abril, Simon, Oller, etc. Es quantifiquen 4 generacions amb vilassarencs de mar.

El segon llinatge arriba al segle XIX amb Jaume Torner Cahué casat amb Magdalena Franch Soler, cap al 1835 amb qui tindrà 7 fills. Entroncaran amb els Abril, Avellà, Serra, Flamerich i Sabater. Es quantifiquen 3 generacions d'aquest llinatge a la vila.

Tura:

Significat etimològic del cognom: Potser del germànic *Thura* (1467) o bé relacionat amb el mot *tur*, “pedra calissa i porosa”. F. B. M. Altra opinió: femení de *Tur*, o més aviat relacionat amb el radical pre-romà *Tur*, “muntanya, elevació de terreny” (J. Ma. Albaigès).

Classificació: “Noms d'origen desconegut o molt dubtós”.

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom vilassarenc Tura prové d'Hostalric (comarca de La Selva). L'origina Miquel Tura Babot, cirurgià, nat a aquesta població casat en segones núpcies amb la vilassarenca de mar Maria Almera Casanovas cap a l'any

1836 i establerts a Sant Joan de Vilassar. Entroncaran amb els Androfeu i, ja al segle XX amb García, Farreras, Ferrés, Marsal, etc. No és un llinatge nombrós. Es quantifiquen 7 generacions a Vilassar de Mar.

El 1895 els membres dels llinatges Tura vivien i/o eren propietaris d'una casa a la vila: c/ de l'Església, 11 (titular: Leonor Tura Androfeu).

Tuxans:

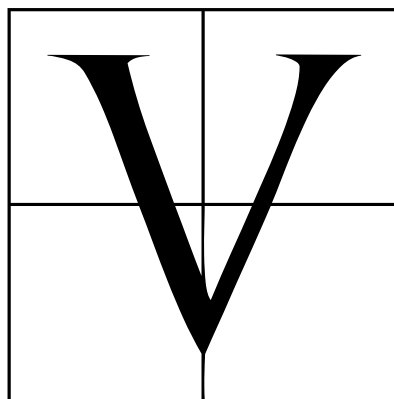
Significat etimològic del cognom: "Tuxans, Tuxans, Tuixens. Tuixans". Sembla del gentilici llatí *Tuscianus*, derivat de *tuscus* o *tuscos*, ("etrusc", de l'Etrúria)". (J. Ma. Albaigès).

Classificació: "Llinatges que representen el nom del lloc d'origen, de residència o de propietat" en aquest cas: "Noms gentilicis".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom amb poc recorregut a Sant Joan de Vilassar, atès que arriba per línia materna. El llinatge prové de Sant Genís de Vilassar i del Veïnat de Cabrils. El primer conegut és Miquel Tuxans, nat al Veïnat del Sant Crist, casat amb Rosa Ribas cap al 1790. L'arrelament a Sant Joan de Vilassar ve per una de les filles, Teresa Tuxans Ribas que contraurà matrimoni amb Bonaventura Roldós Casanovas, matriculat, el 1826 a Sant Joan de Vilassar. Tindran 10 fills. Els fills Roldós-Tuxans entroncaran amb els Ferrés, Creus, Buscarons, Bruguera, Campins, Mas, etc. Els descendents es dedicaren als oficis del mar, pescadors, mariners, etc. Una branca (Joan Roldós Tuxans) s'establí a l'Uruguai. Actualment es quantifiquen 8 generacions, 7 d'elles amb components vilassarencs de mar.

El 1895 els membres del llinatge Tuxans vivien i/o eren propietaris d'una casa a la vila: c/ de Sant Josep, 36 i 37 (titular: Miquel Tuxans).

Valls:

Significat etimològic del cognom: "Vall, Valls, Desvalls, Savall, Savalls, Çavalls". Derivacions de *vallis*, "vall, terreny entre muntanyes", o de *vallum*, "fossat que envolta una fortificació o una ciutat", la primera és femenina i la segona masculina. També és una ciutat important del Camp de Tarragona" (J. Ma. Albaigès).

Classificació: "Llinatges que representen el nom del lloc d'origen, de residència o de propietat" en aquest cas: "Noms d'accidents orogràfics i altres referents al relleu o aspecte del terreny".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar

El cognom és documentat a Alella i Teià en 1497. Hi ha diversos llinatges amb cognom Valls a Sant Joan de Vilassar. Hem identificat els més significatius. El primer i més antic prové de Sant

Feliu de Cabrera, l'origina Bartomeu Valls casat amb Esperança Carbonell Folgar l'any 1600. Aquest llinatge arribarà al Veïnat de Mar amb l'enllaç matrimonial de Rosa Parera Valls amb en Pau Verdaguer Mas l'any 1756. En desenvolupar-se per línies maternes el cognom no es consolidarà en aquesta primera onada. Entroncaran amb els Verdaguer, Cabot, Banús, Lloberas, Casanovas, Bruguera, Ferrés, Pou, Roldós, Ramon, etc. Més tard al segle XIX arribaran des de Cabrera components d'aquest llinatge com Manuel Valls Guinart que casa amb Josepa Bueno Borotau el 1871 que sí que consolidaran el cognom. Es quantifiquen 14 generacions, de les quals 9 tenen components vilassarencs de mar.

El segon llinatge Valls prové de Sant Feliu de Codines, l'origina Pere Valls Roca casat amb Maria Bergay Sala cap al 1825, establerts a Sant Joan de Vilassar. Entroncaran amb els Bergay, Casanovas, Abril, Campos Ferrés, Mas, Gelpí, Reig, etc. Es quantifiquen 3 generacions a Vilassar de Mar. Els Valls seran pagesos, treballadors, paletes, etc.

A finals del segle XIX es registren diversos matrimonis amb components amb cognom Valls de procedència diversa, però sense recorregut a la vila.

El 1895 els membres dels llinatges Valls vivien i/o eren propietaris de diverses cases a la vila: c/ del Rosari (titular: Hereus de Manuel Valls Guinart); c/ de l'Arpella, 4 (titular: Hereus de Jaume Valls Bergay); c/ de Sant Ramon, 10 (titular: Hereus d'Antoni Valls Bergay); c/ de Sant Andreu, 1 (titular: Josep Valls Mas); diverses cases de pagès al terme municipal de la vila (titular: Ramon Valls d'Olzinelles).

Vehil:

Significat etimològic del cognom: "Boil, Bohil, Boils, Buil, Buhils, Vehil, Vehils". Derivat del llatí bovis, "bou". Del qual sorgeix *bovils*, "estable de bous". (J. Ma. Albaigès).

Classificació: "Llinatges que representen el nom del lloc d'origen, de residència o de propietat" en aquest cas: "Noms d'edificis i llurs dependències".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom Vehil és un cognom maresmenc present a Tiana, Vilassar de Dalt, Cabriels (can Vehil) Mataró, Caldes d'Estrac, Cabrera, etc. i és un dels més antics documentats, atès que hi ha constància des del segle XV. S'han identificat diversos llinatges probablement vinculats entre ells. Un de pagesos, apotecaris i fabricants²¹⁶ restarà a Vilassar de Dalt. El principal que arribarà al Veïnat de Mar és el que origina Bartomeu Vehil, de Mataró casat amb Paula Pons a Sant Feliu de Cabrera l'any 1620. Una descendent, Margarida Vehil Parera enllaçarà matrimonialment amb el pescador vilassarenc de mar Salvador Baratau Badia l'any 1703. Tindran 6 fills. Entroncaran amb els Pons, Mas, Baratau, Mir, Lloberas, Carrau, Ferrés, etc.

El cognom, atès que predominen les línies maternes, no es consolidarà a Sant Joan de Vilassar. Es quantifiquen 16 generacions d'aquest llinatge, 13 de les quals amb components vilassarencs de mar.

216 Veure capítol *Els Vehil de la Serra* al llibre Benet OLiva Ricós *Els orígens de la primera industrialització del rerepaís, un cas emblemàtic Vilassar i el capital comercial barceloní (1828-1875)*, Mataró 1999

Verdaguer / Berdaguer:

Significat etimològic del cognom: “*Verdeguer, Verdaguer, Berdaguer*”. Del llatí *viridicarium*, “lloc on verdeja el sembrat” (pel llatí *viridis*, “verd”). (J. Ma. Albigès). *Berdaguer* és una grafia ortogràficament incorrecta de *Verdaguer*.

Classificació: “Llinatges que representen el nom del lloc d’origen, de residència o de propietat” en aquest cas: “Noms de preparacions i utilitzacions del terreny i de treballs agrícoles”

Notes d’aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El primer membre conegut del llinatge Verdaguer²¹⁷ es localitza a Monistrol de Montserrat aproximadament el 1638. Joan Verdaguer, fadrí, es casarà l’any 1658 amb Paula Arch i arrelarà a Sant Pere de Terrassa. El llinatge restarà a Terrassa, després, un descendent de professió ferrer s’establirà a Argenton i seguidament a Cabrera. Un dels seus descendents Pau Verdaguer Mas²¹⁸, patró pescador s’establirà al Veïnat de Mar on casarà amb Rosa Parera Valls el 1756. Entroncaran amb els Puig, Parera, Cahué, Alsina, Cabot, Banús, Serra, Ferrés, Lloveras, Casanovas, Bassa, Bruguera, Villà, Gelpí, etc. Seran, pescadors, patrons de pesca i cabotatge, mariners, pilots, capitans i comerciants durant el segle XIX. Alguns dels components faran la carrera d’Amèrica com a mariners, pilots i capitans de la marina vilassarenca (capi-

tà Joan Verdaguer Banús; capità Pau Verdaguer Banús; capità Francesc B/ Verdaguer Roldós; pilot Pau Verdaguer Deusà). Altres s’establiran a Amèrica²¹⁹ com a comerciants (Josep i Jaume Berdaguer Roldós²²⁰, Pau i Jaume Berdaguer Ferrés²²¹, Pau Verdaguer Deusà i Antoni Verdaguer Lloveras a l’Argentina; Jaume Verdaguer Lloveras a l’Uruguai; Jaume Verdaguer Mir i Jaume Puig Verdaguer a l’Equador, etc.). Amb el temps esdevindran banquers, ramaders i polítics. Algunes branques del llinatge adoptaran el cognom amb la grafia Berdaguer. El llinatge dels V/ Berdaguer abasta actualment 12 generacions, 9 de les quals amb vilassarencs de mar. A més de Vilassar de Mar, Barcelona, Palma de Mallorca, s’estén per l’Argentina (Rosario, Santiago del Estero, Buenos Aires), l’Uruguai (Montevideo, Durazno i San José de Mayo), USA (Austin i Salt Lake city) i l’Equador (Guayaquil).

El 1895 els membres dels llinatges V/ Berdaguer vivien i/o eren propietaris de diverses cases a la vila: c/ de la Concepció, 11 (titular: Rosa Verdaguer Alsina); c/ de Sant Jaume, 20 (titular: Hereus de Rosa Verdaguer Cahué); c/ de Sant Ginés, 15 (titular: Anastasi Verdaguer Deusà); c/ de Sant Joan, 8 i Sant Sebastià, 18 (titular: Josepa Verdaguer Guardiola); c/ de Sant Pere, 13 (titular: Hereus de Pau Verdaguer Mallas) : c/ de Sant Pau, 22 i c/ del Carme 24 (titular: Hereus de Carme Verdaguer Mir); c/ de Sant Genís, 11 (titular: Jaume Verdaguer Roldós); c/ de Sant Llorenç,

219 Veure els Verdaguer a Amèrica al llibre: *Els V/Berdaguer de Vilassar de Mar (1633-2014)* de Jordi Casanovas Berdaguer citat, i *els Berdaguer i els Casanovas* al llibre *El Vilassar dels Indians 2012* de Taté Cabré i Mireia Olivé.

220 Veure: article *La firma P. Berdaguer & Cía* a la publicació “Nuestra Patria” de Santiago del Estero

221 Veure-Fons documental de la família de l’“americano” *Jaume Berdaguer Ferrés* (dels anys 1888-1914).

217 Veure llibre: *Els V/Berdaguer de Vilassar de Mar (1633-2014). Aproximació a la història i a la genealogia del llinatge V/Berdaguer de Vilassar de Mar, Barcelona, Rosario, Santiago del Estero; Monteros, Montevideo i Guayaquil* de Jordi Casanovas Berdaguer 2014.

218 Veure l’article *Canyero* al llibre *Galeria de penja-ases 2003* de Damià Bas

11 i c/ de Sant Andreu, 4 (titular: Hereus d'Eulàlia Verdaguer Roldós); c/ de Sant Llorenç, 11 i c/ del Carme, 26, (titular: Hereus de Francisco Verdaguer Roldós); c/ de Sant Magí, 10, 11 i c/ de l'Arpella, 32, (titular: Hereus d'Anastasi Verdaguer Serra).

Viada:

Significat etimològic del cognom: “*Biada, Viada*”. Del llatí *Beata*, “Benaurada”. (J. Ma. Albigès).

Classificació: “Noms de sants d'origen llatí o grec, posteriors als temps bíblics”

Notes d'aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom provinent de la ciutat de Mataró amb poc recorregut a Sant Joan de Vilassar atès que és de línia materna. L'origina Rita Viada Balansó, filla del pilot mataroní Onofre Viada, que casa amb el vilassarenc de mar Pau Ferrés Campins, capità de la marina vilassarenca cap a l'any 1835. Tindran dos fills, també oficials de la marina mercant (Eduard i Miquel Ferrés Viada, capità i oficial de màquines respectivament). A aquest llinatge pertany el destacat arquitecte vilassarenc Eduard Ferrés Puig. Entroncaran amb els Puig, Abril, Alsina, Mas, Homs, etc. Es quantifiquen 5 generacions a Sant Joan de Vilassar.

Vila / Vilà:

Els especialistes catalans diferencien entre el cognom *Vila* i el cognom *Vilà*. En el cas dels llinatges *Vila* i *Vilà* vilassarencs s'ha preferit agrupar-los en una sola entrada als efectes d'anàlisi, atès que els registres parroquials no sempre inclouen l'accentuació del

cognom en un mateix llinatge i per tant dificulten la identificació.

Significat etimològic en el cas de Vila: “La paraula designa avui un nucli de població no gaire gran, però inicialment s'aplicava a una casa de camp (del llatí *villare*, avui *vil·la*). Per això és sovint contraposada al nom del seu propietari” (J. Ma. Albaigès).

Classificació: Vila: “Llinatges que representen el nom del lloc d'origen, de residència o de propietat” en aquest cas: “Noms comuns indicadors de nuclis de població”.

Significat etimològic en el cas de Vilà: “*Vilar, Vilà, Vilar, Vilars, Vilàs, Villà*. Nom de diversos pobles catalans, originats en *vilars*, és a dir, nuclis de població al voltant d'un accident determinat” (J. Ma. Albaigès).

Classificació: “Llinatges que representen el nom del lloc d'origen, de residència o de propietat” en aquest cas: “Topònims de les terres de llengua catalana”.

Notes sobre aquests llinatges a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom és documentat a Malgrat des del 1515. S'hi identifiquen diversos llinatges amb cognoms *Vila* i *Vilà* al Veïnat de Mar, i després a Sant Joan de Vilassar, tot i que la majoria no consolidaren el cognom en predominar les línies maternes. El primer llinatge prové del Veïnat de Cabriels. L'origina Pere Màrtir Vilà que casa amb Anna Maria Abril cap el 1702. Un descendent, Josep Vila Casanovas, pescador, casa el 1769 amb Agnès Guardiola Ros. Entroncaran amb els Abril, Casanovas, Guardiola, Badia, Mas, Pons, Ravell, Roldós, etc. Seran

pagesos i treballadors a Cabrils i dedicats a les feines del mar a Vilassar. Es quantifiquen un total de 12 generacions, 11 generacions amb components vilassarencs de mar.

Un segon llinatge arriba procedent de El Masnou, amb el traginer Pere Vila casat amb Maria Gorgullon cap l'any 1715. Un fill, Josep Vila Gorgullon, ja és pescador al Veïnat de mar quan casa amb Maria Àngels Feliu Pou el 1739. Entroncaran amb els Feliu, Casanovas, Isern, Cahué, Roig, etc. Es quantifiquen 3 generacions a la vila.

El tercer llinatge l'origina Josep Vila Roldós, nat a Masella, calafat i mestre d'aixa, casat amb la vilassarenca Eulàlia Gelpí Lloveras cap l'any 1810. Tindran 11 fills a Sant Joan de Vilassar. Entroncaran amb els Gelpí, Roldós, Pujol, Sala, Roca i Mas. Es quantifiquen 3 generacions vilassarenques de mar.

El quart llinatge l'origina Pau Vila, mariner, casat amb Maria Bosch. El seu fill Vicenç Vilà Bosch, capità i navilier, casat amb Caterina Tió Bassa, vers el 1865, amb 4 fills a Sant Joan de Vilassar. Entroncarà amb els Cahué, Mas, Novell, Casanovas, Bisa, etc. A aquest llinatge pertany l'estudiós vilassarenc del segle XX Vicenç Casanovas Vila que té dedicada una plaça a la vila. Un membre d'aquest llinatge, Delfí Vilà Tió s'establí a Nova Orleans (USA) on fou nomenat cònsol del govern espanyol el 1912 i estengué l'estirp per aquell país. Es quantifiquen 4 generacions vilassarenques de mar.

El cinquè llinatge prové del Masnou i arriba per línia materna amb el casament de la masnovina Francisca Vila Faura amb el vilassarenc de mar, Jaume Roldós Alsina l'any 1853. En-

troncaran amb els Roldós, Bacàs, Rovira, Roig, Carrau, etc. A aquest llinatge pertanyen els destacats capitans de la marina vilassarenca Jeroni²²² i Agapito Roldós Vila. Es quantifiquen 3 generacions vilassarenques de mar.

Finalment un sisè llinatge Vila identificat prové de Solsona i després a Sant Genís de Vilassar que arriba a finals del XIX per línia materna i tindrà poc recorregut a Vilassar de Mar.

El 1895 els membres dels llinatges Vila i/o Vilà vivien i/o eren propietaris de diverses cases a la vila: al Camí Ral, 19 (titular: Josep Vila Parera); al c/ Sant Pere, 25 (titular: Hereus de Josep Vilà Anyé); al c/ Tras l'Església, 12, avui c/ Montserrat (titular: Vicenç Vilà Bosch).

Vilà / Villar:

Significat etimològic del cognom: Igual a la definició de *Vilà*. És a dir: "*Vilar, Vilà, Vilart, Vilars, Vilàs, Villar, Villà*. Nom de diversos pobles catalans, originats en *vilars*, és a dir, nuclis de població al voltant d'un accident determinat".(JM Albaigès).

Classificació: "Llinatges que representen el nom del lloc d'origen, de residència o de propietat" en aquest cas: "Topònims de les terres de llengua catalana".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

És un cognom maresmenc documentat a Vilassar, Sant Cebrià de Vallalta i Arenys l'any 1497. A Tiana el 1515 i Sant Pol el 1553. La grafia Villà que es generalitza durant el segle XIX (abans

²²² Veure article *El capità Jeroni Roldós i Vila* d'Agustí Martín Sabater a la *Revista Singladures* nº 12

apareixia als registres com Villar o Vilar indistintament). El llinatge²²³ que arrelarà a Sant Joan de Vilassar prové de Sant Genís de Vilassar i de Cabriels. L'origina la pubilla del mas "can Villar" Eliodor Villar que casa amb Pere Terrades cap a l'any 1505 a Sant Genís de Vilassar. Aquest llinatge és molt extens i arribarà al Veïnat de mar per línies maternes i paternes en diversos moments històrics, així el 1696 ja hi és en Bernat Vilar, pescador casat amb Marianna Mas Banús. El 1726 Margarida Vilar casa amb el vilassarenc de mar Antoni Parera Pons. Un any després Andreu Villà Mas, pescador, casarà amb Jerònima Roig Pifarrer. Més branques del llinatge arribaran en el transcurs del segle. Entroncaran amb els Parera, Abril, Creus, Gelpí, Mas, Pou, Verdaguer, Banús, Lloberas, Sust, Mateu Alsina, Carrau, Puig, Guardiola, Roig, Ferrés, Borotau, Mir, Casanovas, etc.

El cognom Villà / Villar apareix ja en els primers documents històrics citats per Josep Samon en concret en la relació de signants de la carta de l'any 1727 sol·licitant permís per construir l'església del Veïnat. Després la relació de 35 demandants del nomenament d'un vicari a l'església del Veïnat de l'any 1741 i a la relació d'assistents a les reunions de l'any 1782 per designar representants per gestionar la segregació municipal. Els Villà seran pagesos i treballadors i després es dedicaran als oficis de mar com pescadors, patrons pescadors, mariners i més tard seran fabricants (Casanovas Villà, de la fàbriques de Can Nyol, gran i petit, etc.), comerciants a Amèrica (Berdaguer Villà a Santiago del Estero, etc.) El 1846

223 Veure capítol *Els Villar del mas a la quadra de telers* al llibre *Els orígens de la primera industrialització del rerepaís, un cas emblemàtic: Vilassar i el capital comercial barceloní (1828-1875)*. Mataró 1999 de Benet Oliva Ricós.

es compten 12 matriculats amb aquest cognom a la llista d'habilitats de la marina de la vila. Es quantifiquen 19 generacions d'aquest llinatge, de les quals 10 tenen components vilassarencs de mar.

El 1895 els membres dels llinatges Villà vivien i/o eren propietaris de diverses cases a la vila: al c/ Sant Sebastià, 15 (titular: Joan Villà Alsina); casa de pagès (titular: Miquel Villà Brasó); al c/ Concepció 10 (titular: Hereus de Pau Villà Lloveras); al c/ d'en Roig, 7 (titulars: Joan Villà); al c/ Concepció, 2 (titular: Genís Villà Verdaguer).

Vives:

Significat etimològic del cognom: "Del llatí *vivas*, (subjuntiu del verb *vivere*), que visquis". Nom expressador del desig de llarga vida a un infant. En l'alta edat mitjana es troba sovint com a nom personal: Vives (979); Vivas (1014).

Classificació: "Llinatge referent a circumstàncies del naixement, a consagracions, benediccions i auguris".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom Vives ja és documentat a Cabriels el 1497, (mas "can Vives") i Palafolls, Mataró i Teià el 1553. És freqüent a Sant Genís de Vilassar i Cabriels, un llinatge Vives del veïnat del Sant Crist, seran pagesos, jornalers i més tard fabricants a Vilassar de Dalt²²⁴. El llinatge, però, que es consolida a Sant Joan de Vilassar prové de la ciutat de Mataró, en concret l'ori-

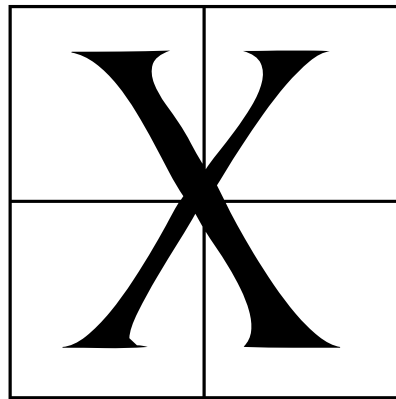
224 Veure capítol *Els Vives de pagesos i jornalera fabricants* al llibre Benet Oliva Ricós *Els orígens de la primera industrialització del rerepaís, un cas emblemàtic: Vilassar i el capital comercial barceloní (1828-1875)*, Mataró 1999.

gina Narcís Vives, manyà, fill de Guillem, mariner, nascut a Mataró casat amb Margarida Llaveneras l'any 1607. Els descendents seran una nissaga de mestres de cases. Un descendent Mariano Vives Julià, mestre de cases nascut a Mataró establert a Sant Joan de Vilassar casarà en terceres núpcies amb Rosa Puig Carrau "de can Feliu del pa" l'any 1838. Els Vives vilassarencs entroncaran amb els Sarlat, Sust, Casanovas, Ferrés, Mir, Riera, Bas, Roldós, Jover, Cabot, Cisa Permanyer, Estradé, etc. Els Vives seran mestres de cases²²⁵, paletes, mariners, pilots i capitans de la marina vilassarenca (capità Joan Vives Casanovas; capitans Feliciano, Mariano i Joan Sust Vives; pilot Jaume Sust Vives; capitans Mariano i Josep Cabot Vives i capità Josep Anton Bas Vives al segle XX). Un descendent Joan Vives Estradé s'establí definitivament a l'Uruguai (San José de Mayo), iniciant una branca uruguaiana. Es quantifiquen 12 generacions d'aquest llinatge de les quals 7 tenen components vilassarencs de mar.

A finals del segle XIX es registren alguns llinatges Vives provinents de Sant Genís de Vilassar i Barcelona que no es consolidaran.

El 1895 els membres dels llinatges Vives vivien i/o eren propietaris de diverses cases a la vila: al c/ Sant Roc, 17 i c/ Sant Ignasi, 33 (titular: Francesc Josep Vives Alsina); al c/ Sant Joan, 13 i c/ Sant Sebastià, 1 i 3 (titular: Joan Vives Casanovas); casa de pagès i c/ Sant Ignasi, 14 (titular: Hereus de Josefa Vives Cabot); al c/ Sant Ignasi, 12 (titular: Josep Vives Cabot); al c/ Sant

Joan, 14, (titular: Hereus d'Ignasi Vives i Cia); al c/ Sant Joan, 13 i c/ Sant Antoni, 5 (titular: Joan i Jaume Vives); casa de pagès (titular: Manuel Vives); al c/ Sant Pau, 21 i c/ Sant Sebastià, 1 i 3 (titular: Joan Vives Casanovas); al c/ Sant Pau, 21, c/ de l'Era, 3, c/ Sant Roc, 2, c/ Concepció, 19, c/ Sant Llorenç, 2 i 2 bis, c/ Sant Joan, 4, c/ Santa Coloma, 21, 22 i 23, c/ Sant Pere, 46, 47, 51, 52, c/ Sant Genís, 29, 31, 32, 33, 34 i 35, c/ d'en Roig, 2, 3 bis, 4, c/ Buenos Aires, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 i 10 (titular: Carme Vives Barnils).

Xicoi, Xicoy:

Significat etimològic del cognom: "Xicó, Xicoi, Xicoy. Derivats de xic., "petit, nen, infant".

Classificació: "Llinatges que són originalment vertaders sobrenoms o malnoms. "Noms que descriuen una acció, un fet biogràfic, una manera de portar-se".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

El cognom Xicoy apareix ja en els primers documents històrics citats per Jo-

²²⁵ Veure el llibre Francesc. Caballé Esteve *La formació urbana de Vilassar de Mar: I Beca d'investigació i recerca local de Vilassar de Mar* Ernest Lluch. Vilassar de Mar :Ajuntament de Vilassar de Mar

sep Samon en concret a la relació d'assistents a les reunions de l'any 1782 per designar representants per gestionar la segregació municipal. Cognom amb poc recorregut a Sant Joan de Vilassar atès que es desenvolupa per línia materna. Prové de Dosrius i l'origina Josep Xicoy Guinart, fuster, nascut a aquesta població, que casa a la vila amb Madrona Vila Creus l'any 1759. Entroncarà per línies maternes amb els Pérez²²⁶, Lloberas, Roig i Carrau.

Un segon llinatge és el del matrimoni de Josep Xicoy i Maria Pons casats cap a l'any 1800 amb 6 fills, que no consoliden el cognom perquè es desenvolupa per línies maternes, després de 4 generacions a Sant Joan de Vilassar.

El 1895 un membre dels llinatges Xicoy vivia i/o era propietari d'una casa a la vila: al c/ Sant Josep, 17 (titular: Hereus de Gabriel Xicoy).

Xifré:

Significat etimològic del cognom: "Gifré, Gifreu, Xifra, Xifre, Xifré, Xifreu. Del germànic *Giffrid*, format amb *grif*, "donació, obsequi, regal", i *fridu*, "pau", "el qui dóna la pau, pacificador". J. M. Albaigès. _

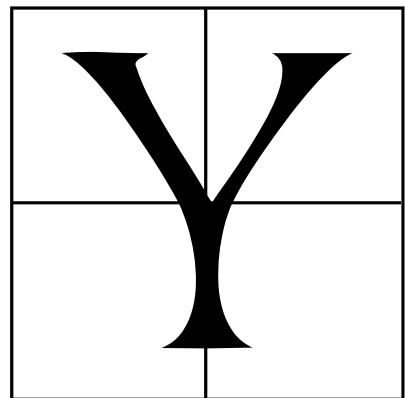
Classificació: "Llinatges que representen el nom propi patern o matern" en aquest cas: "Noms germànics".

Notes sobre aquest llinatge a Sant Joan de Vilassar / Vilassar de Mar:

Cognom amb poc recorregut a Sant Joan de Vilassar atès que els dos llinatges identificats entronquen per línia materna amb vilassarencs de mar, per tant no es consolida.

El primer llinatge prové de Villalba Sasser / Vallgorguina (Vallès Oriental) i l'origina Joan Xifré i Josepa March, d'aquesta població. Dues de les seves filles Rosa i Teresa enllaçaran matrimonialment amb Joan Pau Roldós Domènech i amb Joan Carrau Banús l'any 1795. Entroncaran amb els Carrau, Puig, Domènech, Roldós, Mascaró, Tuxans, etc. Es quantifiquen 8 generacions d'aquest llinatge, 7 de les quals a Sant Joan de Vilassar.

El segon llinatge l'origina Maria Xifré que casa amb Joan Cabot Verdaguer, cap a l'any 1820. Entroncaran amb els Abril i els Reig, però sense recorregut a la vila.

Yxart: (veure l'xart)

Ysern: (veure l'isern)

²²⁶ Veure article *Botigo* al llibre *Galeria de penja-ases* 2003 de Damià Bas

3.2. Índex alfabètic de cognoms vilassarencs estudiats

Abril

Alba

Albert / Aubert

Aldrufeu

Almera

Alsina

Alsina (Alzina) Matheu

Amat

Anyé / Anyer

Argimon

Artés

Arumí

Arús

Bacàs

Badia

Baleta

Banús

Baratau / Borotau

Barba

Barrau

Bas

Bassa

Batalla

Batllori

Berdaguer (veure Verdaguer)

Bergay

Bernet / Vernet

Biada (veure Viada)

Bisa

Bonamusa

Borotau (veure Baratau)

Bosch

Botey

Bobé / Buvé

Brasó

Bruguera

Buscarons

Buxó / Buixó

Cabot

Cahué

Campdepadrós

Campins

Campos

Cantarell

Capilla

Carbonell

Carles

Carrau

Carreras / Carrera / Carreres

Casals

Casanovas

Casòliva

Castells / Castell

Català

Caviglia

Cisa

Colom

Colomer

Comas

Corominas

Costa

Cotet

Cirés

Creus

Cuquet / Coquet

Dalmau

Delhort

Deusà

Domènech

Duran

Escorza / Escorsa

Esparrach / Espàrrech

Estanyol

Estrader / Estradé

Estrany

Fargas

Farreras

Feliu

Ferran

Ferrari

Ferrandi

Ferrés

Filbà

Flamerich / Flamarich

Font

Galceran

García

Gelpí

Girbau

Gombau

Gordi

Gorgullon

Gras

Graupera

Guardiola

Guinart

Homs

I/Ysern

I/Ytxart / Ixart

Julia

Llenas

Llibre

Llimona

Lloberas / Lloveras

Maltas

Mallas

Manent / Manén

Marimon

Marsal / Marçal

Martí

Martín

Mas

Mascaró

Masriera

Matamala

Matas / Mates

Matheu

Matheu Alsina

Mir

Monjo

Moragas

Muns

Murtra

Orriols

Padrosa / Pedrosa

Pagès

Parera

Pérez

Pons

Pou

Puig

Puig-Mir

Puigvert

Pujol

Ramon

Raspall

Recto

Reig

Ribas

Roca

Roig

Roldós

Roqueta

Ros

Sabater / Sabatés

Sala

Sagalés

Sagarra

Sambola

Serra

Sitjes

Soler

Suari

Sust

Tauran

Teixidor

Terrades

Tió

Tolrà

Torner

Tura

Tuxans

Valls

Vehil

Verdaguer / Berdaguer

Viada

Vila / Vilà

Vilà / Villar

Vives

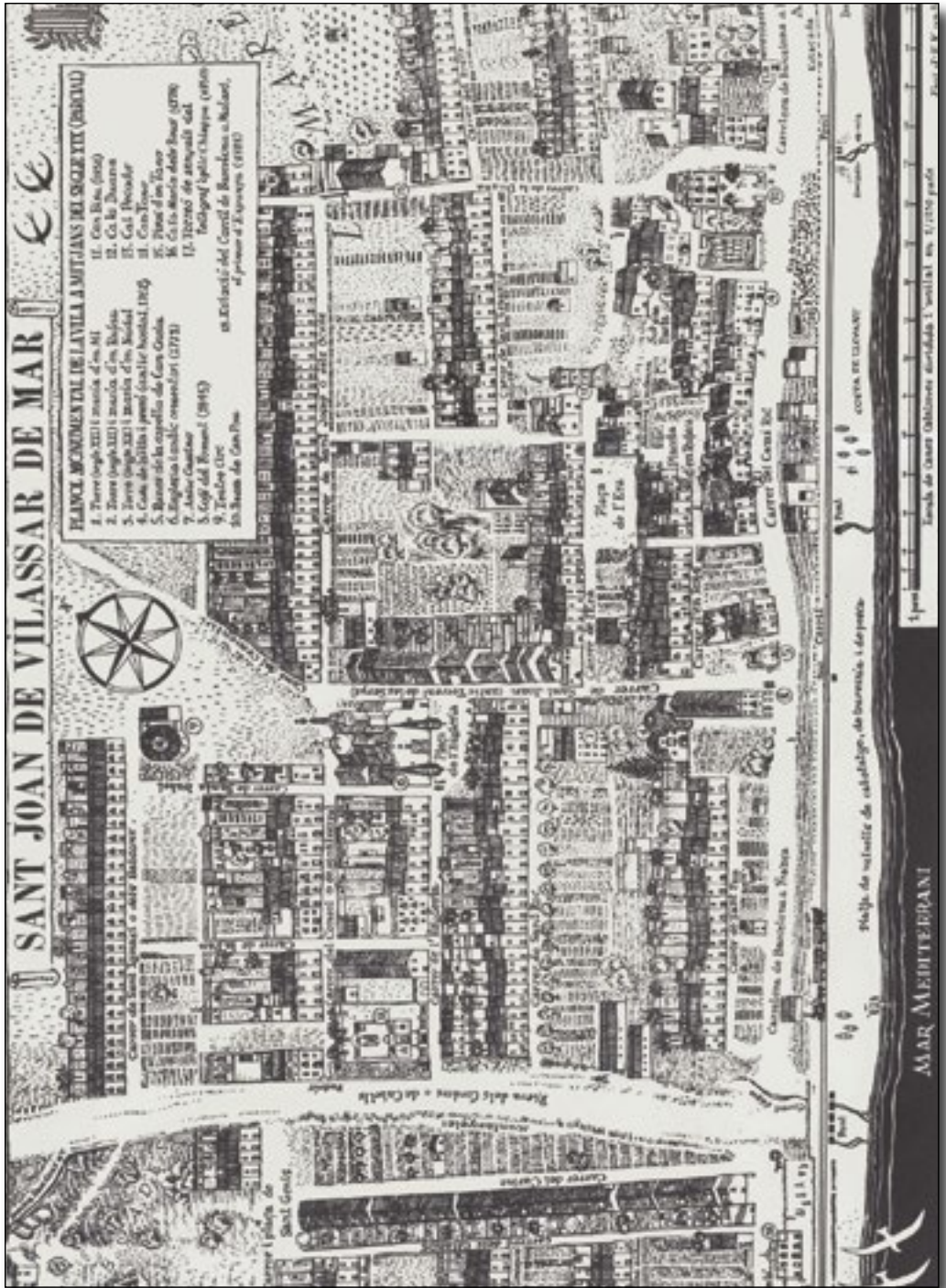
Xicoy

Xifré

Yxart (veure Ixart)

Ysern (Veure Isern)

ELS COGNOMS DELS VILASSARENCS DE MAR ALS SEGLES XVII, XVIII I XIX.
ELS LLINATGES, ORIGEN I ARRELAMENT

Dibuix de Joan Vinardell elaborat amb supervisió de Lluís Guardiola i Joan de M. Ferrés i Puig editat per "Amics de Vilassar " (1989)

